

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอแม่เมว
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมว
จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

โครงการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอแม่เมาะ เป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเกษตร เป็นแกนหลักในการนำศักยภาพของตนเองและท้องถิ่นเข้ามาร่วมกำหนดอนาคต โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน โดยการทำเวทีตำบล เวทีหมู่บ้านและเวทีโครงการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยให้เกษตรกรหรือชุมชนเป็นจุดศูนย์กลางในการพัฒนาการเกษตรและแสดงออกเป็นรูปธรรมได้ เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติบนพื้นฐานของการพึ่งตนเองและการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอแม่เมาะครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้นำชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้สวนป่าแม่เมาะ, สวนป่าแม่จาง สถานีอนามัยทุกสถานี สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง สำนักงานที่ดินอำเภอแม่เมาะ ที่ว่าการอำเภอแม่เมาะ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดลำปาง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแม่เมาะ และทีมงานของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ
จังหวัดลำปาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๗
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๙
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๙
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๙
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๙
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑๑
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๑
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๑๒
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๑๒
๓. สภาพภูมิอากาศ	๑๔
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๔
๓.๒ ฤดูกาล	๑๕
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๕
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๗
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๗
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๘
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๒๐
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๒๐
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๒๑
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๓
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๓
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๔
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๒๕
๖.๔ การศึกษา	๒๖
๖.๕ การสาธารณสุข	๒๖
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๗
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจ	๒๘
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๒๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอ	๔๒
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๔๒
๑.๑ เกษตรกรและองค์เกษตรกร	๔๒
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๕๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๕๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๕๗
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๓
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๘๔
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๘๖
๑. แนวทางการพัฒนา	๘๖
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๘๖
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๘๖
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๘๗
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๘๘
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	๑๐๐
โครงการการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)	๑๐๑
โครงการผลิตไม้ผลปลอดภัยภายใต้มาตรฐาน GAP	๑๐๓
โครงการผลิต ๑ ชุมชน ๑ แปลงรูป	๑๐๕
โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๐๗
โครงการส่งเสริมกิจกรรมดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ต.แม่เมาะ	๑๐๙
โครงการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช	๑๑๐
โครงการการเพาะเห็ดฟางในตะกร้าเพื่อเสริมรายได้ให้ครัวเรือน	๑๑๓
โครงการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง	๑๑๕

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๑๐
ตารางที่ ๒ สรุปเขตการปกครอง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๑๐
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่เมาะ	๑๑
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๑๔
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๔ ปี	๑๖
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแม่เมาะ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๗
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแม่เมาะ ปี ๒๕๖๓	๒๓
ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๔
ตารางที่ ๙ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแม่เมาะ	๒๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๒๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแม่เมาะ	๒๘
ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOPอำเภอแม่เมาะ	๓๐
ตารางที่ ๑๓ OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๒
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ	๓๓
ตารางที่ ๑๕ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๔๐
ตารางที่ ๑๖ หัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแม่เมาะ	๔๒
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแม่เมาะ	๔๓
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแม่เมาะ	๔๓
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่เมาะ	๔๔
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแม่เมาะ	๔๕
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๔๕
ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแม่เมาะ	๔๖
ตารางที่ ๒๓ ประชาญอำเภอแม่เมาะ	๔๖
ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายศพก.	๔๘
ตารางที่ ๒๕ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวอำเภอแม่เมาะ	๕๐
ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก	๕๐
ตารางที่ ๒๗ แสดงคำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมาะ	๕๒
ตารางที่ ๒๘ แสดงคำอธิบายแผนที่ดินมีปัญหาอำเภอแม่เมาะ	๕๔
ตารางที่ ๒๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแม่เมาะ	๕๕
ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวนาปี อำเภอแม่เมาะ	๖๑
ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ อำเภอแม่เมาะ	๖๔
ตารางที่ ๓๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว	๖๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๗๐
ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต่อไร่ ปี ๒๕๖๗	๗๑
ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ	๗๕
ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง	๗๘
ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ต่อไร่ ปี ๒๕๖๗	๘๐
ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๓
ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๘๔
ตารางที่ ๔๐ สรุปโครงการอำเภอแม่เมะ	๘๘

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงเขตติดต่ออำเภอแม่เมาะ	๙
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๑๑
ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชันของอำเภอแม่เมาะ	๑๒
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมาะ	๑๓
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี	๑๕
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี	๑๖
ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๘
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอแม่เมาะ	๑๙
ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอแม่เมาะ	๒๒
ภาพที่ ๑๐ แสดงภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง	๒๓
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครุฑเรือน และครุฑเรือนเกษตรกร	๒๕
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เมาะ	๒๗
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เมาะ	๒๘
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เมาะ	๒๙
ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๔๒
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแม่เมาะ	๔๓
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแม่เมาะ	๔๔
ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่เมาะ	๔๔
ภาพที่ ๑๙ ที่ตั้งศพก.และศพก.เครือข่ายอำเภอแม่เมาะ	๔๙
ภาพที่ ๒๐ พื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอแม่เมาะ	๕๑
ภาพที่ ๒๑ พื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอแม่เมาะ	๕๓
ภาพที่ ๒๒ แหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่เมาะ	๕๕
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอแม่เมาะ	๕๗
ภาพที่ ๒๔ เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๕๘
ภาพที่ ๒๕ ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว	๕๘
ภาพที่ ๒๖ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่เมาะ ปี ๒๕๖๒	๕๙
ภาพที่ ๒๗ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริง	๕๙
ภาพที่ ๒๘ การเปรียบเทียบพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูก	๖๐
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวและร้อยละพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม	๖๐
ภาพที่ ๓๐ ปริมาณการปลูกข้าวนาปี อำเภอแม่เมาะ	๖๑
ภาพที่ ๓๑ ปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอแม่เมาะ	๖๔

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๒	วิธีการตลาดข้าว อำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๓๓	แหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๓๔	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพด
ภาพที่ ๓๕	ระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ภาพที่ ๓๖	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(พื้นที่ปลูกจริง)
ภาพที่ ๓๗	การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าวโพด
ภาพที่ ๓๘	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามระดับชั้นความเหมาะสม
ภาพที่ ๓๙	ปริมาณการปลูกข้าวโพด อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
ภาพที่ ๔๐	ปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๑	วิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของอำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๒	แหล่งรับซื้อข้าวโพดและมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๓	เขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง
ภาพที่ ๔๔	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๕	เปรียบเทียบพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริง
ภาพที่ ๔๖	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม
ภาพที่ ๔๗	ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๘	ปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๔๙	วิธีการตลาดมันสำปะหลังของอำเภอแม่เมาะ
ภาพที่ ๕๐	แหล่งรับซื้อข้าวโพดและมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

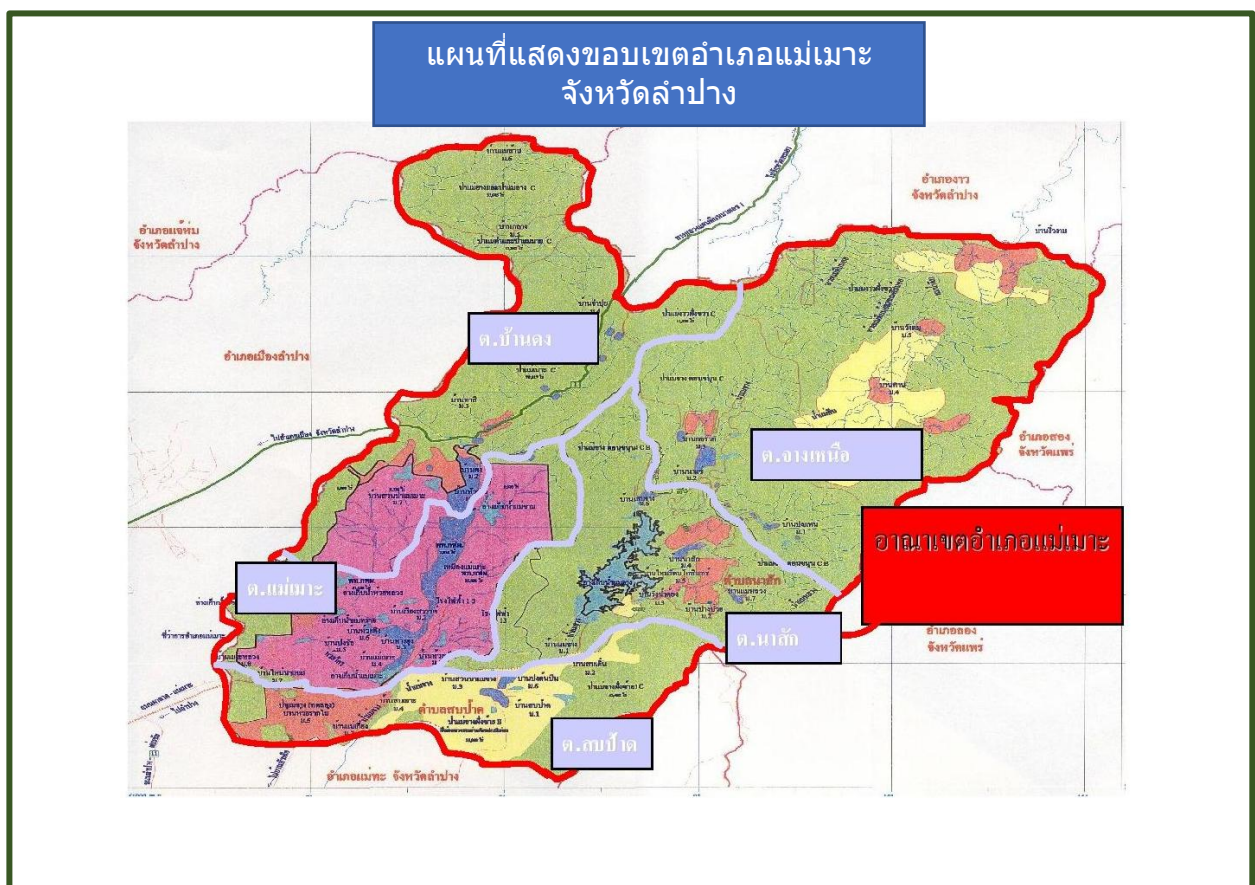
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอแม่เมาะอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดลำปาง มีระยะทางห่างจากตัวเมืองจังหวัดลำปางถึงที่ว่าการอำเภอแม่เมาะ มีระยะทางประมาณ ๒๓ กิโลเมตร ตำบลแม่เมาะเป็นตำบลที่อยู่ใกล้จังหวัดลำปางมากที่สุด ตำบลที่อยู่ไกลที่สุด คือ ตำบลจางเหนือ ระยะทางจากอำเภอเมืองลำปางถึงหมู่บ้านวังตมเป็นระยะทางประมาณ ๘๒ กิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอแม่เมาะ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอวัง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอลอง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแม่เมาะ
(ที่มาแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๖)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๑ เทศบาล ๔ อบต.

๕ ตำบล ๔๕ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลบ้านดง	ตำบลนาสัก	ตำบลจางเหนือ	ตำบลแม่เมาะ	ตำบลสบป่าด
๑	หัวฝาย	แม่จาง	ปงแท่น	หัวยั้ง	สบป่าด
๒	บ้านดง	ปางปวย	นาแซ	หัวยั้ง	สบเตี๊ยะ
๓	ท่าสี่	วังน้ำตอง	กอรวก	หางสูง	สวนป่าแม่จาง
๔	จำปุย	นาสัก	บ้านทาน	เมาะสถานี	สบเมาะ
๕	บ้านกลาง	ใหม่รัตนโกสินทร์	วังตม	ปงชัย	หัวยั้ง
๖	แม่ส้าน	สบจาง	นาสันติราษฎร์	หัวยั้ง	ปงตันปิน
๗	สวนป่าแม่เมาะ	แม่หลวง	จางเหนือพัฒนา	ใหม่มาแหม	แม่เกียะ
๘	หัวฝายหลายทุ่ง	ช่วงม่วง	บ้านหาดประชาสมาคคี	เมาะหลวง	ใหม่ผดุงราช
๙		ทุ่งเลางาม		เวียงสวรรค์	
๑๐				ใหม่มงคล	
๑๑				ใหม่มาแหม	
๑๒				เวียงหงส์ล้านนา	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
บ้านดง	๑๑๒,๑๒๕	๑	-	๘	๒,๒๑๖
นาสัก	๘๒,๒๖๘	๑	-	๙	๒,๐๕๙
จางเหนือ	๒๕๐,๐๐๐	๑	-	๘	๑,๗๒๕
แม่เมาะ	๗๓,๓๑๒	-	๑	๑๒	๘,๖๕๕
สบป่าด	๗๙,๖๗๐	๑	-	๘	๓,๐๑๖
รวม	๕๘๗,๓๗๕	-	-	๔๕	๑๗,๖๗๑

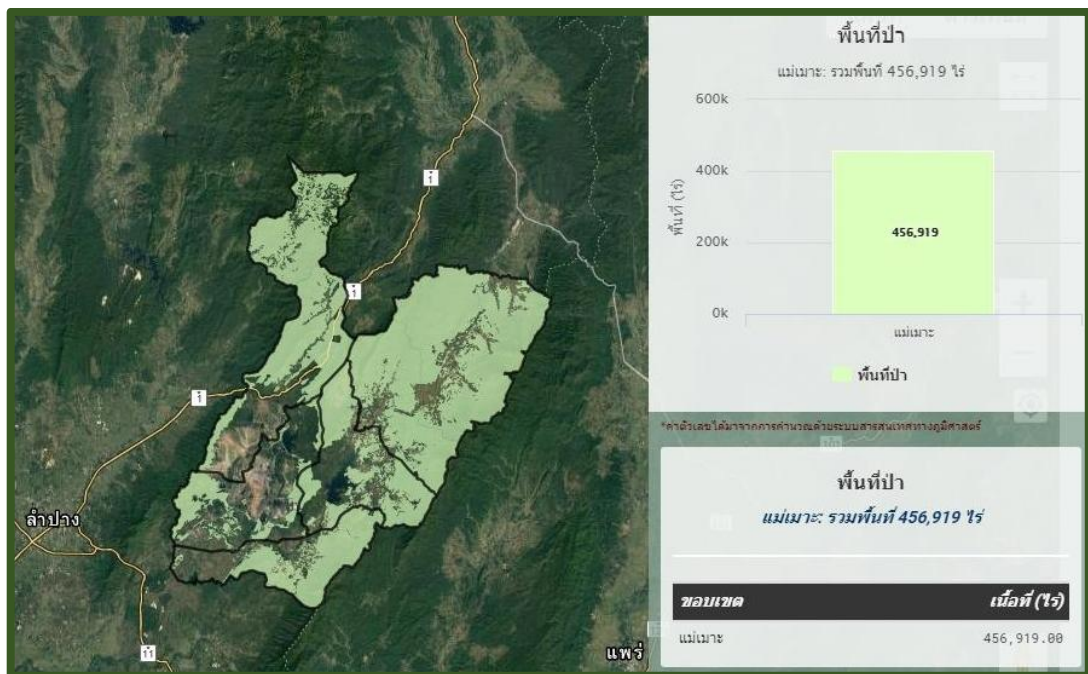
(ที่มา : ท้องถิ่นอำเภอแม่เมาะ, พ.ศ.๒๕๖๖)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอแม่เมาะ เป็นเมืองในหุบเขารูปแอ่งกระทะรายล้อมด้วยเทือกเขาสูงชัน บางส่วนผุดเป็นแนวหินแกรนิตบนเทือกเขาผีปันน้ำด้านตะวันตกในบางยุคเกิดการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกอย่างรุนแรงจนทำให้เกิดแอ่งที่ราบขนาดใหญ่และทิวเขามากมายทับซ้อนกัน เมื่อผ่านกาลเวลามายาวนานส่วนที่เป็นแอ่งก็กลายเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ เกิดการทับถมของตะกอนดินและซากพืชซากสัตว์จนเป็นผืนดินที่ราบแหล่งน้ำมัน และถ่านหินลิกไนต์ มีพื้นที่ ป่าไม้ โดยประมาณ ๕๒๘,๐๒๘ ไร่ อาจจำแนกตามลักษณะ ของพืชพรรณ ป่าเบญจพรรณ หรือเรียกว่า " ป่าผสมผลัดใบ" หรือ "ป่าโปร่งผสม" ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของอำเภอหรือ ป่าเบญจ พรรณที่มีไม้สักขึ้นอยู่ทั่วไป เรียกว่า "ป่าสัก" ถ้าเป็นที่ราบหรือบริเวณเชิง เขาที่มีดินค่อนข้างแห้งหรือเป็นดินกรวดลูกรัง จะมีป่าแดงหรือป่าแพะ

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอแม่เมาะ

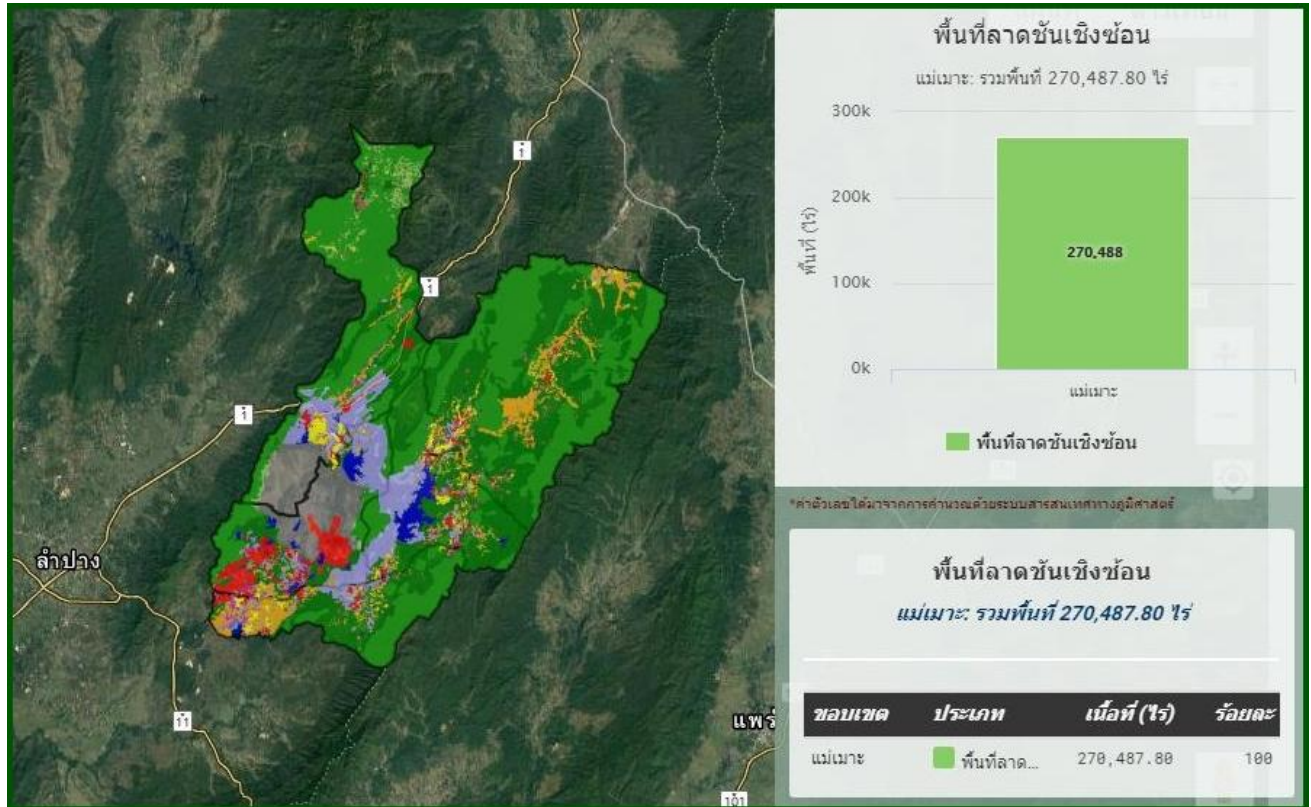
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
บ้านดง	๑๑๒,๑๒๕	๑๑๓,๕๕๕	๙๘.๗
นาสัก	๘๒,๒๖๘	๕๙,๔๗๑	๗๒.๒
จางเหนือ	๒๕๐,๐๐๐	๒๐๓,๙๑๐	๘๑.๕
แม่เมาะ	๗๓,๓๑๒	๒๘,๐๒๑	๓๘.๒
สบป่าด	๗๙,๖๗๐	๕๑,๙๒๓	๖๕.๑
รวม	๕๘๗,๓๗๕	๔๕๖,๙๒๐	๗๗.๗

ที่มา : แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอแม่เมาะ, พ.ศ .๒๕๖๖

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอแม่เมาะ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปยาวรี ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไป ทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัด มีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแหล่งถ่านลิกไนต์มีแนวชั้น ติดต่อกันยาวไปตามลำห้วยในแอ่งแม่เมาะ

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอแม่เมาะ

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอแม่เมาะมีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ชุดดิน : สบปราบ

ลักษณะเด่น : ดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีนํ้าตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐ % เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึง ปานกลาง pH ๕.๐-๗.๕

ปัญหา : ดินตื้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่ เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่ที่มีความลาดสูงเป็นส่วนใหญ่

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่ ปัญหาดินตื้นมีลูกรังหรือเศษหินปะปนเนื้อดินมาก เลือกดินที่มีความลึกปานกลางถ้าเป็นดินตื้นควรมีเนื้อดินบนหนาไม่น้อยกว่า ๑๕ ซม. และเลือกพืชไร่รากตื้นถึงรากหยั่งลึกปานกลางมาปลูก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่นกากถั่วลิสง แกลบ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่

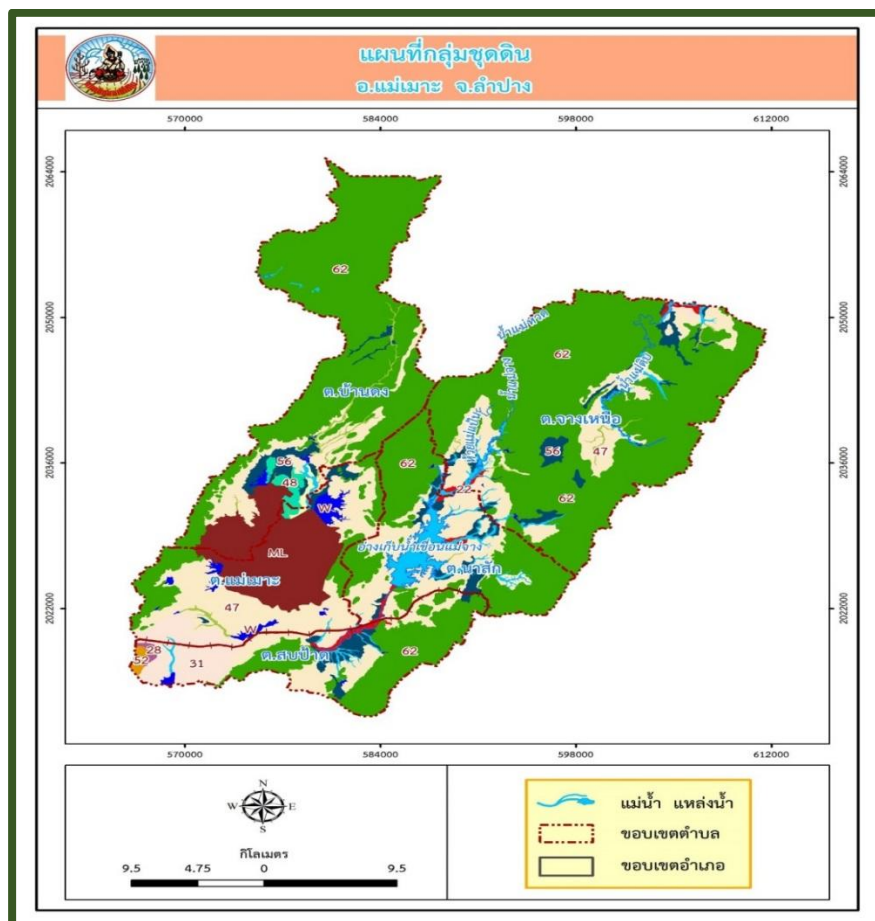
๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ที่มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหินก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ กระจายกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น ที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕ % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

แนวทางการจัดการ : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดชันเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร ควรเป็นการใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์หรือทางด้านวนเกษตร

ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมาะ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
15	ดินทรายแป้งลึกมาก	๔๒๐๗.๙๖	๐.๖๕
18	ดินเค็ม	๑,๑๙๕.๓๖	๐.๑๘๕
31	ดินทรายแป้งลึกละเอียด	๒๔,๑๓๘.๔๖	๓.๗๓
47	ดินต้นในที่ตอนถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหิน	๑๔๓,๖๕๘.๔๐	๒๒.๒๓
48	ดินต้นในที่ตอนถึงชั้นหินพื้น	๓,๘๑๑.๑๐	๐.๕๘
52	ดินต้นชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ดินเป็นต่าง ระบายน้ำดี	๑,๒๙๗.๗๙	๐.๒
56	กลุ่มดินชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ดินกรดจัด	๒๙,๔๕๘.๗๙	๔.๕๕
22	ดินทรายลึกมาก ดินกรด	๑๓,๙๘๕.๖๘	๒.๑๖
28	กลุ่มดินเหนียวในพื้นที่ภูเขา ดินกรด ระบายน้ำดี	๘๖๓.๗๐	๐.๑๓
59	ดินร่วนหยาบถึงละเอียด ระบายน้ำเร็ว	๕,๒๙๕.๒๘	๐.๘๑
62	ดินในพื้นที่ลาดชันมากกว่า ๓๕%	๔๑,๘๑๔๒.๖๒	๖๔.๗๒
41	ดินทรายลึกมากเป็นกรดเล็กน้อย ระบายน้ำดีมาก	๒.๖๕	๐.๐๐๐๔
	พื้นที่ทั้งหมด	๖๔๖,๐๕๗.๗๙	๙๙.๙๔

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๓)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

เนื่องจากมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างภูเขา ลักษณะภูมิประเทศตอนกลางของแอ่งแม่เมาะ โดยแบ่งตามธรณีสัณฐานได้เป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำปัจจุบัน ได้แก่ บริเวณที่ราบลุ่มสองฝั่งน้ำ เช่น น้ำแม่เมาะ น้ำแม่ขาม และห้วยต่างๆ เช่น ห้วยหลวง ห้วยทราย ห้วยคิง และห้วยเป็ด มีระดับความสูงประมาณ +๓๐๐ ถึง + ๓๒๐ เมตร พื้นที่เป็นแนวแคบๆ ขนาดกับลำน้ำและเอียงเทหาลำน้ำ ปัจจุบันพื้นที่ราบลุ่มนี้ยังคงสภาพเดิม เฉพาะบริเวณนอกเขตการใช้ประโยชน์ของ กฟผ.แม่เมาะ ได้แก่ สองฝั่งน้ำแม่เมาะด้านเหนือบริเวณบ้านดง บ้านหัวฝาย และด้านใต้บริเวณบางทางสูงจนจรดอ่างเก็บน้ำแม่เมาะ ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอแม่เมาะขึ้นอยู่กับ อิทธิพลของ มรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดพามวลอากาศเย็นและแห้ง จากประเทศ จีนปกคลุมประเทศไทย ในช่วงฤดูหนาวทำให้มีอากาศเย็นและแห้ง มีหมอกกลหนาแน่นในพื้นที่ กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้มีฝนตกทั่วไป แต่ปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการเกษตร และตกน้อยลงทุกปี ดินไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ไม่มีน้ำเพียงพอในการ

กักเก็บเพื่อการอุปโภคและ บริโภคประกอบกับภูมิประเทศเป็นแอ่งกระทะ จึงทำให้มีอากาศร้อนถึงร้อนมากในช่วงฤดูร้อน และมีเหมืองแร่ขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่จึงได้รับผลกระทบด้านสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมจากการการทำเหมืองแร่ ความร้อนและฝุ่นละอองขนาดเล็กจากการทำอุตสาหกรรมในเหมืองแร่ ส่งผลให้เกิดมลภาวะที่ไม่พึงประสงค์ในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศ

๓.๒ ฤดูกาล

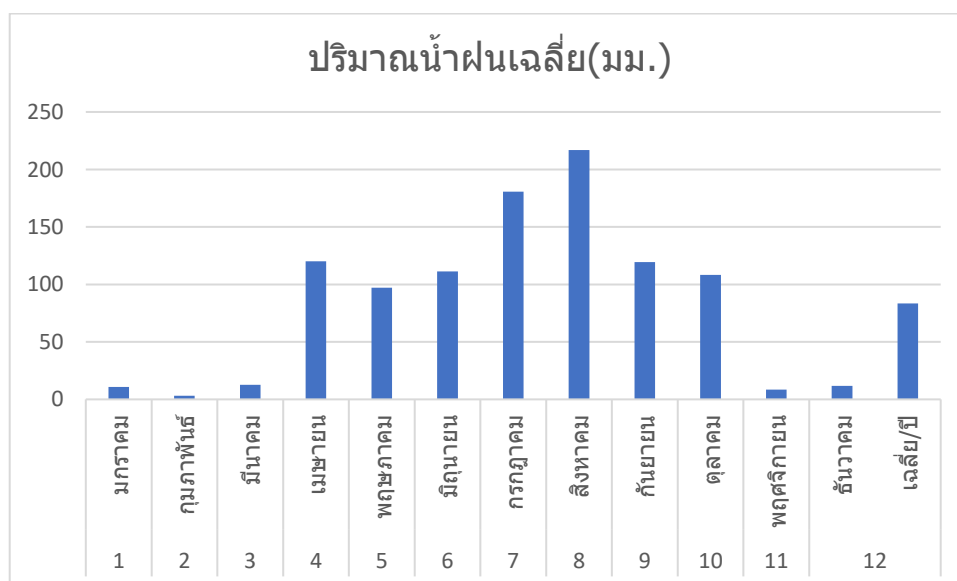
พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งได้เป็น ๓ ฤดู

มีสภาพภูมิอากาศค่อนข้างอบอุ่นและหนาวจัดในฤดูหนาว มีฝนตกเนื่องจากพื้นที่จัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุม ๓ ฤดูฤดูร้อน อยู่ในช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม ในช่วงกลางวันจะมีอากาศร้อนอบอ้าว แดดจัด และอากาศจะเย็นลงเล็กน้อยในช่วงเวลากลางคืน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง ๓๕ – ๔๓ องศาเซลเซียสฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม ฝนตกต้องตามฤดูกาล แต่ในบางปีจะมีฝนแล้งฤดูหนาว อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ในช่วงเช้าอากาศหนาวเย็น มีเมฆหมอกปกคลุม ช่วงกลางวันอากาศเย็นสบาย ส่วนตอนกลางคืนอากาศจะหนาวเย็นมาก อุณหภูมิอยู่ในช่วง ๘ – ๒๒ องศาเซลเซียส

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอแม่เมะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๑๖.๑๓ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณ ๒.๒๕ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กรกฎาคม โดยมีปริมาณ ๑๙๔.๙๐ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ ปี๒๕๕๘-๒๕๖๒

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๓)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔

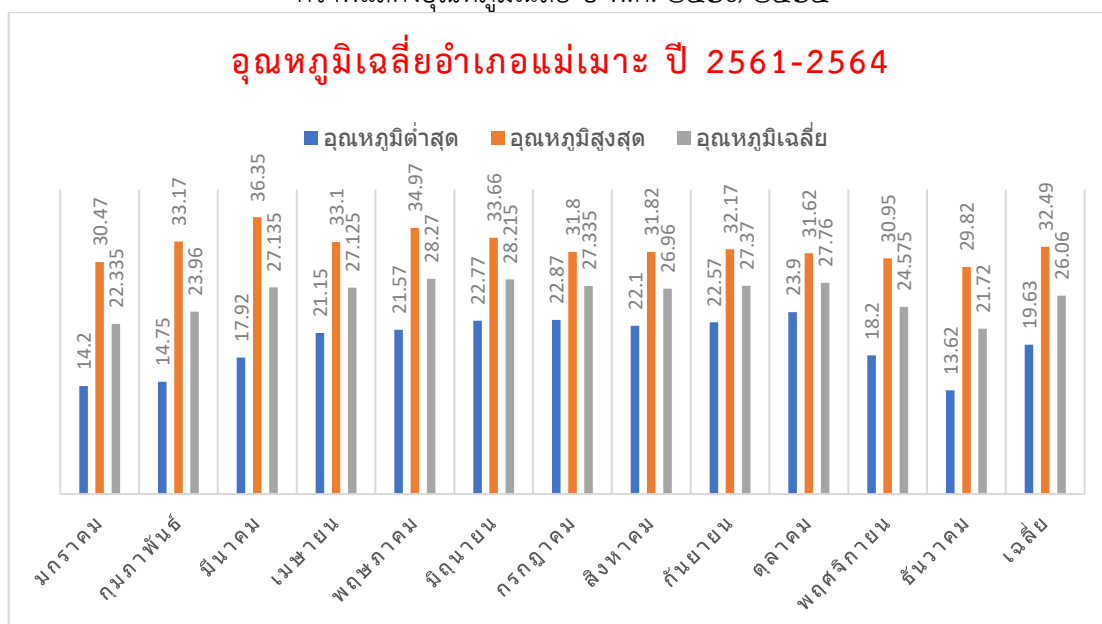
ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๑๐.๗๗
๒	กุมภาพันธ์	๓.๑๗
๓	มีนาคม	๑๒.๗๗
๔	เมษายน	๑๒๐.๑๕
๕	พฤษภาคม	๙๗.๑๒๕
๖	มิถุนายน	๑๑๑.๓๗
๗	กรกฎาคม	๑๘๐.๗๕
๘	สิงหาคม	๒๑๖.๘
๙	กันยายน	๑๑๙.๓๒
๑๐	ตุลาคม	๑๐๘.๓๗
๑๑	พฤศจิกายน	๘.๖
๑๒	ธันวาคม	๑๑.๗๒
	เฉลี่ย/ปี	๘๓.๕๑

ที่มา : รายงานความก้าวหน้าประจำปีสวนป่าแม่เมาะ,๒๕๖๔

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอแม่เมาะมีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๐.๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๒๘.๘๒ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๗)

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๔ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔
(ที่มา : สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอแม่เมะ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๔.๒	๓๐.๔๗	๒๒.๓๓๕
กุมภาพันธ์	๑๔.๗๕	๓๓.๑๗	๒๓.๙๖
มีนาคม	๑๗.๙๒	๓๖.๓๕	๒๗.๑๓๕
เมษายน	๒๑.๑๕	๓๓.๑	๒๗.๑๒๕
พฤษภาคม	๒๑.๕๗	๓๔.๙๗	๒๘.๒๗
มิถุนายน	๒๒.๗๗	๓๓.๖๖	๒๘.๒๑๕
กรกฎาคม	๒๒.๘๗	๓๑.๘	๒๗.๓๓๕
สิงหาคม	๒๒.๑	๓๑.๘๒	๒๖.๙๖
กันยายน	๒๒.๕๗	๓๒.๑๗	๒๗.๓๗
ตุลาคม	๒๓.๙	๓๑.๖๒	๒๗.๗๖
พฤศจิกายน	๑๘.๒	๓๐.๙๕	๒๔.๕๗๕
ธันวาคม	๑๓.๖๒	๒๙.๘๒	๒๑.๗๒
เฉลี่ย	๑๙.๖๓	๓๒.๔๙	๒๖.๐๖

ที่มา: สวนป่าแม่เมะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๖

๔ เส้นทางคมนาคม

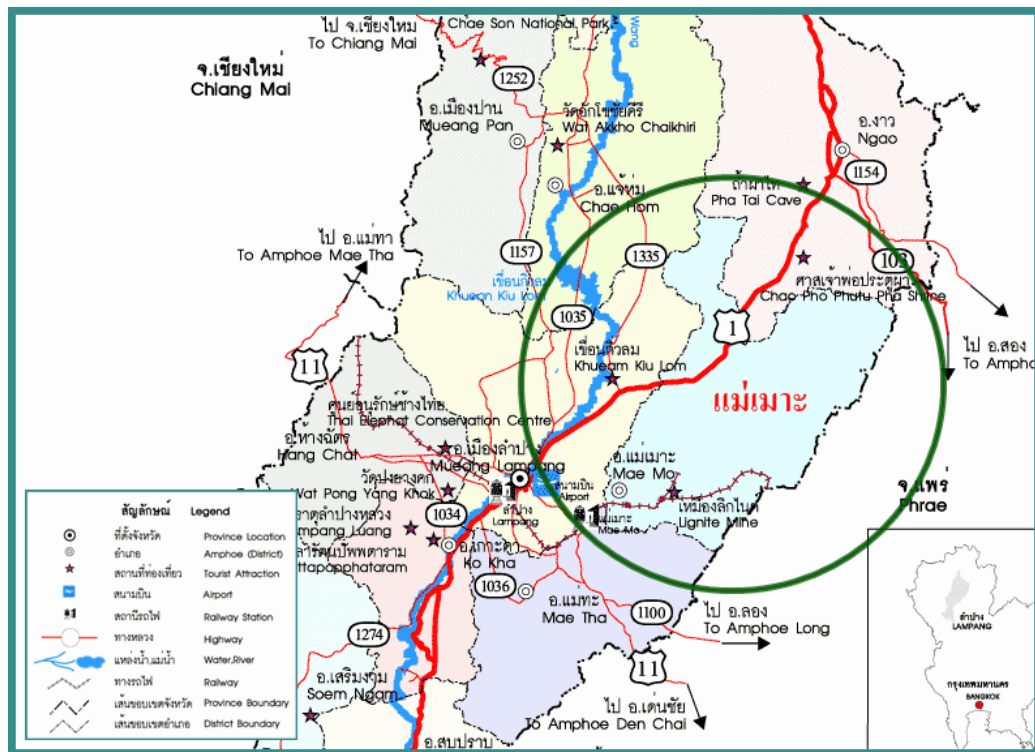
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

เนื่องจากอำเภอแม่เมะมีอุตสาหกรรมเหมืองแร่ จึงทำให้การคมนาคมสะดวก การเดินใช้เส้นทางเดินรถเป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตรระหว่างอำเภอตำบลและหมู่บ้านโดยมีเส้นทางหลักจากอำเภอแม่เมะเชื่อมต่อกับ ๕ ตำบล จำนวน ๒๐ สายหลัก

- ๑ ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข (๑๓๔๘) สายบ้านผาลาด - บ้านทางสูง
- ๒ ถนนทางหลวงชนบท (สายบ้านปงชัย - บ้านแม่เมะสถาน
- ๓ ถนนทางหลวงชนบท ลป.๗๐๖๙ สายบ้านปงชัย - บ้านทางสูง
- ๔ ถนนทางหลวงชนบทสายห้วยรากไม้- หัวเสือ
- ๕ ถนนทางหลวงชนบทสายแม่เมะ - หนองบอม
- ๖ ถนนเข้าวัดทางสูง
- ๗ ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ สาย นครสวรรค์- เชียงราย
- ๘ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านดง - หัวคิง
- ๙ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านสบปาด - แม่จาง
- ๑๐ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านสบปาด - แม่เมะ
- ๑๑ ถนนทางหลวงชนบทสายแม่เมะ - สบจาง
- ๑๒ ถนนทางหลวงชนบทสายสบปาด - แม่จาง
- ๑๓ ถนนทางหลวงชนบทสายสบปาด - แม่เมะ
- ๑๔ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านกอรวก - บ้านจี้วาม
- ๑๕ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านใหม่ - ปางป้วย

- ๑๖ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านใหม่ - สบจาง
 ๑๗ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านใหม่รัตนโกสินทร์- บ้านกอรวก
 ๑๘ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านใหม่รัตนโกสินทร์ -บ้านจั่ววาม
 ๑๙ ถนนทางหลวงชนบทสายบ้านใหม่รัตนโกสินทร์-บ้านกอรวก
 ๒๐ ถนนทางหลวงชนบทสายสวนป่า - วังตม

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
 (ที่มา : แผนที่ท่องเที่ยวลำปาง,พ.ศ.๒๕๖๖)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๗)

ทางรถไฟ สถานีรถไฟแม่เมาะ (อังกฤษ: Mae Mo Railway Station) เป็นสถานีรถไฟประจำอำเภอแม่เมาะ เป็นสถานีรถไฟชั้น ๒ ในเส้นทางรถไฟสายเหนือ ตั้งอยู่ที่บ้านแม่เมาะ หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพเป็นระยะทาง ๖๐๙.๑๖ กิโลเมตร อยู่ระหว่าง สถานีรถไฟแม่จาง และ สถานีรถไฟศาลาผาตลาด ใช้สัญญาณแบบประแจกลสายลวดพร้อมสัญญาณทางปลา ไม่มีสัญญาณเตือน ใช้หวงทางสะดวกใช้ ห่วงทางสะดวก เป็นสถานีหลักประจำของขบวนรถด่วน ๕๑ กับรถเร็ว ๑๐๒ เมื่อขบวนรถตามเวลา(สถานการณ์เดินรถตามปกติ)

สถานีรถไฟปางปวย (อังกฤษ: Pang Puai Railway Station) เป็นสถานีรถไฟระดับ ๓ อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพเป็นระยะทาง ๕๙๑.๐๗ กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่บ้านปางปวย หมู่ที่ ๒ ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เป็นสถานีหลักประจำของขบวนรถด่วนพิเศษดีเซลราง ๘ และรถท้องถิ่น ๔๐๗ เมื่อขบวนรถตามเวลา

ที่หยุดรถไฟห้วยรากไม้ (อังกฤษ: Huai Rak Mai Railway Station) เป็นที่หยุดรถไฟเดิมมาตั้งแต่อดีต โดยปัจจุบันซึ่งมีขบวนรถจอดเพียง ๒ ขบวน คือรถท้องถิ่น ๔๐๓(ขาขึ้น)และ๔๐๘(ขาล่อง) โดยอยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพเป็นระยะทาง ๖๑๔.๑๕ กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่บ้านเวียงสวรรค์ หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่เมาะ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง โดยที่หยุดรถไฟนี้มีเอกลักษณ์อยู่ช่วงเนินลงในขบวนรถเที่ยวขึ้น และเนินขึ้นในรถเที่ยวล่อง ที่มีความสวยงามของลักษณะภูมิประเทศ

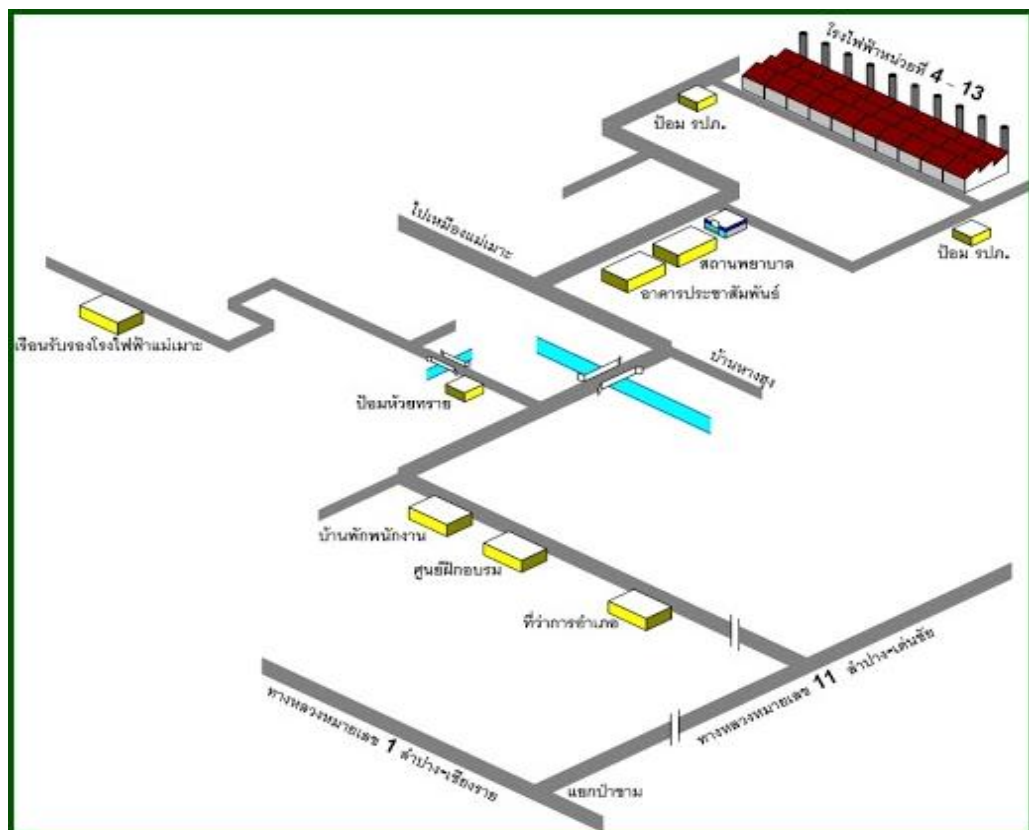
ทางรถยนต์

สามารถเดินทางได้สะดวก คือ คีวรถตู้แม่เมาะ จำนวน ๑ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ ท่ารถแม่เมาะโดยมีต้นทางจากแม่เมาะอยู่หน้าไปรษณีย์อำเภอมะแมะ

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

ทางหลวงหมายเลข ๑ สายลำปาง - เชียงราย พอถึงหลักกิโลเมตรที่ ๖๐๑ เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๑ สายลำปาง - อำเภอด่านซ้าย ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๑๐ เลี้ยวซ้ายเข้าถนนผาลาด - แม่เมาะ อีก ๑๐ กิโลเมตร จะถึงที่ว่าการอำเภอมะแมะ และไปอีก ๖ กิโลเมตร ก็จะถึงโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา: กฟผ.แม่เมาะ, พ.ศ.๒๕๖๒)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอแม่เกาะเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

๑. ลำห้วยแม่เกาะผ่านหมู่ที่ ๑,๒,๓ และ ๔
๒. ลำห้วยแม่คำไหลมาจากบ้านหวดอำเภองาว มารวมกับลำห้วยแม่เกาะที่หมู่ ๓
๓. ลำห้วยแม่ทุ ไหลมาจากหมู่ที่ ๔ รวมกับห้วยแม่เกาะที่หมู่ ๓
๔. ลำห้วยลองไหลผ่านบ้านดง หมู่ ๒
๕. ลำห้วยจำบอน ไหลผ่านหมู่ ๗
๖. ลำห้วยแม่สำน ไหลผ่านหมู่ที่ ๖ ลงสู่ อำเภอแจ้ห่ม
๗. ลำห้วยบ้านกลาง ไหลผ่าน หมู่ ๕ ลงสู่อำเภอเมืองลำปาง
๘. ลำห้วยแม่จาง ไหลมาจากหมู่ที่ ๓ ลงสู่ฝายกักเก็บน้ำในหมู่ ๓ และหมู่ ๒ และลงเขื่อนเก็บน้ำแม่จาง

กฟผ.แม่เกาะ ส่วนใหญ่ใช้ได้ในช่วงฤดูฝนเพื่อไว้ทำนา

๙. ห้วยแม่ตึบ ไหลมาจากบ้านหาด หมู่ที่ ๒ ลงสู่ฝายกักเก็บน้ำในหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๕

ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูฝน

๑๐. ลำห้วยแม่ฝ้ายนไหลจากเขาลงสู่อ่างแม่ฝ้ายนหมู่ที่ ๑ เก็บกักน้ำเมื่อทำนา และฤดูแล้งใช้ปลูกพืชผัก
๑๑. แม่ป้อน อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๒. น้ำแม่จาง ไหลมาจากตำบลนาสัก ไหลผ่านหมู่๑,๒,๔,๖,๗ และไหลผ่านไปบ้านหัวเสือ อำเภอแม่ทะ
ลำน้ำสายนี้จะใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตรน้อย เนื่องจากจะอยู่ทางตอนล่างของพื้นที่ทำการเกษตร
ชาวบ้านนำไปใช้ในด้านอุปโภคและบริโภคและปลูกพืชผักสวนครัวเล็กๆ น้อยๆ และปลูกพืชไร่ เช่น หอม
กระเทียม บ้างแต่ไม่มาก
๑๓. ห้วยผาหยาด อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๔. ห้วยบ้านเก่า อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๕. ห้วยป่าซุย อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือบ้านปางต้นปิน หมู่ที่ ๖
๑๖. ห้วยน้ำจำ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๗. ห้วยตาด อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๘. ห้วยแม่ปาด อยู่ทางทิศใต้บ้านสบป่าด หมู่ที่ ๑
๑๙. ห้วยแม่เดิน อยู่ทางทิศตะวันออกบ้านสบเดิน หมู่ที่ ๒
๒๐. ห้วยเกี้ยงหลวง อยู่ทางทิศใต้บ้านแม่เกี้ยง หมู่ที่ ๗
๒๑. ห้วยป่าคำ อยู่ทางทิศใต้บ้านแม่เกี้ยง หมู่ที่ ๗
๒๒. ห้วยจำดินตั่ง อยู่ทางทิศตะวันตกบ้านห้วยรากไม้ หมู่ที่ ๕
๒๓. ห้วยต้นม่วง อยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลสบป่าด
๒๔. ห้วยปู่จั่ว อยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลสบป่าด
๒๕. จำกอก อยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลสบป่าด
๒๖. ห้วยน้ำขาว อยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลสบป่าด
๒๗. ห้วยแม่จางเลา อยู่หมู่ที่ ๖,๙ ตำบลนาสัก
๒๘. น้ำแม่จาง ไหลผ่านหมู่ที่ ๖,๙ ตำบลนาสัก
๒๙. ห้วยแม่ฝ้ายน อยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลนาสัก
๓๐. ห้วยแม่หลวง อยู่หมู่ที่ ๓,๔,๕,๗ ตำบลนาสัก

๓๑. ห้วยแม่เมาะ อยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่เมาะ
๓๒. อ่างเก็บน้ำแม่เมาะ อยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่เมาะ
๓๓. ห้วยแม่เมาะ อยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่เมาะ
๓๔. ห้วยคิง อยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่เมาะ
๓๕. ห้วยทราย อยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่เมาะ
๓๖. อ่างเก็บน้ำห้วยเป็ด อยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่เมาะ
๓๗. อ่างแม่เมาะ อยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่เมาะ
๓๘. ห้วยขม้น อยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่เมาะ
๓๙. ห้วยไคร้ อยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่เมาะ
๔๐. ห้วยปงชัย อยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่เมาะ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นตำบลบ้านดง

๑. ฝายท่าสี่ กั้นลำห้วยแม่เมาะ พื้นที่หมู่ ๒ และหมู่ ๓ จุน้ำได้ ๐.๙๙ ล้านลบม. ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร และปลูกพืชฤดูแล้งและรองรับโครงการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าใช้ในพื้นที่ หมู่ ๑, ๒, ๗, ๘ พื้นที่รับน้ำประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่

หมู่ที่ ๑ บ้านหัวฝาย ฝายห้วยแม่เมาะ ฝายห้วยไล่ไก่

หมู่ที่ ๓ บ้านท่าสี่ ฝายท่าสี่ ฝายกั้นลำห้วยแม่เมาะ ฝายวังซีโป ฝายห้วยน้ำจำ

หมู่ที่ ๔ บ้านจำปุย ฝายปงผักหละ ฝายน้ำล้นขุนห้วยแม่เมาะ ฝายน้ำล้นห้วยตาดน้อย

หมู่ที่ ๖ บ้านแม่สำน ฝายชะลอน้ำห้วยแม่สำน ฝายชะลอน้ำห้วยแม่กา

หมู่ที่ ๗ บ้านสวนป่าแม่เมาะ ฝายลำห้วยจั่ว

๒. อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง กั้นลำห้วยหลวงบริเวณ หมู่ ๗ ความจุ ๓.๐๒ ล้านลบม. พื้นที่รับประโยชน์ หมู่ ๑, ๗, ๘ ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นตำบลนาสัก

๑. อ่างเก็บน้ำ ๓ แห่ง ดังนี้ อ่างเก็บน้ำแมจาง, อ่างเก็บน้ำแมหลวง, อ่างเก็บน้ำแมวังวัว

๒. ฝาย ๓๖ แห่ง

๓. บอน้ำตื้น ๓๔ แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นตำบลแม่เมาะ

๑. หมู่ ๒ อ่างห้วยทราย, อ่าง NV setting Pound, อ่างอ่าง SW setting Pound, อ่างห้วยหลวงตอนบน

๒. หมู่ ๑ อ่างห้วยเป็ด

๓. หมู่ ๖ อ่าง NV setting Pound และอ่างห้วยคิงตอนบน-ตอนล่าง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นตำบลจางเหนือ

๑. อ่างเก็บน้ำแม่ฝายน มีเนื้อที่ผิวน้ำ ๑๒๐ ไร่ พื้นที่อ่างอยู่ในหมู่ที่ ๑ ใช้ประโยชน์ในด้าน

การเกษตร เช่น ทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว พื้นที่รับประโยชน์ หมู่ที่ ๑, ๒ ตำบลจางเหนือ

และหมู่ที่ ๔ ตำบลนาสัก

๒. อ่างเก็บน้ำห้วยแหน มีเนื้อที่ผิวน้ำ ๘๐ ไร่ พื้นที่อ่างอยู่ในหมู่ที่ ๒ ใช้ประโยชน์ในการทำนา

ปลูกพืชฤดูแล้ง พื้นที่รับประโยชน์ หมู่ที่ ๒, ๓ ตำบลจางเหนือ

๓. อ่างเก็บน้ำห้วยหลอด มีเนื้อที่ผิวน้ำ ๓๐ ไร่ พื้นที่อ่างอยู่ในหมู่ที่ ๓ ใช้ประโยชน์ในการ

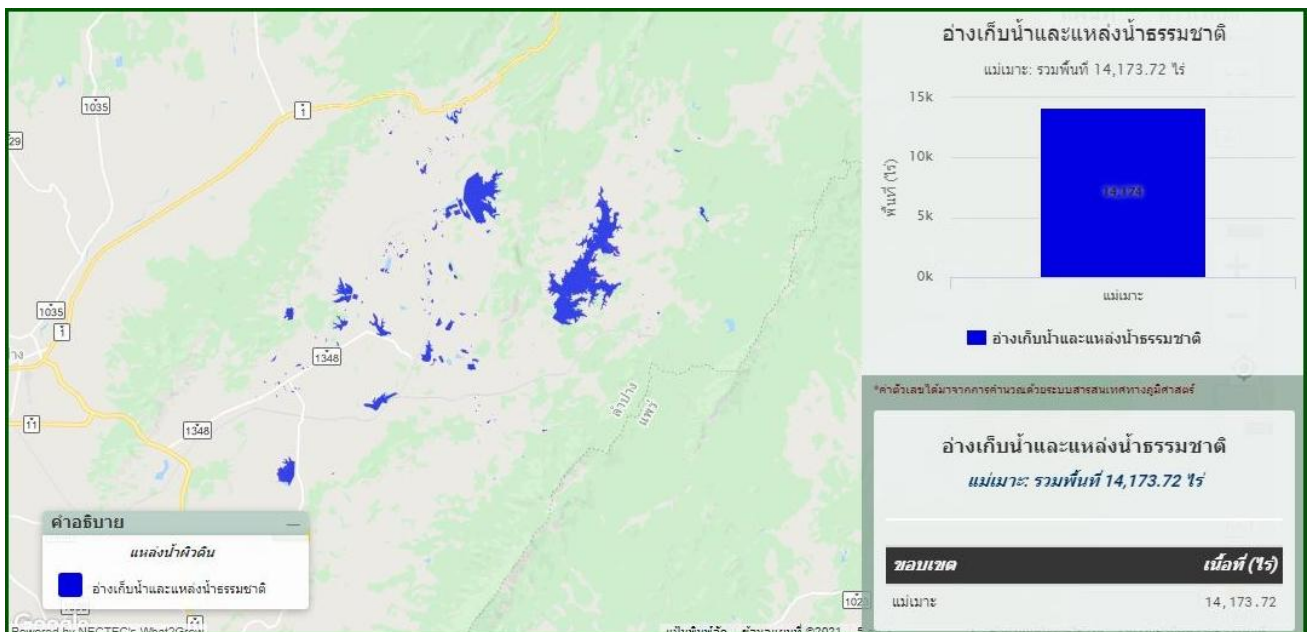
ทำนา พื้นที่รับประโยชน์ หมู่ที่ ๒,๓ ตำบลจางเหนือ

๔. อ่างห้วยฮ่อม มีเนื้อที่ผิวน้ำ ๑๕ ไร่ พื้นที่อ่างอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลจางเหนือ ใช้ประโยชน์ในด้านการประมง
๕. อ่างเก็บน้ำก๊วกข้าวหลาม มีเนื้อที่ผิวน้ำ ๒๘๐ ไร่ พื้นที่อ่างอยู่ในหมู่ ๓ ต.จางเหนือ ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร เช่น ทำนา พืชผักสวนครัวปลูกพืชฤดูแล้ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นตำบลสบป่าด

๑. เก็บน้ำผาหยาด สร้างโดยกรมชลประทาน อยู่ในหมู่ที่ ๑ สันอ่างความยาว ๑๔๘ เมตรสูง ๑๖ เมตร ความจุ ๒๒,๖๐๐ ลบม. พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ ชนิดพืชคือ ข้าวและพืชผัก
๒. อ่างเก็บน้ำแม่ป้อน สร้างโดยกรมชลประทาน อยู่ในหมู่ที่ ๑ สันอ่างความยาว ๑๔๖ เมตร สูง ๑๕ เมตร ความจุ ๔๘๐,๐๐๐ ลบม. พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่ ชนิดพืช คือ ข้าว
๓. อ่างเก็บน้ำปางต้นปิน สร้างโดยกรมชลประทาน มีความจุ ๑,๕๐๐ ลบม. พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๐๐๐ ไร่
๔. อ่างนาชะปา อยู่หมู่ที่ ๑
๕. อ่างเก็บน้ำหนองมะแปบ อยู่หมู่ที่ ๕ สร้างโดยกรมชลประทาน ความยาวสันอ่าง ๑,๗๐๐ เมตร สูง ๘.๕๐ เมตร ความจุ ๒,๙๕๐,๐๐๐ลบม. พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒,๐๐๐ ไร่ ชนิดพืช คือ ข้าวและไม้ผล
๖. อ่างเปรม อยู่หมู่ที่ ๕ สร้างโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง มีพื้นที่ใช้ประโยชน์จากการทำนา ประมาณ ๗๐ ไร่
๗. บ่อตง อยู่หมู่ที่ ๕ สร้างโดยองค์การบริหารส่วนตำบลสบป่าด มีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการทำนา ประมาณ ๑๒๐ ไร่

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอแม่เกาะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอแม่เกาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแม่เมาะ ประชากรมีอาชีพหลักคือ รับจ้าง มีพื้นที่การเกษตร ๕๕,๐๔๐ ไร่ (ร้อยละ ๙.๓๗ ของพื้นที่อำเภอ) (ที่มา:ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอแม่เมาะ ปี ๒๕๖๓

ตำบล	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่) อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง							
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	มันสำปะหลัง	ข้าวโพด	ลำไย	สับปะรด	ผัก	รวม
บ้านดง	๗,๓๓๔	๔,๒๔๘	๑๙๕	๑,๘๓๘	๕๓	๕๓๗		๖,๘๗๑
นาสัก	๘,๔๕๕	๔,๐๓๒	๓๐๕	๒,๐๕๔	๒๕		๖	๖,๔๒๒
จากเหนือ	๑๙,๕๑๑	๔,๘๐๖	๑,๖๕๓	๑๒,๖๓๔	๙๖			๑๙,๑๘๙
แม่เมาะ	๓,๔๕๕	๘๖๘	๘๔๘	๑,๓๙๘	๖๐	๙	๔๙	๓,๒๓๒
สบป่าด	๑๗,๒๔๗	๓,๙๐๘	๑,๗๙๑	๕,๖๖๘	๓๒๒		๓๘	๑๑,๗๒๗
รวม	๕๖,๐๐๒	๑๗,๘๖๒	๔,๗๙๒	๒๓,๕๙๒	๕๕๖	๕๔๖	๙๓	๔๗,๔๔๑

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ในภาคการเกษตรน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทคิดเป็น ๙๑.๓๘ เปอร์เซ็นต์ ๖๐,๐๐๐ ถึง ๑๑๙,๙๙๙ บาท คิดเป็น ๘.๖๒ เปอร์เซ็นต์

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินภาคการเกษตรน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทคิดเป็น ๖๒.๕๐ เปอร์เซ็นต์ ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท คิดเป็น ๑๒.๕๐ เปอร์เซ็นต์ ๑๒๐,๐๐๐ - ๑๗๙,๙๙๙ บาทคิดเป็น ๑๒.๕๐ เปอร์เซ็นต์ ๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙ บาท คิดเป็น ๑๒.๕๐ เปอร์เซ็นต์

ภาพที่ ๑๐ แสดงภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ.๒๕๖๔)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดลำปางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จำนวน ๖๘,๑๙๙ ล้านบาท เป็นอันดับที่ ๔๓ ของประเทศ เป็นอันดับที่ ๘ ของภาคเหนือ (๑๗จังหวัด) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ย ย้อนหลัง ๕ ปี (๒๕๕๖-๒๕๖๐) ขยายตัวร้อยละ ๑.๗ โดยสาขาที่มีสัดส่วนสูงสุด คือ สาขาการผลิตภาคบริการ ขยายตัว ร้อยละ ๓.๔ รองลงมาได้แก่ สาขาการผลิตภาคเกษตรกรรม ขยายตัวร้อยละ ๐.๗ ส่วนสาขาการผลิต ภาคอุตสาหกรรมยังทรงตัว

โครงสร้างการผลิตพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำ ปี ๒๕๖๐

พบว่า โครงสร้างสาขาการผลิตหลักของจังหวัด มีมูลค่า ๖๘,๑๙๙ ล้านบาท สาขาที่สูงสุดได้แก่ สาขาการท่าเหมืองแร่และเหมืองหิน ร้อยละ ๑๗.๔ สาขารองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๒.๕ สาขาการขนส่งและการขายปลีก ร้อยละ ๑๑.๘ สาขาเกษตรกรรม ร้อยละ ๑๐.๘ สาขาการศึกษา ร้อยละ ๙.๙ สาขาตัวกลางทางการเงิน ร้อยละ ๖.๘ สาขาบริหารราชการแผ่นดิน ร้อยละ ๖.๑ และสาขาอื่นๆ ร้อยละ ๒๔.๗

ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	สาขา	มูลค่าเพิ่ม (VA) ล้านบาท					
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
	ภาคเกษตร	๗,๑๔๓	๗,๖๐๒	๗,๖๐๑	๘,๓๓๗	๗,๘๓๗	๗,๓๓๗
๑	A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๗,๑๔๓	๗,๖๐๒	๗,๖๐๑	๘,๓๓๗	๗,๘๓๗	๗,๓๓๗
	ภาคนอกเกษตร						
๒	B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๓,๖๑๖	๑๓,๔๗๔	๑๓,๔๖๐	๑๒,๒๑๐	๑๔,๖๔๒	๑๑,๘๔๕
๓	C การผลิต	๗,๒๓๙	๘,๑๑๔	๗,๕๕๕	๗,๘๖๐	๘,๑๒๙	๘,๕๐๑
๔	D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๓,๘๔๐	๓,๙๒๕	๓,๙๗๔	๔,๑๔๙	๔,๐๗๖	๓,๙๗๒
๕	E การจัดหา การจัดการ ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๒๙	๑๘๗	๑๖๓	๑๘๗	๒๐๔	๒๑๓
๖	F การก่อสร้าง	๓,๒๒๘	๒,๘๘๘	๓,๔๒๗	๓,๑๘๐	๓,๒๑๘	๓,๒๗๘
๗	Gขายส่งขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และ จักรยานยนต์	๕,๕๓๓	๕,๘๔๙	๖,๓๑๕	๗,๓๓๘	๗,๘๑๖	๘,๐๗๒
๘	H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑,๐๘๗	๑,๐๗๘	๑,๐๘๓	๑,๒๒๕	๑,๒๘๕	๑,๔๑๘
๙	I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๔๙	๓๗๗	๓๗๕	๔๑๗	๔๓๙	๕๔๓
๑๐	J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๔๔๐	๓๙๔	๔๐๕	๔๕๐	๓๑๑	๓๒๙
๑๑	K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒,๙๘๗	๒,๙๘๗	๓,๔๓๖	๓,๘๘๘	๔,๑๓๘	๔,๖๖๓
๑๒	L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๒,๒๙๑	๒,๕๗๕	๒,๓๗๑	๒,๒๑๔	๒,๘๐๗	๒,๘๙๗
๑๓	M กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๒๑	๒๘	๒๓	๓๐	๔๖	๓๖
๑๔	N กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๔๑๒	๔๓๒	๔๕๙	๑๙๐	๑๙๖	๒๔๓
๑๕	O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๕,๐๕๓	๔,๖๔๕	๓,๓๙๒	๓,๗๗๘	๓,๙๗๓	๔,๑๓๒
๑๖	P การศึกษา	๖,๐๘๓	๖,๔๐๕	๖,๗๕๘	๖,๕๑๕	๖,๕๑๙	๖,๗๗๗
๑๗	Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๐๐๙	๒,๑๖๙	๒,๓๖๒	๒,๔๘๕	๒,๖๕๒	๒,๘๘๘
๑๘	R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๑๐๓	๑๐๕	๑๐๖	๑๐๕	๑๓๔	๑๕๗
๑๙	S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ ๑	๑,๑๕๑	๑,๑๓๙	๑,๐๕๑	๑,๐๘๓	๑,๑๔๐	๘๘๕
	Gross provincial product (GPP)	๖๒,๗๑๖	๖๔,๘๒๓	๖๔,๗๓๗	๖๕,๘๙๒	๖๙,๙๕๗	๖๘,๑๙๙
	GPP Per capita (Baht)	๘๔,๔๘๗	๘๗,๓๘๕	๘๗,๔๒๒	๘๙,๑๒๖	๙๔,๘๕๕	๙๒,๗๔๙

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง,พ.ศ. ๒๕๖๖

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

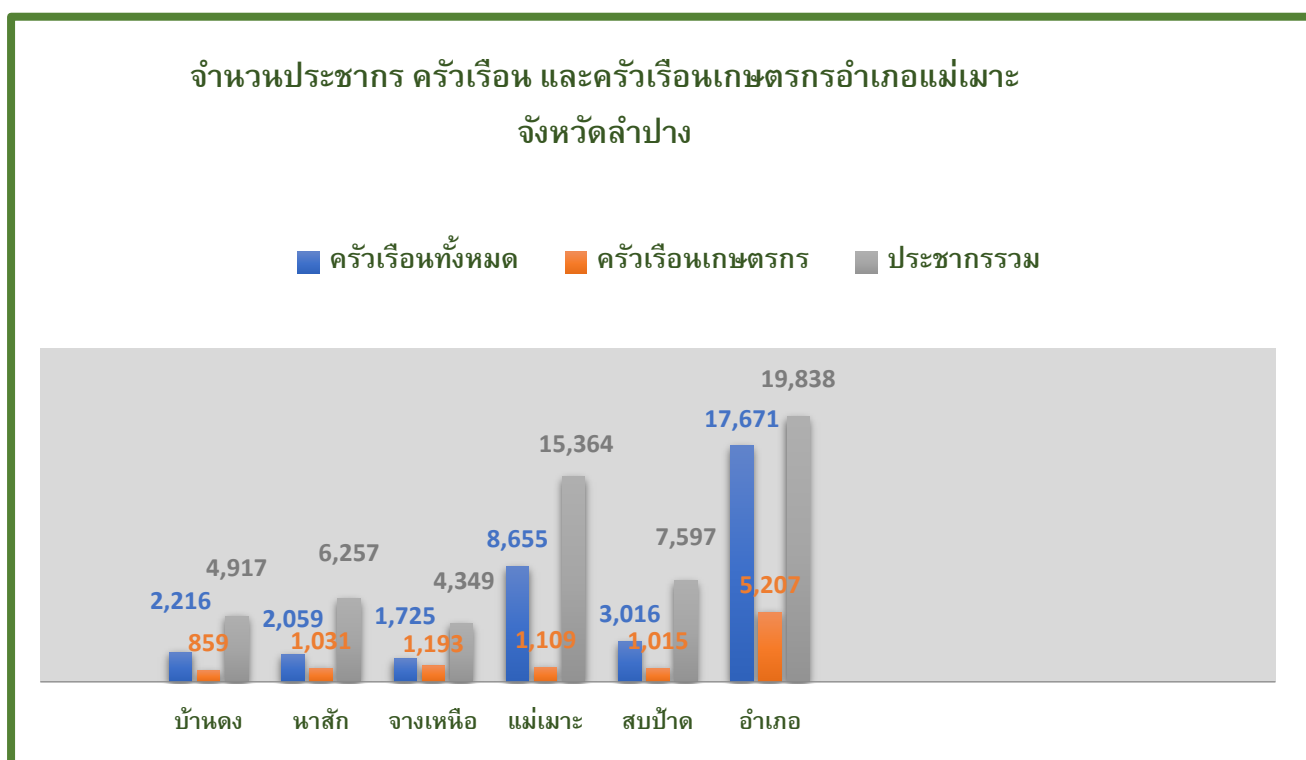
อำเภอแม่เมาะ มีประชากรทั้งสิ้น ๓๘,๔๘๔ คน จำนวนครัวเรือน ๑๗,๖๗๑ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑๙,๖๔๖ คน หญิง ๑๘,๘๓๘ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๙ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอแม่เมาะ

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านดง	๒,๒๑๖	๘๕๙	๒,๔๗๙	๒,๔๓๘	๔,๙๑๗
๒	นาสัก	๒,๐๕๙	๑,๐๓๑	๓,๑๗๘	๓,๐๗๙	๖,๒๕๗
๓	จางเหนือ	๑,๗๒๕	๑,๑๙๓	๒,๖๔๕	๒,๖๕๔	๕,๓๔๙
๔	แม่เมาะ	๘,๖๕๕	๑,๑๐๙	๗,๕๒๙	๗,๘๓๕	๑๕,๓๖๔
๕	สบป่าด	๓,๐๑๖	๑,๐๑๕	๓,๗๖๕	๓,๘๓๒	๗,๕๙๗
รวม		๑๗,๖๗๑	๕,๒๐๗	๑๙,๖๔๖	๑๘,๘๓๘	๓๘,๔๘๔

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๖

จำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกรอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอแม่เมาะ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๓๒ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนประถมศึกษา	๒๑	แห่ง
๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา(ขยายโอกาส)	๕	แห่ง
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๕	แห่ง
๔. วิทยาลัย	๑	แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๑๐๐ เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๕ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒ แห่ง
- ๑.๒.๒ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๕ แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๗ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๗ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๔ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๔๔ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๔ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๗๙๓ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรของอำเภอแม่เมาะนับถือศาสนาพุทธและมีนับถือศาสนาคริสต์ในส่วนของพี่น้องชนเผ่าตำบลบ้านดง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ภาษาท้องถิ่นของตำบลแม่เมาะ มีภาษาเหนือ (ล้านนา) หรือที่ชาวบ้านในภาคเหนือเรียกว่า “กำเมือง” แต่คนทั่วไปและคนเฒ่าคนแก่ยังใช้ภาษาเหนือเป็นภาษาหลักกันอยู่ ทั้งนี้ชาวตำบลแม่เมาะส่วนใหญ่จะสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาเหนือของท้องถิ่นตนเองและภาษาไทยกลาง ยังคงอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ เอาไว้ ได้แก่ ประเพณี รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ รดน้ำดำหัวศาลเจ้าพ่อประตูผา รดน้ำดำหัวพระบาทนารอง สืบชะตาบ้าน พิธีสู่ขวัญ ผูกข้อมือ พิธีสะเดาะเคราะห์ นอกจากนี้มีประเพณีอีกเช่น ประเพณีเข้าพรรษา- ออกพรรษา ประเพณีแต่งงาน, ขึ้นบ้านใหม่, บวชนาค, งานศพ ฯลฯ นอกจากนี้แล้วชาวบ้านบางรายยังนับถือผีที่เป็นบรรพบุรุษจะมีการเลี้ยง

ฝักกันทุกปี เรียกว่าเลี้ยงฝักปูย่า และในแต่ละหมู่บ้านจะมีศาลเจ้าบ้านอยู่ เพื่อคุ้มครองคนในหมู่บ้านให้อยู่ดีมีสุขไม่มีโรคภัยมารบกวน ถ้ามีการเจ็บป่วยก็จะมาบนบานศาลเจ้า หากหายป่วยจะมีเครื่องเซ่นไหว้มากลับ

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

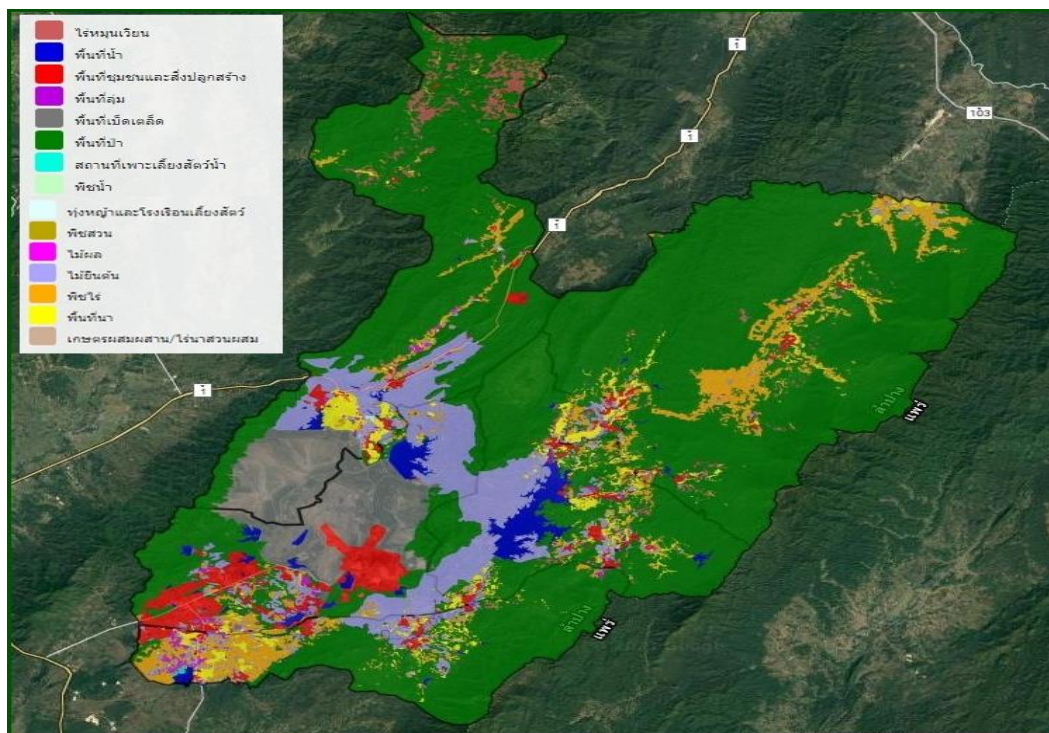
อำเภอมะนัง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าจำนวน ๕๒,๓๒๕ ไร่ ร้อยละ ๖๔.๓๒ รองลงมาคือ ไร่จำนวน ๑๐,๓๗๓ ไร่ ร้อยละ ๑๒.๗๕ และพื้นที่นาจำนวน ๕,๕๘๘ ไร่ ร้อยละ ๖.๘๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

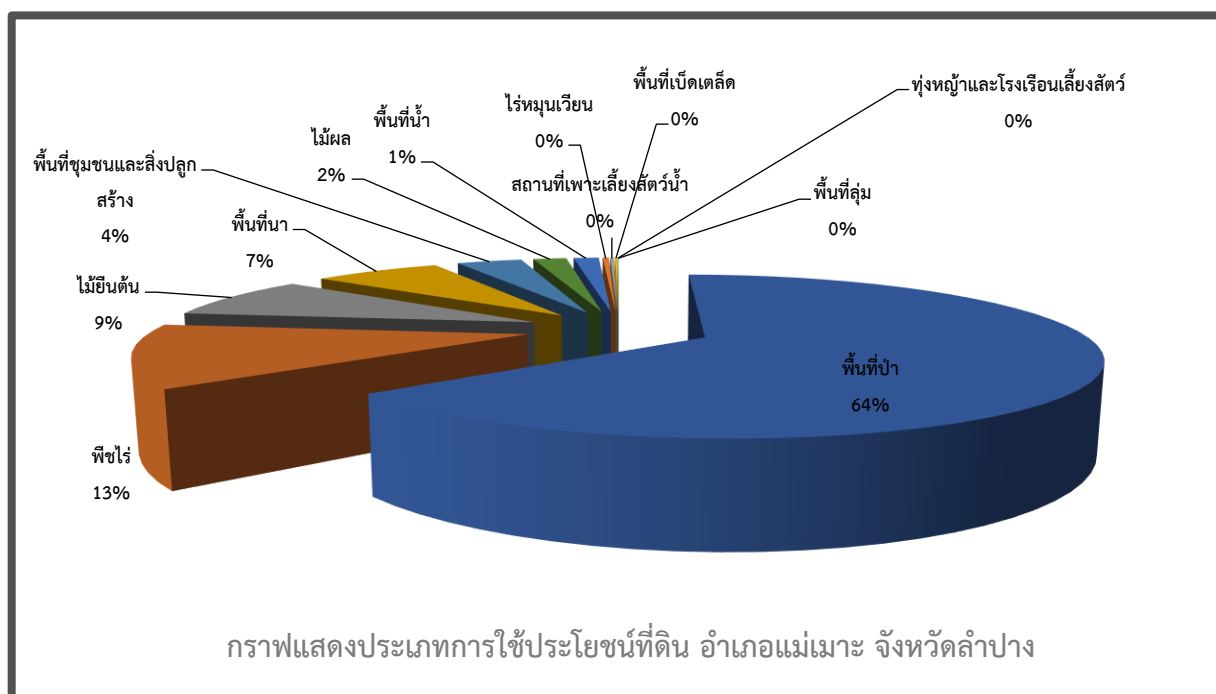
ลำดับ	ประเภทเนื้อที่	จำนวนไร่	ร้อยละ
๑	พื้นที่ป่า	๕๒,๓๒๕	๖๔.๓๒
๒	พืชไร่	๑๐,๓๗๓	๑๒.๗๕
๓	ไม้ยืนต้น	๖,๙๖๔	๘.๕๖
๔	พื้นที่นา	๕,๕๘๘	๖.๘๘
๕	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๘๘๙	๓.๕๕
๖	ไม้ผล	๑,๔๗๘	๑.๘๑
๗	พื้นที่น้ำ	๑,๑๒๔	๑.๓๘
๘	ไร่มวนเวียน	๒๗๐	๐.๓๓
๙	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๗๖	๐.๒๑
๑๐	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๑๕	๐.๑๔
๑๑	ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๒๔	๐.๐๒
๑๒	พื้นที่ลุ่ม	๑๔	๐.๐๑

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๒)

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เม้า จังหวัดลำปาง.
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖.)

ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอแม่เม้า จังหวัดลำปาง
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖.)

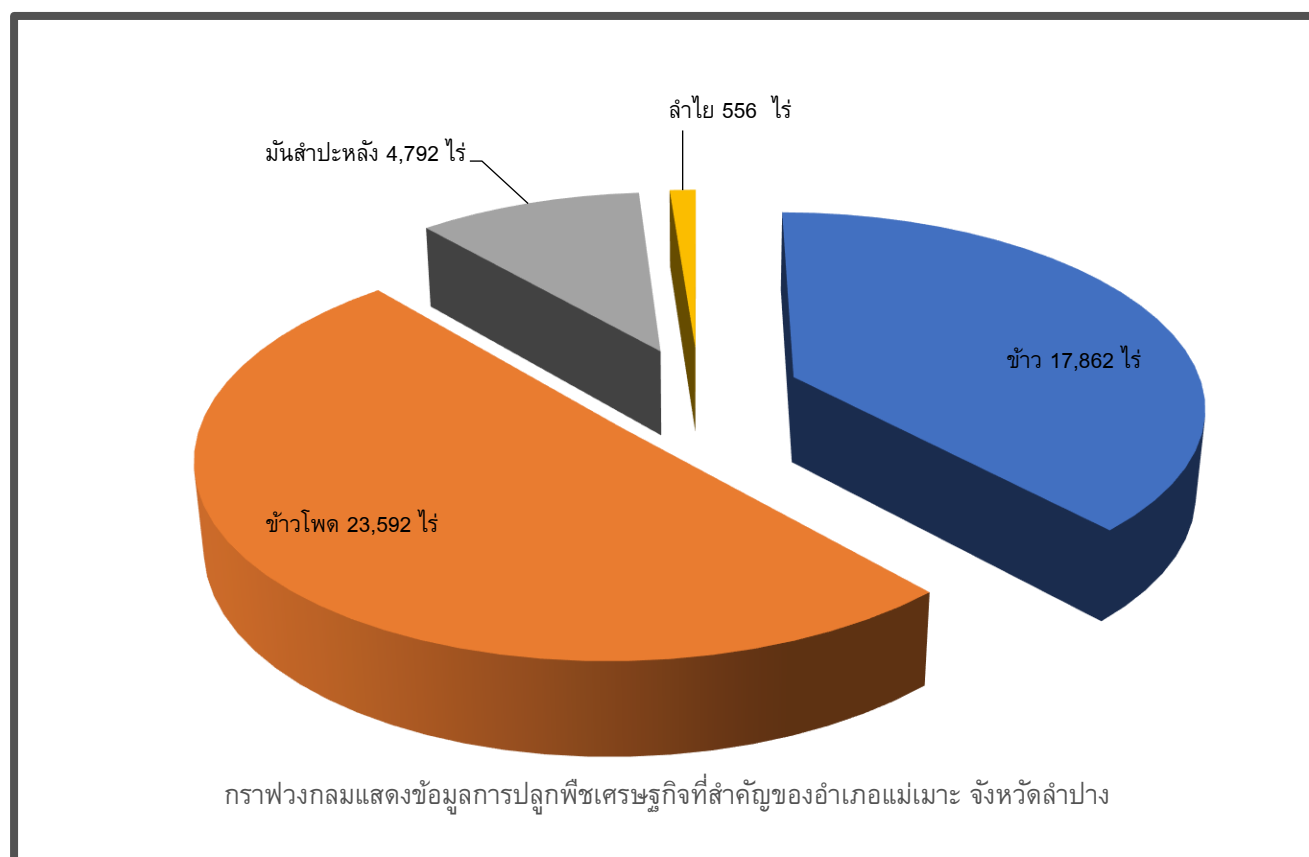
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจ

อำเภอแม่เมาะพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๓,๕๙๒ ไร่ รองลงมา คือข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๗,๘๖๒ไร่ และมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๔,๗๙๒ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกลำไย จำนวน ๕๕๖ ไร่ และสับปะรด จำนวน ๕๔๖ ไร่

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร (ไร่) อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง							
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	มันสำปะหลัง	ข้าวโพด	ลำไย	สับปะรด	ผัก	รวม
บ้านดง	๗,๓๓๔	๔,๒๔๘	๑๙๕	๑,๘๓๘	๕๓	๕๓๗		๖,๘๗๑
นาสัก	๘,๔๕๕	๔,๐๓๒	๓๐๕	๒,๐๕๔	๒๕		๖	๖,๔๒๒
จางเหนือ	๑๙,๕๑๑	๔,๘๐๖	๑,๖๕๓	๑๒,๖๓๔	๙๖			๑๙,๑๘๙
แม่เมาะ	๓,๔๕๕	๘๖๘	๘๔๘	๑,๓๙๘	๖๐	๙	๔๙	๓,๒๓๒
สบป่าด	๑๗,๒๔๗	๓,๙๐๘	๑,๗๙๑	๕,๖๖๘	๓๒๒		๓๘	๑๑,๗๒๗
รวม	๕๖,๐๐๒	๑๗,๘๖๒	๔,๗๙๒	๒๓,๕๙๒	๕๕๖	๕๔๖	๙๓	๔๗,๔๔๑

กราฟวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา:ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ.๒๕๖๖)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอแม่เมาะ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ลำดับ	ชื่อผู้ประกอบการ	ประเภท	ประธานกลุ่ม/เจ้าของ	เลขที่	หมู่	ตำบล
๑	กลุ่มผลิตดอกไม้จากผ้าใยบัวบ้าน ทางสูง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย จำรัส ปัญญาสืบ	๑๑๙/๒	๒	แม่เมาะ
๒	กลุ่มศิลปะลายนูนต่ำ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุมาลี ปัญญาสืบ	๑๑๙/๒	๒	แม่เมาะ
๓	กลุ่มสานแหและยอ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุมล หอมทอง	๖๙	๑๑	แม่เมาะ
๔	กลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร (หอมกลิ่น สมุนไพร)	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง มยุรี มหาเมฆ	๒๕๒		แม่เมาะ
๕	กลุ่มสมุนไพรบำบัดบ้านเมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ดวงรัช ลิ้มพิชาติ	๑๕	๘	แม่เมาะ
๖	กลุ่มชาลาเปาตีแว่น	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว อุดม ใจเพชร	๒๑๘	๙	แม่เมาะ
๗	แปรรูปอาหาร ลำขนาด	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว นรธิดา เพ็ญไธสง	๕๖๘		แม่เมาะ
๘	กลุ่มผ้าไหมนวมบ้านเวียงสวรรค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง เสถียร หนองหล่ม	๖๙	๙	แม่เมาะ
๙	กลุ่มตัวต่อเงินต่อทอง บ้านเวียง สวรรค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย แฉล้ม มีพุง	๔๑๒	๙	แม่เมาะ
๑๐	กลุ่มปลูกผักปลอดภัยแบบไร้ดิน	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุนันท์ แลสัก	๘๘	๕	แม่เมาะ
๑๑	วิสาหกิจชุมชนหมวกจักสานจากต้น รูปฤๅษี	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ประทุม อุไรวงศ์	๑๐๒		แม่เมาะ
๑๒	กลุ่มปลูกผัก	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อรนาถย์ จันทร์ยอด	๒๐๘/๒		แม่เมาะ
๑๓	กลุ่มปั้นเคลือบ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว อำพร ใจคำลือ	๑๒๕		แม่เมาะ
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยุคใหม่ บ้านเวียงสวรรค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย นิวัติ เชียงปิว	๔๕๔	๙	แม่เมาะ
๑๕	กลุ่มปั้นเคลือบ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว อำพร ใจคำลือ	๑๒๕		แม่เมาะ
๑๖	กลุ่มขนมปั้นขลิบ บ้านดง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุพัตรา นาระตะ	๖๙/๑		แม่เมาะ
๑๗	กลุ่มแปรรูปอาหารและผลไม้ตาม ฤดูกาล	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง เกวรินทร์ เกษมุนทด	๔๕		แม่เมาะ

๑๘	กลุ่มแปรรูปอาหารและผลไม้ตามฤดูกาล	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง เกรรินทร์ เกิมขุนทด	๔๕		แม่เมาะ
๑๙	ดาวอินคาการเกษตร	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สังข์वाद พรหมเปียง	๒๐๗		แม่เมาะ
๒๐	นาย กำพล คชนิล	เป็นเจ้าของรายเดียว	นาย กำพล คชนิล	๙๒	๒	แม่เมาะ
๒๑	กลุ่มผลิตภัณฑ์กล่องใบบัว	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว กาญจนา เมฆแสน	๘๒๓	๑๒	แม่เมาะ
๒๒	วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุชานาถ เปี่ยมลือ	๒๒๖	๗	แม่เมาะ
๒๓	วิสาหกิจชุมชนเบญจมาศแปรรูปอาหาร	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ศรีวรรณ เครือบุญมา	๓๒๙/๑	๗	แม่เมาะ
๒๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านเมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง กชพร เปี้ยสืบ	๔๔๑	๘	แม่เมาะ
๒๕	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเวียงสวรรค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง บังอร กองเศษ	๒๓๗	๙	แม่เมาะ
๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปขนม	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อารัญ น้อยเปียง	๙๔/๒	๗	แม่เมาะ
๒๗	กลุ่มแปรรูปขนมบ้านเมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อรพิน แสนสม	๓๒๕	๘	แม่เมาะ
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์กาแฟบ้านใหม่นาแหม	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อริสสรา เครือบุญมา	๓๐๐	๗	แม่เมาะ
๒๙	กลุ่มขนมปั้นขลิบบ้านเวียงสวรรค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อารี ธรรมสาร	๓๖๗	๙	แม่เมาะ
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกเผ่าผลไม้ตามฤดูกาล	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง เบญจวรรณ ชัตติยากุล	๔๗๒	๙	แม่เมาะ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ลำดับ	ชื่อผู้ประกอบการ	ประเภท	ประธานกลุ่ม/เจ้าของ	เลขที่	หมู่	ตำบล
๓๑	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อำไพ วันกาโย	๕๗๘	๘	แม่เมาะ
๓๒	กลุ่มวิสาหกิจปลูกผักปลอดสารพิษ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง จุไรรัตน์ ไสธรรมสวรรค์	๑๓๙	๘	แม่เมาะ
๓๓	กลุ่มผู้สูงอายุบ้านเมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อรุณณี ทาประเสริฐ	๒๕๖/๑	๘	แม่เมาะ
๓๔	กลุ่มสตรีเมาะหลวง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง พงจันทร์ วงศ์ชัย	๒๙๒	๘	แม่เมาะ
๓๕	กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านใหม่นาแหม	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	วันดี ผาทอง	๑๙๓	๘	แม่เมาะ
๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสมุนไพรลำเพย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ลำเพย ผ่านสุวรรณ	๓๒๔	๙	แม่เมาะ
๓๗	กลุ่มแปรรูปถนอมอาหาร มะขามแก้วดอกแหม	เจ้าของรายเดียว	นาง ฉันทนา จันทร์ยอด	๔๗๖	๗	แม่เมาะ
๓๘	วิสาหกิจชุมชนปลูกผักเชียงดาแบบครบวงจร	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางพลอย วัฒนเกียรติดำรง	๔๗๖/๒	๗	แม่เมาะ
๓๙	นายเวโรจน์ธน ประเทืองบริบูรณ์	เจ้าของรายเดียว	นายเวโรจน์ธน ระเทืองบริบูรณ์	๓๐๔	๙	แม่เมาะ
๔๐	กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา อารมณดิน	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย อรรถเทพ สมศรีธัญกิจ	๓๗๒/๑	๑๑	แม่เมาะ
๔๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ประดิษฐ์ใช้สอย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายฉลอง ชันธิรักษา	๔/๗	๙	แม่เมาะ
๔๒	เปี้ยะโมบาย	เจ้าของรายเดียว	น.ส.อรสา เพียรมนูพัฒน์	๒๖๓	๑๑	แม่เมาะ
๔๓	ลุงตาต๊ะพรวาน้ำหอมคว้าน	เจ้าของรายเดียว	นายชูชาติ น้ำชัยศรี	๘๓	๔	แม่เมาะ
๔๔	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปน้ำผลไม้พร้อมดื่ม	ผู้ผลิตวิสาหกิจ	นายสมบัติ ประไพทอง	๑๑๑	๒	แม่เมาะ
๔๕	กลุ่มมหัศจรรย์จกสานจากวัสดุเหลือใช้	เจ้าของรายเดียว	นาง อำไพ ต้นศิริ	๓๔๔	๔	แม่เมาะ
๔๖	กลุ่มทำขนมไทยและแปรรูปอาหารบ้านฉลองราช	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว รัตนา อู่เงิน	๕๑๘	๑	สบป่าด
๔๗	กลุ่มแปรรูปอาหาร	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สุภาพร แก้วเครือคำ	๔๘	๗	สบป่าด

๔๘	กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร บ้านแม่เกียง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง กุลนันท์ สายเครื่องมือ	๘๓	๗	สบป่าด
๔๙	กลุ่มจักสานบ้านแม่เกียง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ดา รินคำ	๖๖	๗	สบป่าด
๕๐	กลุ่มแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง กันยา กันอ้อย	๗๒/๑	๘	บ้านดง
๕๑	กลุ่มจักสานบ้านห้วยรากไม้	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง กัญญา หมื่นยศ	๖๓	๕	สบป่าด
๕๒	กลุ่มแปรรูปอาหารและขนมไทยบ้าน ห้วยรากไม้	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ศรีวรรณ ศรีวงศ์คำ	๔/๑	๕	สบป่าด
๕๓	ขนมพูนสมุนไพรแม่ริยม	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ริยม แก้ววงศ์	๔๔๐	๘	สบป่าด
๕๔	กลุ่มถักทอผ้าบ้านดงราช	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง รัฐติพร ปกแก้ว	๓๕๒	๘	สบป่าด
๕๕	กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยรากไม้	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง รัตภักดิ์ ยิ่งสุขสันติสุข	๔๖	๕	สบป่าด
๕๖	วิสาหกิจชุมชนขนมปั้นขลิบห้วยรากไม้ หมู่ ๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ผ่องใส ภักดีบุรี	๕๘๘	๕	สบป่าด
๕๗	ไข่เค็มพอกดินเหนียว	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย สมโภช ปานถม	๒๕๓	๕	สบป่าด
๕๘	วิชณูผ้าฝ้ายทอมือ	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายวิชณู เต็มใจกุล	๔๐๙	๘	สบป่าด
๕๙	นางชนิกันดา ประดิษฐ์พุ่ม	เจ้าของรายเดียว	นาง ชนิกันดา ประดิษฐ์พุ่ม	๒๔๙	๔	สบป่าด
๖๐	กลุ่มตัดเย็บจำปาย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง อาเรียญ บุญแพร่	๗/๑	๔	บ้านดง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ) รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ลำดับ	ชื่อผู้ประกอบการ	ประเภท	ประธานกลุ่ม/เจ้าของ	เลขที่	หมู่	ตำบล
๖๑	กลุ่มสมุนไพรบ้านจำปาย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย สมพงษ์ ทาต่อม	๑๕/๒	๔	บ้านดง
๖๒	สวนลุงเชียร	เจ้าของรายเดียว	นาย วิเชียร อุ่นมิม	๑๑๕	๔	บ้านดง
๖๓	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านจำปาย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง วันเพ็ญ จูอิน	๒๐๐	๔	บ้านดง
๖๔	กลุ่มจักสานบ้านดง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย ศรีไว ปกแก้ว	๒๖๙	๑	บ้านดง
๖๕	นางธัญพร วงษ์น้อย	เจ้าของรายเดียว	นาง ธัญพร วงษ์น้อย	๓๑/๓	๔	บ้านดง
๖๖	กาแพดอยแม่ส้าน	เจ้าของรายเดียว	นางสาว อริชญา ต่อทรัพย์ศิริ	๕๓/๒	๔	บ้านดง
๖๗	กลุ่มผ้าปักชาวเขา(เมี่ยน)	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาว ญัฐพัชร แซ่ฟ่าน	๙๙/๒	๔	บ้านดง
๖๘	กลุ่มหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ทำสี	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง ปภาพันธ์ ทองพัด	๒๑๕	๓	บ้านดง
๖๙	กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปสับปรด	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง พนิดา ทรายมูล	๓๙/๓	๓	บ้านดง
๗๐	กลุ่มเกษตรและแปรรูปผลิตภัณฑ์ การเกษตรบ้านท่าสี	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง พัทธการรี อัครวิวัฒนา	๑๕๙	๓	บ้านดง
๗๑	กลุ่มวิสาหกิจตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมือง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง มาลี ใจแก้ว	๑๔๕	๗	บ้านดง
๗๒	น้ำผึ้งธรรมชาติจำปาย	เจ้าของรายเดียว	นาง จุฑามาศ แซ่จ้าว	๑๐๑/๑	๔	บ้านดง
๗๓	กลุ่มน้ำอ้อยสบจาง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางรุจิเรศ ใจเกลี้ยง	๓๙	๖	นาสัก
๗๔	กลุ่มข้าวแคบบ้านสบจาง	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง สนทยา หล้าวงศา	๑๕	๖	นาสัก
๗๕	สวัสดี อโรมา เฮิร์บ	เจ้าของรายเดียว	ณัฐศรีณย์ ศรีครวาท	๑๔๓/๑	๑	นาสัก
๗๖	กลุ่มอาชีพทำนํ้ายาเอนกประสงค์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง นิมนงค์ สุรินทร์	๗/๒	๔	นาสัก
๗๗	กลุ่มอาชีพกล้วยกวน	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง พองนวล วงศ์นาสัก	๑๓๗/๑	๔	นาสัก
๗๘	นาสักแบรนด์	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย ภาณุภูมิ ลังกาวงค์	๑/๔	๔	นาสัก
๗๙	กลุ่มสวนสวย	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาย ปัสสรี คมพันธ์	๒	๙	นาสัก
๘๐	น้ำอ้อยสดบ้านทาน	เจ้าของรายเดียว	นาง นาวี ชาภูมิ	๑๓๒	๔	จางเหนือ
๘๑	กลุ่มตุ้งล้านนา	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นาง วรรณพร กันเต็ม	๑๓๗		
๘๒	วิสาหกิจชุมชนกระเป๋าด้าแฮนด์เมด	ผู้ผลิตรายเดียว	นางสาว กานต์รวี แก้วโกล	๑๕๓	๓	จางเหนือ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๓๘
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๐
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๒๗
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๘๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ ๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำปุ๋ยหมักตำบลจางเหนือ	๓๑	๒	จางเหนือ	๑๐	นาย บุญถึง อินภิบาล
วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมไม้บ้านวังตม	๖๔	๕	จางเหนือ	๗	นาย ณ์รัฐดี สุษะสีบ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเกษตรพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลจางเหนือ	๑๓๗	๔	จางเหนือ	๘	นาง สมจิตร พลเคน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตฮิมส์ล้านปีเพื่ออาชีพแบบยั่งยืน บ้านหาด ม.๒ ต.จางเหนือ	๒๐๙	๒	จางเหนือ	๑๓	นาย คำสุข อุ่นเรือน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือขุน หมู่ ๑ บ้านปางแท่น ตำบลจางเหนือ	๗๙/๑	๑	จางเหนือ	๑๔	นาย จักรรินทร์ แก้วหน่อ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกระเปาะผ้าแฮนด์เมด หมู่ ๓ ต.จางเหนือ	๑๕๓/๑	๓	จางเหนือ	๑๒	นาง การนตรีวี แก้วโกมล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือตำบลจางเหนือกลุ่ม ๑	๑๕๓	๓	จางเหนือ	๘	นาย วินัย ต้นใจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือตำบลจางเหนือกลุ่ม ๓	๔๔	๓	จางเหนือ	๙	นาย ณรงค์ แก้ววงศ์สาย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บกระเปาะบ้านนาสันติราษฎร์ หมู่ ๖ ต.จางเหนือ	๖๖	๖	จางเหนือ	๑๒	นาง รจนา อินตะชะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลจางเหนือ	๑๒๑	๒	จางเหนือ	๘	นาย ปรีชา คันธียาใจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดเหี่ยวไฟและแปรรูปบ้านกอรวก	๑๖๙	๓	จางเหนือ	๑๐	นางสาว จันทรพิมพ์ อินทร์ภิบาล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านจางเหนือ ม.๗	๑๔๗	๗	จางเหนือ	๗	นาง ทองสุข เครือสบจาง
วิสาหกิจชุมชนสุวิทย์พีชผล	๒	๔	จางเหนือ	๑๖	นาย สุวิทย์ วงค์แซม

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนวดตอกเส้นกอรวก	๑๖๑	๓	จางเหนือ	๑๑	นาง บุษบา กันธิยาใจ
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคกระบือแม่จางตอนขุน	๑๒๒	๗	จางเหนือ	๑๕	นาย ฉลองชัย ทิพย์ธารากร
วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาชุมชนบ้านวังตม	๑๘๐	๕	จางเหนือ	๗	นาง สุภาภรณ์ โคตรณรงค์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคกระบือบ้านทาน หมู่ ๔ ต.จางเหนือ	๑๐๑/๕	๔	จางเหนือ	๗	นาย สุธานี ภูมิแสง
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เกาะบ้านวังตม ม.๕ ต.จางเหนือ	๑๑๕/๑	๕	จางเหนือ	๑๕	นาย บาน พันธุ์สิงห์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกไม้ไผ่ซาง หมู่ที่ ๒ ต.จางเหนือ	๓๒	๒	จางเหนือ	๑๑	นาย ประดิษฐ์ สุทะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านทาน (โคกระบือ)	-	๔	จางเหนือ	๘	นาย ประจักษ์ กันธิยาใจ
วิสาหกิจชุมชนปลูกไม้ซางหม่นบ้านซำซอน	๑๖๑	๕	จางเหนือ	๘	นาง โสภา เมฆขุ่ม
วิสาหกิจชุมชนให้บริการด้านการเกษตรบ้านนาแซ่	๘๙/๑	๒	จางเหนือ	๑๐	นาย ผจญ ชุ่มวงศ์
วิสาหกิจชุมชนสลาพื้นเมืองตำบลจางเหนือ	๓๔	๖	จางเหนือ	๗	นาย ปภัสสร คมพันธ์
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคขุนบ้านทาน	๓๘/๑	๔	จางเหนือ	๗	นาย บัญญัติ อุ่นเรือน

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เกาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เกาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงหมูแม่พันธุ์เพาะพันธุ์หมู่บ้านสวนป่าแม่เกาะ หมู่ ๗ ต.บ้านดง	๑๕๐	๗	บ้านดง	๗	นาย ทองพูล นาระแพน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มลิ้มปั่นขลิบและผลไม้แช่อิ่ม หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านดง	๖๙/๑	๒	บ้านดง	๘	นาง สุพัตรา นาระตะ
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เกาะบ้านหัวฝาย หมู่ ๑ ต.บ้านดง	๑๔๒	๑	บ้านดง	๑๐	นาย ประสงค์ คำฟูบุตร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เกาะบ้านหัวฝายหลายทุ่ง หมู่๘ ต.บ้านดง	๑๖	๘	บ้านดง	๑๐	นาย เพทาย แก้วตา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกแตงโมปลอดสารพิษ หมู่ ๗ ต.บ้านดง	๑๕๐	๗	บ้านดง	๘	นาย ทองพูล พาระแพน
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เกาะบ้านท่าสี่ หมู่๓ ต.บ้านดง	๒๑๕	๓	บ้านดง	๑๐	นาง ปภาพิมพ์ ทองพัด
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เกาะบ้านจำปุย หมู่ ๔ ต.บ้านดง	๑๒/๑	๔	บ้านดง	๑๑	นาย ดี นันต๊ะเสน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านแม่ส้าน ต.บ้านดง	๒๘	๖	บ้านดง	๘	นาย แก้ว ลาภมา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชผักสวนครัวบ้านหัวฝาย หมู่ที่ ๑ ต.บ้านดง	๑๔๒	๑	บ้านดง	๑๕	นาย รัตน์ คำฟูบุตร

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนำท่องเที่ยวบ้านท่าสี่ หมู่ ๓ ตำบลบ้านดง	๕๖	๓	บ้านดง	๑๒	นาย ชาญ เปียงสืบ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตไม้ผลและแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรบ้านจำปุย ม. ๔ ต.บ้านดง	๓๑/๒	๔	บ้านดง	๑๐	นาย สมบูรณ์ คำปลิว
วิสาหกิจชุมชนกาแฟหน้าผาคลิฟคาเฟ่ บ้านท่าสี่ หมู่ ๓ ต.บ้านดง	๒๐/๑	๓	บ้านดง	๑๕	นาง โสภา ผัดใหม่
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านสวนป่าแม่เมาะ หมู่ ๗ ต.บ้านดง	๑๕๒/๒	๗	บ้านดง	๗	นาง จิรกร พาระแพน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค-กระบือบ้านสวนป่าแม่เมาะ หมู่ ๗ ต.บ้านดง	๑๕๐	๗	บ้านดง	๗	นาย ทองพูล พาระแพน
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษ์แม่เมาะบ้านสวนป่าแม่เมาะ หมู่ ๗ ต.บ้านดง	๑๕๐	๗	บ้านดง	๑๐	นาย ทองพูล พาระแพน
วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจพอเพียง (ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ดินพร้อมปลูก วัสดุอุปกรณ์การเกษตร	๑๖๓	๑	บ้านดง	๑๑	นาง จารุพรรณ จีระเดช
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มศูนย์เรียนรู้ชาวบ้านเกษตรบ้านสบป่าด	๙๙	๑	สบป่าด	๘	นาย สุนทร ใจแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยรากไม้	๔๖	๕	สบป่าด	๘	นาย ประสิทธิ์ ทองสืบ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรพอเพียงบ้านห้วยรากไม้ในเขต สปก.ต.สบป่าด	๕๖	๕	สบป่าด	๙	นาง รัชฎิ ยิ่งสุขสันติสุข

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฮิวมีสปรับปรุงบำรุงดินบ้านเมาะหลวง หมู่ ๘ ตำบลแม่เมาะ	๑๖๕	๕	สบป่าด	๓๐	นางสาว วราภรณ์ ยารังษี
วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฉลองราช หมู่ ๕ ตำบลสบป่าด	๕๒๗	๕	สบป่าด	๘	นาง อรกานต์ ไชยทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรปลูกพืชไร่และพืชสวน	๒๗๘/๑	๕	สบป่าด	๑๐	นาย สมพล จันทรอินทร์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปกล้วย หมู่ ๕ ต.สบป่าด	๑๘๓	๕	สบป่าด	๑๐	นาย เจริญชัย จันทรอินทร์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านใหม่ฉลองราช ม.๘ ต.สบป่าด	๔๑๗	๘	สบป่าด	๘	นาย สุพัฒน์ วงศ์ทะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไข่เค็มพอกดินเหนียวภูเขาไฟ	๒๕๓	๕	สบป่าด	๙	นาง จิรวดี ปานถม
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษ์แม่เมาะบ้านห้วยรากไม้	๔๖	๕	สบป่าด	๗	นาง รัชฎิ ยิ่งสุขสันติสุข
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรเกษตรอินทรีย์จังหวัดลำปาง	๔๖	๕	สบป่าด	๑๐	นาย รัฐนันท์ ยิ่งสุขสันติสุข
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปเศษไม้เบญจพรรณ บ้านสบเต็น หมู่ ๒ ต.สบป่าด	๑๕	๒	สบป่าด	๗	นาย ชนะชัย วราชัยกุล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยรากไม้ หมู่ ๕ ต.สบป่าด	๔๑	๕	สบป่าด	๑๔	นาย เรวดีร เทศกาล

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและแปรรูปข้าวคุณภาพ หมู่ ๕ ต. สบป่าด	๘๗	๕	สบป่าด	๑๔	นาง นิตยา ชนาวงค์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฮิวมีส-สารปรับปรุงดิน ลีโอนาร์โดรท์ หมู่ ที่ ๑ ตำบลสบป่าด	๗๙/๙	๑	สบป่าด	๗	นาย ประยูร บุญเรือง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่บ้านฉลองราช หมู่ ๘ ต. สบป่าด	๕๓๙	๘	สบป่าด	๑๕	นาง พยอม คุณกันทา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ประกอบการค้าฟลายแอช (เถ้าลอย)	๙	๗	สบป่าด	๑๐	นาย ถนอม กุลพินิจมาลา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลสบป่าด	๔๖	๕	สบป่าด	๘	นาง กุลนันท์ สายเครือมอย
วิสาหกิจชุมชนขนมปั้นขลิบห้วยรากไม้ หมู่ ๕ ตำบลสบป่าด	๕๘๘	๕	สบป่าด	๗	นาง ผ่องใส ภักดีบุรี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการปลูกกล้วยไม้ใช้สารเคมี ม.๕ ตำบลสบป่าด	๒๒/๒	๕	สบป่าด	๘	นาย ปราโมทย์ พรรัตนพิทักษ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แปลงใหญ่ตำบลสบป่าด	๘๒	๗	สบป่าด	๗	กุลนันท์ สายเครือมอย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปุ๋ยเคมี หมู่ ๗ ตำบลสบป่าด	๒๕	๗	สบป่าด	๘	นาง เกรรินทร์ คล้ายท่าโรง
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวผาหอบ บ้านแม่เกียง	๙๔	๗๓	สบป่าด	๙	นาย เจนนุพงศ์ พรหมพอง
วิสาหกิจชุมชนกระบอกไฟลำปาง	๕๙๙	๕	สบป่าด	๑๔	นาย วิษณุ นาควิโรจน์
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบป่าด	๗๘/๑	๑	สบป่าด	๗	นาง แก้วมณี ธรรมยศ
วิสาหกิจชุมชนวัดตอกเส้นอำเภอแม่เมะ	๕๑๘	๘	สบป่าด	๒๓	นาง รัตนา อุ่เงิน

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานและแปรรูปผลผลิตเนื้เนื้อศรีโพธิ์	๕๗/๕	๑	สบป่าด	๘	นาง ปุณณิศา ไพโรจน์
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แปรรูปด้านการเกษตร	๑๕/๑	๒	สบป่าด	๖	นาง อัมพร วงศ์อ้าย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนและเกษตรกรรม	๑๐๙	๕	สบป่าด	๘	นาง ยุทธาสินี พันธุ์เกษม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมนาม	๖๙	๙	แม่เมะ	๗	นาง เสถียร นอนงหล่ม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกผักเพื่อการค้า	๑๐๗	๗	แม่เมะ	๙	นาง บัวก่าย วงศ์เพชร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านแม่เมะ	๔๖	๔	แม่เมะ	๑๐	นาย รวมศักดิ์ ปิลาเป้ง
วิสาหกิจชุมชนหมวกจักรสานจากรูปถุษี	๒๕๔	๑	แม่เมะ	๗	นาง เต้นดวง เทพา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวเกรียบสมุนไพรและพืชผัก	๔๙๖	๘	แม่เมะ	๘	นาง วัชรภรณ์ มูลพุ่มสาย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ	๒๕๒	๑๑	แม่เมะ	๘	นาย สง่า หอมกลิ่น
วิสาหกิจชุมชนเบญจมาศแปรรูปอาหาร	๓๒๙/๑	๗	แม่เมะ	๗	นาง ศิริวรรณ เครือบุญมา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านใหม่นาแหม	๔๔๒	๗	แม่เมะ	๑๑	นางสาว พัฒรินทร์ จันทรทา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเวียงสวรรค์	๒๓๗	๙	แม่เมะ	๗	นาง บังอร กองเศษ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสหกรณ์การเกษตรแม่เมะพัฒนาผู้ปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๒๙๒	๘	แม่เมะ	๑๕	นางฟองจันทร์ วงศ์ชัย

เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนปลูกผักปลอดสารพิษศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจบ้านใหม่นาแวม หมู่ ๗ ต.แม่เมาะ	๓๐๐	๗	แม่เมาะ	๒๑	นาง อริสสรา เครือบุญมา
วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่มงคล	๒๓	๑๐	แม่เมาะ	๙	นาง สุนทรี วงศ์เปี้ย
วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดในเรือนโรงบ้านเวียงหงษ์	๗๔๘	๘	แม่เมาะ	๑๐	นางสาว จันทร์สม ชันตา
วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดนางฟ้านางรมบ้านหางฮู้ง หมู่ ๓ ต.แม่เมาะ จ.ลำปาง	๓๔๔	๓	แม่เมาะ	๗	นาย ศรีบุตร แก้วดวงงาม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมจักสานจากวัสดุเหลือใช้ หมู่ ๔ ต.แม่เมาะ	๓๔๔	๔	แม่เมาะ	๑๓	นาง อำไพ ต้นศิริ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มการเกษตรผสมผสาน หมู่ ๙ ตำบลแม่เมาะ	๖๑๐	๙	แม่เมาะ	๙	นาย สายยุทธ พรหมพา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดแบบเกษตรอินทรีย์ ม.๘ ตำบลแม่เมาะ	๓๕๓	๘	แม่เมาะ	๗	นาง คำสุข ลือสาย
วิสาหกิจชุมชนปั้นเคลือบบ้านเมะหลวง ม.๘ ตำบลแม่เมาะ	๑๒๕	๘	แม่เมาะ	๘	นางสาว อัมพร ใจคำลือ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสานแหและขอ	๖๙	๑๑	แม่เมาะ	๗	นาง สุมล หอมทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสมุนไพรลำเพยบ้านเวียงสวรรค์	๓๒๔	๙	แม่เมาะ	๙	นาง ลำเพย ผ่านสุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ	๒๓๖	๒	แม่เมาะ	๙	นาย สอนง ฟุ้งเฟื่อง
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ถักถักถักถัก	๘๒๓	๑๒	แม่เมาะ	๑๑	นางสาว กาญจนา เมฆแสน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรบำบัดบ้านเมะหลวง หมู่ ๘ ตำบลแม่เมาะ	๑๘	๘	แม่เมาะ	๘	นาง ดวงรัชนี ลิ้มปิตา
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากสัตว์ หมู่ ๘ ตำบลแม่เมาะ	๑๔๐	๘	แม่เมาะ	๑๐	นาง นรธรรมา เพียงไธสง

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนโครงการแปรรูปอาหารแลผลไม้ตามฤดูกาล หมู่ที่ ๙ ต.แม่เมาะ	๔๕	๙	แม่เมาะ	๗	นาง เกรวรินทร์ เกิมขุนทด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ประดิษฐ์ใช้สอย ม.๙ ต.แม่เมาะ	๔๑๗	๙	แม่เมาะ	๙	นาย ฉลอง ชันธิปรีชา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่บ้านเวียงสวรรค์ ม.๙ ต.แม่เมาะ	๖๒/๑	๙	แม่เมาะ	๑๐	นาย ประเสริฐ ก้าวกิจพาณิชย์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปขนม หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่เมาะ	๔๗๖	๗	แม่เมาะ	๗	นาง อารัญ น้อยเปียง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้รวีเรือน ม.๙ ต.แม่เมาะ	๘๙	๙	แม่เมาะ	๑๐	นาย สมภาค สุริยะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนม(ปั้นสิบ) บ้านเวียงสวรรค์ หมู่ ๙ ตำบลแม่เมาะ	๓๖๗	๙	แม่เมาะ	๙	นาง อารีย์ ธรรมสาร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทำขนมอบและขนมไทยบ้านเวียงสวรรค์ หมู่ ๙ ต.แม่เมาะ	๑๐๘	๙	แม่เมาะ	๑๐	นาง กาญจณี มีสุข
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ส้มตำอินทรีย์แม่เมาะ หมู่ที่ ๑๑ ต.แม่เมาะ	๓๖๙	๑๑	แม่เมาะ	๑๖	นาย สรพงษ์ บัวเผื่อน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และไก่พื้นเมือง หมู่ที่ ๑๐ ต.แม่เมาะ	๑๗๑	๑๐	แม่เมาะ	๑๔	นาย พร บุญมาก

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำผ้าเช็ดเท้าบ้านนาแหมพัฒนา หมู่ ๑๑	๓๑๕	๑๑	แม่เมาะ	๙	นางสาว ประหยัด พรหมพา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชไร่สารพิษพลังงานทดแทน ม.๑๒ ต.แม่เมาะ	๕๘๒/๑	๘	แม่เมาะ	๑๐	นาง กัลยาณี ศรีสืบ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านเวียงหงษ์ ม. ๑๒ ต.แม่เมาะ	๗๐๗	๑๒	แม่เมาะ	๑๔	นาง นวลศรี สุนจันทร์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกลุ่มทำนาและผู้ใช้น้ำบ่อเพื่อการเกษตร	๕๕๐	๖	แม่เมาะ	๘	นาย สมมุติ หาญ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บปักถักร้อย บ้านใหม่มาแหม หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่เมาะ	๒๒๖	๗	แม่เมาะ	๗	นาง สุชานาถ เปี่ยมลือ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง บ้านแม่เมาะสถานี หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง	๗๘	๔	แม่เมาะ	๑๒	นาย โปรา นันทไชย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าว บ้านแม่เมาะสถานี หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่เมาะ	๔๐/๑	๔	แม่เมาะ	๒๕	นาง สุภาพร อินตะชะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกไม้เศรษฐกิจ ชุมชนบ้านห้วยคิง หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่เมาะ	๑๑๘/๑	๖	แม่เมาะ	๑๐	นาง แสงจันทร์ มูลขาว

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์บ้านเมาะหลวง หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่เมาะ	๒๕	๘	แม่เมาะ	๙	นาง เตือนจิตร ไชยแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมเย็บกระเป๋ผ้าบ้านห้วยคิง ม.๖ ต.แม่เมาะ	๑๕๓	๖	แม่เมาะ	๘	นาง จีรนนท์ พุดหม่อง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงหมูแม่พันธุ์ บ้านห้วยคิง หมู่ ๖ ต.แม่เมาะ	๔๘๗	๖	แม่เมาะ	๘	นางสาว ชลดา ปอนตา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในท่อซีเมนต์ บ้านห้วยคิง ม.๖ ต.แม่เมาะ	๕๙/๑	๖	แม่เมาะ	๑๕	นางสาว พิมพร ไชยะใจ
วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษแม่เมาะบ้านเมาะหลวง หมู่ ๘ ต.แม่เมาะ	๔๘๘	๘	แม่เมาะ	๑๐	นาง จงจิต วงศ์เปี้ย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารบ้านใหม่มาแหม ม.๗ ต.แม่เมาะ	๕๗๖/๔	๗	แม่เมาะ	๙	นาง ญัฐจรินทร์ บุญมาวงศ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มซาลาเปาดีแวน บ้านเวียงสวรรค์ หมู่ ๙ ต.แม่เมาะ	๒๑๘	๙	แม่เมาะ	๗	นางสาว อุดม ใจเพ็ชร
วิสาหกิจชุมชนดาวอินคาการเกษตรบ้านห้วยรากไม้ หมู่ ๒ ต.แม่เมาะ	๒๐๗	๒	แม่เมาะ	๗	นาง สักวาฬ พรหมเปียง

วิสาหกิจชุมชนธนาคารหมู่บ้านรักษ์แม่เมาะบ้านใหม่มงคล	๒๓	๑๐	แม่เมาะ	๗	นาง สุนทรี วงศ์เปี้ย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผัก	๑๔๐	๘	แม่เมาะ	๗	นางสาว นรธรา เพียงไธสง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตสารปรับปรุงดินฮิวมัสล้านปีอินทรีย์แม่เมาะ	๖๑๔	๘	แม่เมาะ	๗	นาย สนั่น ใจงาม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตน้ำดื่มบ้านห้วยคิง หมู่ ๖ ต.แม่เมาะ	๑๑๘/๑	๖	แม่เมาะ	๑๒	นาง แสงจันทร์ มุลขาว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มถนอมถั่วถั่วคั่วถั่วคั่วถั่วคั่วถั่วคั่วถั่วคั่ว	๑๑๘/๑	๖	แม่เมาะ	๗	นาง แสงจันทร์ มุลขาว
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๔๗๖/๒	๗	แม่เมาะ	๗	นาง อริสรา เครือบุญมา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์กาแฟบ้านใหม่นาแวม หมู่ ๗ ต.แม่เมาะ	๓๐๐	๗	แม่เมาะ	๗	นาง อริสรา เครือบุญมา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพขนมอบ/ขนมคูกี้ หมู่ ๗ ต.แม่เมาะ	๔๗๕	๗	แม่เมาะ	๘	นางสาว สุขฤทัย สายต่างใจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะกล้าพันธุ์ผัก พืชสมุนไพรพื้นบ้านบ้านเวียงสวรรค์	๑๒/๑	๙	แม่เมาะ	๙	นาย ชาตรี กันอินตะ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปน้ำผลไม้พร้อมดื่ม	๑๑๑	๒	แม่เมาะ	๘	นาย สมบัติ ประไพทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกเผาผลไม้ตามฤดูกาล บ้านเวียงสวรรค์ หมู่ ๙ ต.แม่เมาะ	๔๗๒	๙	แม่เมาะ	๑๖	นาง เบญจวรรณ ชัดติยกุล
วิสาหกิจชุมชนผลิตเตาตั้งไอน้ำและอุปกรณ์แปรรูปการเกษตรบ้านเวียงสวรรค์	๕๙๙	๙	แม่เมาะ	๘	นาย สมชาย ยงประยูร

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปแหนม ม.๘ ต.แม่เมาะ	๓๒๕	๘	แม่เมาะ	๑๑	นาง อรพิน แสนสม
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านทุ่งกล้วย	๕๔๗/๑	๘	แม่เมาะ	๗	นาง ยัญญ์ ฝันสาย
วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการปลูกพืชปลอดภัย ต.แม่เมาะ	๔๗๖	๗	แม่เมาะ	๗	นาย สิงหนราจ จันทรรยอด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตลาดชุมชนร่วมใจ	๓๓๔	๘	แม่เมาะ	๑๗	นาง กัญญ์ณพัชร หนูแก้วเครือ
วิสาหกิจชุมชนแพะล้านนาแม่เมาะ	๕๘๔	๘	แม่เมาะ	๑๖	นาย จรินทร์ สมหวัง
วิสาหกิจชุมชนปลูกผักเชิงดาแบบครบวงจรบ้านใหม่นาแวม	๔๗๖	๗	แม่เมาะ	๘	นาง อริสรา เครือบุญมา
วิสาหกิจชุมชนผลิตสารปรับปรุงดินฮิวมัสและบล็อกประสานตำบลแม่เมาะ	๑๑๘/๑	๖	แม่เมาะ	๑๑	นาย บุญมา เกียงแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเกษตรสมบูรณ์ แม่หลวง หมู่ ๘	๕๗๘/๑	๘	แม่เมาะ	๘	นาง อำไพ วันกาโย
วิสาหกิจชุมชนเพาะปลูก อนาคต แปรรูป สมุนไพร	๑๗๓	๑๐	แม่เมาะ	๑๐	นาย พรเยี่ยม อาจารย์ธัมโม
วิสาหกิจชุมชนสารปรับปรุงดิน ตรา ทรีอินทร์	๔๒๔	๑	แม่เมาะ	๘	นาย ชัยโรจน์ วงศ์แก้วมูล
วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงใหญ่พืชผัก	-	๘	แม่เมาะ	๑๔	นาง เพ็ญภา นะใจบุตร

วิสาหกิจชุมชนการจัดการขยะชุมชนบ้านแม่หลวง	-	๘	แม่เมาะ	๑๓	นาง มาลี ดอกคำ
วิสาหกิจชุมชนรักแม่เมาะ	๖๑๗	๘	แม่เมาะ	๑๑	นางสาว กัญยารัตน์ ดวงแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตำบลแม่เมาะ	๑๖๑	๘	แม่เมาะ	๗	นาง คำสุข ไชยชนะ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าและเครื่องใช้จากผ้าและเศษผ้าตำบลแม่เมาะ	๑๖๑/๑	๖	แม่เมาะ	๗	นาง เสาร์มณี ชุมภูสีบ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านเวียงหงส์ล้านนา	-	๑๒	แม่เมาะ	๑๐	นาง สิริธร จาคำมา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า	๑๖๖	๖	แม่เมาะ	๘	นาง ดวงกมล เตชะนันท์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตำบลแม่เมาะ	๔๕๗	๖	แม่เมาะ	๘	นาง รุ่งฟ้า เฟื่องสว่าง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมปลูกข้าวพันธุ์ดีตำบลแม่เมาะ	๑๘๘	๑๐	แม่เมาะ	๘	นาย เสนาะ เตชะนันท์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการเพาะเห็ดตำบลแม่เมาะ	๖	๑๐	แม่เมาะ	๘	นาย จีรวัฒน์ สวัสดิ์บุญยงค์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์บ้านม่อน	๕๓๑	๘	แม่เมาะ	๑๐	นาย สมบัติ ไทยพยัคฆ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลแม่เมาะ	๔๕๗	๖	แม่เมาะ	๘	นาย วิวัฒน์ ปินตา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต.แม่เมาะ	-	๘	แม่เมาะ	๘	นาง เพ็ญนภา นະใจบุตร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ตำบลแม่เมาะ	-	๘	แม่เมาะ	๗	นาย ประเสริฐ ประกอบกิจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรมดีใหม่ผลิตภัณฑ์และบริการ	-	๑	แม่เมาะ	๙	นาย สาธิต สุวรรณกาศ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชผักปลอดภัย ม.๔ ต.แม่เมาะ	๔๒/๘	๔	แม่เมาะ	๗	นาง บุญมี มั่งจิว

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกโกโก้บ้านเวียงสวรรค์ หมู่ ๙ ต.แม่เมาะ	๖๑๕	๙	แม่เมาะ	๘	นาง อุบล บัวสวัสดิ์
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่หลวง	๒๙๔/๑	๘	แม่เมาะ	๘	นาง อำไพ วันกาโย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปลูกพืชเศรษฐกิจ	๑๗๑	๑๑	แม่เมาะ	๘	นาย ชูชาย บุณนาค
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจอำเภอแม่เมาะ	๓๘๒	๗	แม่เมาะ	๘	นาย ระลึก ประทีปภัทร
วิสาหกิจชุมชนโกลว์ เฮอร์บ ไทยแลนด์	๑๑๒/๑	๑๑	แม่เมาะ	๗	นาย ชญานนท์ วรรณสูงค์

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		

ผู้ปลูกข้าวโพดเกษตรพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน บ้านหาด	๒๖๐	๒	จางเหนือ	๑๓	นายบุญเปล่ง อุ่นเรือน
ข้าวกล้องบ้านสบจาง	๑๖๒	๖	นาสัก	๒๐	นางพรรณวิไล จันมะโน
กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษสวนเกษตรชุมชน	๑๗๓	๑	บ้านดง	๑๔	นางพรรณณัฐ คำเครื่อง
กลุ่มผู้ปลูกสับปะรด		๓	บ้านดง	๑๐๕	นางปรานอม อุ่นสืบ
ศิลปะประดิษฐ์ใบตองและดอกไม้สด	๙๘	๘	แม่เมาะ	๘	นางพิมพ์กา กิรติกรพงศ์
ปุ๋ยหมักหมู่ ๗ ตำบลแม่เมาะ	๒๑๖	๗	แม่เมาะ	๕	นายอำนาจ บุญมาวงศ์
กลุ่มเลี้ยงหมู หมู่ ๗ ตำบลแม่เมาะ	-	๗	แม่เมาะ	๑๐	นายสมศักดิ์ เครือบุญมา
เศรษฐกิจพอเพียงหมู่ที่ ๘ เมาะหลวง	-	๘	แม่เมาะ	๑๙	นางพิมพ์กา กิรติกรพงศ์
เกษตรอินทรีย์บ้านห้วยรากไม้	๔๖	๕	สบป่าด	๑๕	นางรัชภัท ยิ่งสุขสันติสุข
ผู้ปลูกพืชปลอดสารพิษบ้านหนองมะแปป	๒๕๓	๕	สบป่าด	๑๔	นายสมโภช ปานถม

โรงเรียนยุวเกษตรกร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนกอรวกพิทยาสรรค์	-	๓	จางเหนือ	๑๔	เด็กชายสรวิทย์ มะโนสืบ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหัวฝาย	-	๑	บ้านดง	๑๕	เด็กหญิงกิตติยา วงศ์แก้วมูล
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนอนุบาลแม่เมาะ	-	๘	แม่เมาะ	๑๕	เด็กชายอภิชน ไชยเดช
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดบ้านแหม ม.7	-	๑๑	แม่เมาะ	๑๕	เด็กชายศิรินทร์ ไชยกุล
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสบป่าด	-	๑	สบป่าด	๑๕	เด็กชายสามารถ สายทอง

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านจางเหนือพัฒนา	-	๗	จางเหนือ	๑๕	นางทองสุข เครือสบจาง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกอรวก	๑๔๖	๓	จางเหนือ	๑๕	นางสายทอง ไชยนาเคนทร์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาสันติราษฎร์	๙๒	๖	จางเหนือ	๑๕	นางอำไพ สุยะสืบ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาแซ่	๑๒๙/๑	๒	จางเหนือ	๑๕	นางบัวผัด ลุนจุ่ม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวังตม	๙	๕	จางเหนือ	๑๕	นางบุษบา อินเขียวสาย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปางแท่น	๑๑๓	๑	จางเหนือ	๑๕	นางปานอม เปี้ยสาย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทาน	-	๔	จางเหนือ	๑๕	นางผ่องพันธุ์ ภูมิแสง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งเลางาม	๒๗	๙	นาสัก	๑๕	นางพิกุล ต๊ะสิทธิ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปางปวย	๘/๓	๒	นาสัก	๑๕	นางบัวลอย ศรีสุวรรณ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบจาง	๑๒๒	๖	นาสัก	๓๐	นาง นางเรือนคำ นันการวงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่หลวง	๔/๒	๗	นาสัก	๑๕	นายวัฒนา แสนทิ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านช่วงม่วง	๑๖๖	๘	นาสัก	๑๕	นางประภา อุตเตกุล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาสัก	๑	๔	นาสัก	๔๖	นางพองนวล วงศ์นาสัก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านวังน้ำต้อ	๑	๓	นาสัก	๑๕	นางพิกุล ต๊ะสิทธิ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านจำปุย	๖๖	๔	บ้านดง	๑๐	นางอรทัยกันทะวงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกลาง	๑	๕	บ้านดง	๑๕	นางเรณู หลักแหลม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวฝายหลายทุ่ง	๙๘	๘	บ้านดง	๑๐	นางณัฐยา อุปกิจ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าสี	๒๐/๑	๓	บ้านดง	๑๐	นางโสภา ผัดใหม่
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวฝาย	๑๘	๑	บ้านดง	๑๕	นางศิรินาฏ พรหมหมั่น
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดง	๗๖/๑	๒	บ้านดง	๑๐	นางจันทร์จิรา คำพุดตร
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่ส้าน	๓๘/๑	๖	บ้านดง	๑๐	นางสุวารี จันโท
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสวนป่าแม่เกาะ	๘๔	๗	บ้านดง	๑๕	นางกรรณิการ์ บุญเมือง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบป่าด	๕๓/๒	๑	สบป่าด	๑๕	นางยุพิน มูลเดช
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่เกี๋ยง	๒๙	๗	สบป่าด	๑๕	นาง นางไพรวัลย์ อริยศิริติกุล
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบเกาะ	๗๕/๔	๔	สบป่าด	๑๑	นางศศิภา พูลจันทร์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสวนป่าแม่จาง	๘ /๑	๓	สบป่าด	๑๕	นางคณิตา เครือคำ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสบเตี๊น	๕/๒	๒	สบป่าด	๑๕	นางเกษร บุญมาเทพ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปางต้นปิน	๕/๑	๖	สบป่าด	๗	นางบุญเหรียญ แก้วน้อย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองมะแปรร่วมใจ	๑๙๒	๕	สบป่าด	๑๔	นางรัศมิ์ ยิ่งสุขสันติสุข

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เกาะ,พ.ศ.๒๕๖๔

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

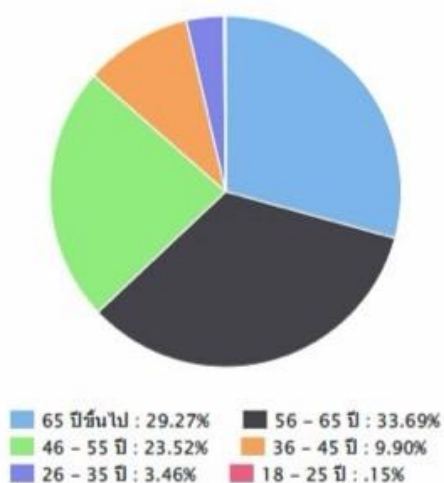
อำเภอแม่เมะมีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๗๙๖ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑,๖๑๖ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๙ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๗ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๔๐๔.๐๐	๒๙.๒๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๖๑๖.๐๐	๓๓.๖๙
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๑๒๘.๐๐	๒๓.๕๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๗๕.๐๐	๙.๙๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๖๖.๐๐	๓.๔๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๗.๐๐	๐.๑๕
รวม	๔,๗๙๖.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

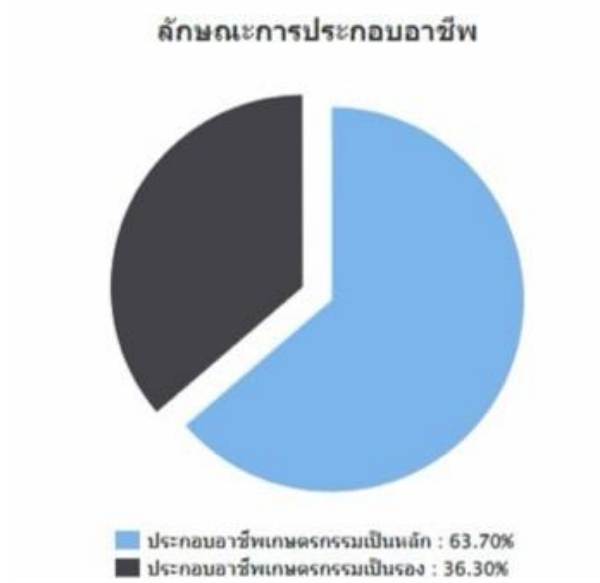
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอแม่เมาะมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓,๐๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๗๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๗๔๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๐

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๐๕๕	๖๓.๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๗๔๑	๓๖.๓๐

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

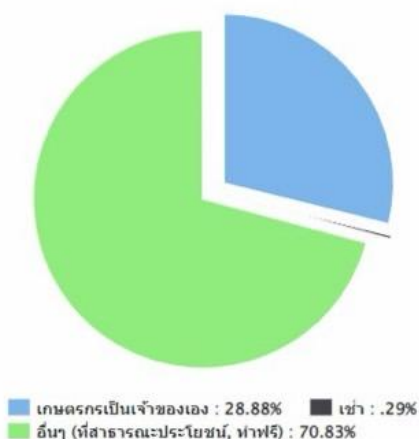
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอแม่เมาะส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อื่น ๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓,๔๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๘๓ รองลงมาคือเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๑,๔๑๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๘ และเช่า จำนวน ๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๔๑๒.๐๐	๒๘.๘๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๔๖๓.๐๐	๗๐.๘๓
เช่า	๑๔.๐๐	๐.๒๙

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

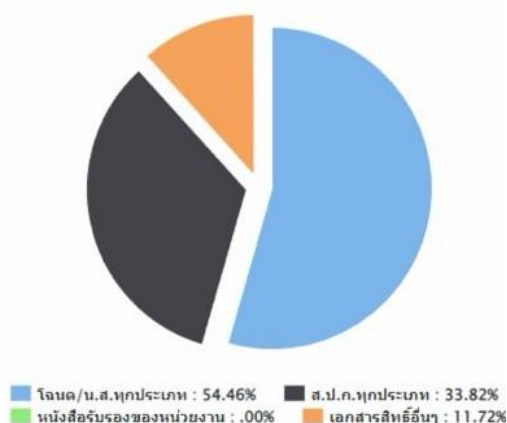
เกษตรกรอำเภอแม่เมาะ มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘๑๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๖ รองลงมาคือ เอกสารสิทธิ์ประเภทส.ป.ก. จำนวน ๕๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๒ และแบบเอกสารสิทธิ์อื่น ๆ จำนวน ๑๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๘๑๘	๕๐๘	๐	๑๗๖	๑,๔๑๒

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอแม่เมาะ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๓ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๕๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๓ กลุ่ม สมาชิก ๒๗๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๘๖ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๔๗ แห่ง สมาชิก ๑,๙๕๒ ราย

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
บ้านดง	๒	๑๑๙	๓	๔๕	๑	๑๙	๓๓	๒๙๗	๐	๐	๐	๐
นาสัก	๑	๒๐	๕	๖๕	๑	๔๖	๑๕	๑๓๕	๐	๐	๐	๐
จางเหนือ	๑	๑๓	๔	๔๕	๑	๑๙	๒๕	๒๒๕	๐	๐	๐	๐
แม่เมาะ	๗	๗๒	๙	๙๐	๒	๔๘	๑๒๓	๙๖๐	๐	๐	๐	๐
สบป่าด	๒	๒๙	๒	๒๕	๒	๕๔	๔๗	๓๓๕	๐	๐	๐	๐
รวม	๑๓	๒๕๓	๒๓	๒๗๐	๗	๑๘๖	๒๔๗	๑,๙๕๒	๐	๐	๐	๐

ที่มา : ระบบสารสนเทศข้อมูลสถาบันเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๔

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอแม่เมาะ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๓ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๕ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๔ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๕ ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
บ้านดง		๒	๑		๑		๑	๑	๑
นาสัก		๒		๑	๑				๑
จางเหนือ		๑		๑	๑				๑
แม่เมาะ		๔	๑		๑				๑
สบป่าด	๑	๒	๑	๑	๑	๒			๑
รวม	๑	๑๑	๓	๒	๕	๒	๑	๑	๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๕๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอแม่เมาะ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๒๖ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้าน จำนวนมากที่สุด จำนวน ๔๔ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา จำนวน ๔๑ ราย และอาสาปศุสัตว์ จำนวน ๑๙ ราย อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
บ้านดง				๔	๘	๘	๑		
นาสัก	๒			๘	๘	๙			๒
จางเหนือ				๔	๗	๗			
แม่เมาะ	๔	๑	๒	๑	๑๐	๑๒	๕		
สบป่าด	๔			๒	๘	๘		๑	
รวม	๑๐	๑	๒	๑๙	๔๑	๔๔	๖	๑	๒

ที่มา : ข้อมูลแผนพัฒนาอำเภอแม่เมาะ, พ.ศ.๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแม่เมาะ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอแม่เมาะมีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
บ้านดง			
นาสัก			
จางเหนือ			
แม่เมาะ			
สบป่าด	๑	นายสมโภช ปานถม	๒๕๓ ม.๕ ต.สบป่าด อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง โทร ๐๘๗๑๗๖๘๑๐๑
รวม	๑		

ที่มา : ทะเบียนประชาชนชาวบ้านจังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๒

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่เมาะ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางรัชฎา ยิ่งสุขสันติสุข

บ้านเลขที่ ๔๖ บ้านห้วยรากไม้ หมู่ ๕ ตำบลสบป่าด อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ๕๒๒๒๐

สถานการณ์ของพื้นที่ : ปลูกข้าว ข้าวโพดและมันสำปะหลังเป็นพืชหลัก มีการบริหารจัดการในรูปแปลงใหญ่และศูนย์

ข้าวชุมชนและมีการปลูกผักปลอดสารพิษ ประสบปัญหาภัยแล้งและโรคแมลงระบาดในพื้นที่ ดิน

ขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำไม่เพียงพอกับการทำการเกษตร

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาให้เป็นการผลิตข้าวแบบครบวงจร บริหารจัดการศัตรูพืช ปรับปรุงบำรุงดินและพัฒนา

แหล่งน้ำ สนับสนุนการรวมกลุ่ม สร้างความเข้มแข็ง ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวสู่การทำ

การเกษตรแบบผสมผสาน

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ศูนย์เกษตรอินทรีย์ครบวงจร

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๓. เศรษฐกิจพอเพียง

๔. การทำปุ๋ยหมัก

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรทฤษฎีใหม่

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. บัญชีครัวเรือน

๒. ปศุสัตว์และประมง

๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔. การปลูกผักกางมุ้ง

๕. การเลี้ยงจิ้งหรีด

๖. การทำปุ๋ยหมักลดการเผา

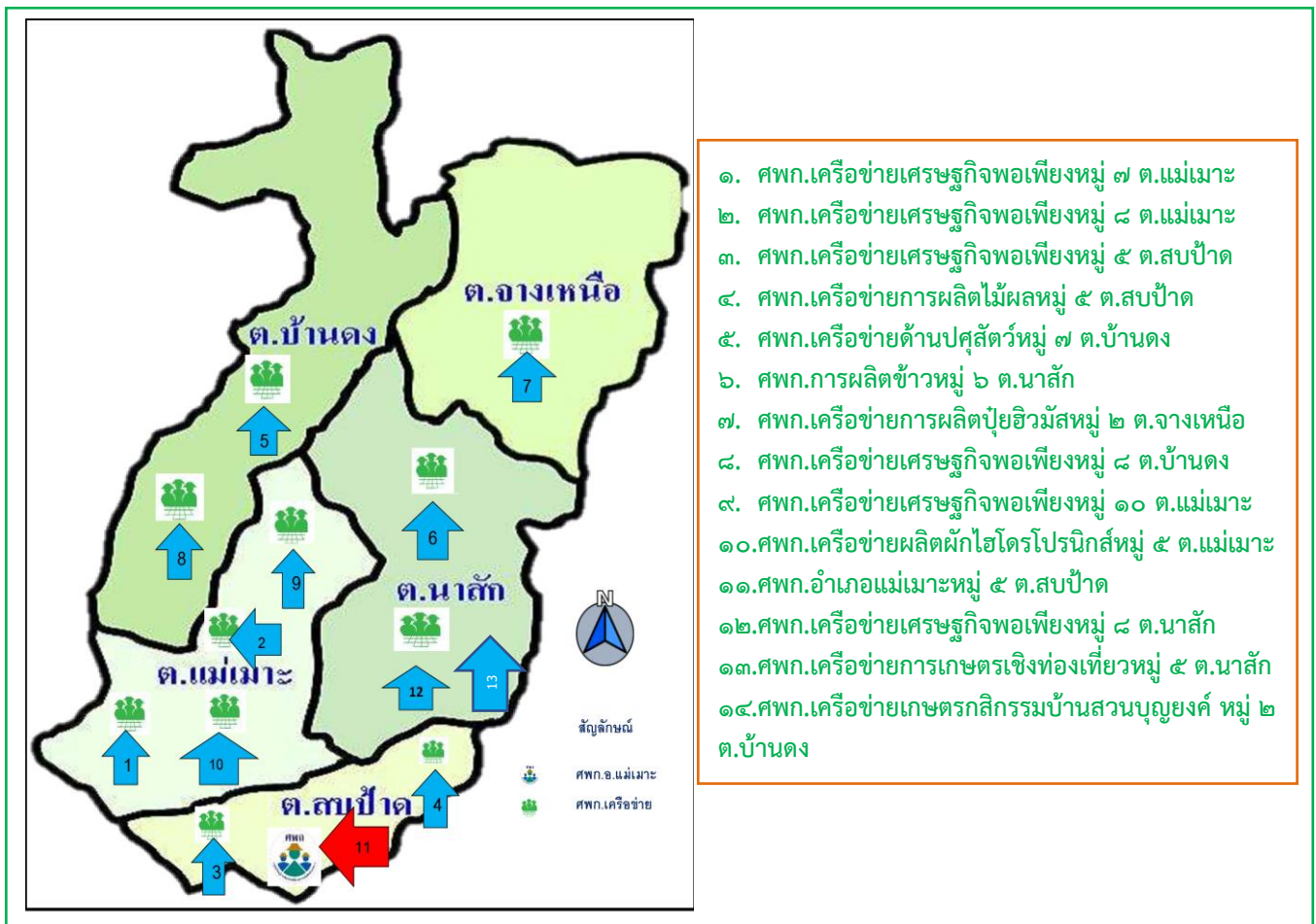
๗. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่เมาะ
จังหวัดลำปาง

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านสวนป่าแม่เมาะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๗	บ้านดง	นายทองพูล พาระแพน	๐๘๑๑๘๐๒๔๐๔
๒	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยฝายหลายทุ่ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	บ้านดง	นายธนพงษ์พันธ์ เกียงแก้ว	๐๙๔๗๐๙๒๘๕๔
๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	นาสัก	นางพรรณีโล่ จันทรวงศ์	๐๙๓๒๘๔๖๘๘๒
๔	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาสัก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	นาสัก	นายรัตน์ อุหม่อง	๐๘๖๑๙๖๓๘๘๗
๕	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปุ๋ยชีววิสัย	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๒	จางเหนือ	นายคำสุข อุ่นเรือน	๐๙๓๒๒๐๙๒๐๒
๖	ศูนย์เรียนรู้การผลิตผักไฮโดรโปนิคส์บ้านปางชัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	แม่เมาะ	นางสุนันท์ เลสิก	๐๘๕๐๓๓๔๕๕๐
๗	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่นาแหม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	แม่เมาะ	นางอริสสร่า เครือบุญมา	๐๙๑๗๔๗๙๑๙๒
๘	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านเมาะหลวง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	แม่เมาะ	นางพองจันทร์ วงศ์ชัย	๐๙๘๗๔๗๐๘๙๙
๙	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านใหม่มงคล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	แม่เมาะ	นางสุนทรี วงศ์เปี้ย	๐๘๘๒๕๓๓๗๓๙
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยรากไม้	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	สบป่าด	นายสมโภช ปานถม	๐๘๗๑๗๖๘๑๐๑
๑๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	สบป่าด	นายอร่าม หงษ์โต	๐๘๗๕๗๗๐๒๖๖

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร เชิงท่องเที่ยวบ้านสวน พัชรินทร์ อำเภอแม่ เมาะ จังหวัดลำปาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	นาสัก	นางพัชรภรณ์ ชัยราช	๐๘๖๒๘๘๐๑๘๓
๑๓	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร กิจกรรมบ้านสวนบุญ ยงค์ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัด ลำปาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	บ้านดง	นายณรงค์ ผูกจิตต์	๐๘๔๘๐๔๓๒๕๐ , ๐๖๔๔๙๑๒๕๑๒

ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่แม่เมาะ

อำเภอแม่เมาะ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่ข้าว และแปลงใหญ่ผัก
 แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว
 ที่อยู่ หมู่ ๕ ตำบลสบป่าด อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
 กิจกรรม การปลูกข้าว

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตข้าวคุณภาพ
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
๓. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

[illegible]

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่พืชผัก

ที่อยู่ หมู่ ๘ ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

กิจกรรม การปลูกผัก

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๙๘๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๔๒๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑,๑๑๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๓๒๐ กก./ไร่ (๒๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๗,๓๗๘ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๒,๔๒๒ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตผักปลอดภัยได้มาตรฐาน
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูผัก
๓. การบริหารจัดการกลุ่ม

ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผัก อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

[illegible]

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง
ที่มา : พัฒนาที่ดินลำปาง พ.ศ.๒๕๖๓

ตารางที่ ๒๗ แสดงคำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
15	ดินทรายแป้งลึกมาก	๔๒๐๗.๙๖	๐.๖๕
18	ดินเค็ม	๑,๑๙๕.๓๖	๐.๑๘๕
31	ดินทรายแป้งลึกละเอียด	๒๔,๑๓๘.๔๖	๓.๗๓
47	ดินต้นในที่ตอนถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหิน	๑๔๓,๖๕๘.๔๐	๒๒.๒๓
48	ดินต้นในที่ตอนถึงชั้นหินพื้น	๓,๘๑๑.๑๐	๐.๕๘
52	ดินต้นชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ดินเป็นต่าง ระบายน้ำดี	๑,๒๙๗.๗๙	๐.๒
56	กลุ่มดินชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ดินกรดจัด	๒๙,๔๕๘.๗๙	๔.๕๕
22	ดินทรายลึกมาก ดินกรด	๑๓,๙๘๕.๖๘	๒.๑๖
28	กลุ่มดินเหนียวในพื้นที่ภูเขา ดินกรด ระบายน้ำดี	๘๖๓.๗๐	๐.๑๓
59	ดินร่วนหยาบถึงละเอียด ระบายน้ำเร็ว	๕,๒๙๕.๒๘	๐.๘๑
62	ดินในพื้นที่ลาดชันมากกว่า ๓๕%	๔๑,๘๑๔๒.๖๒	๖๔.๗๒
41	ดินทรายลึกมากเป็นกรดเล็กน้อย ระบายน้ำดีมาก	๒.๖๕	๐.๐๐๐๔
	พื้นที่ทั้งหมด	๖๔๖,๐๕๗.๗๙	๙๙.๙๔

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๓)

ตารางที่ ๒๘ แสดงคำอธิบายแผนที่ดินมีปัญหาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

รหัส	ประเภท	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
1	ดินกรดในที่ดอน	๖๘,๘๕๗.๖๑	๙.๗๒
2	ดินกรดในที่ลุ่ม	๗๑๐.๙๑	๐.๑๐
5	ดินตื้นในที่ดอนถึงชั้นปูนมาร์ล	๑,๒๙๗.๗๙	๐.๑๘
6	ดินตื้นในที่ดอนถึงชั้นลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหิน	๓๔,๓๒๐.๘๖	๔.๘๔
7	ดินตื้นในที่ดอนถึงชั้นหินพื้น	๒๐๕,๓๘๙.๘	๒๙.๐๑
15	ดินในที่ดอน	๔๐,๙๙๒.๒๒	๕.๗๙
16	ดินในที่ลุ่ม	๒๔,๑๑๕.๓๖	๓.๔๐
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๘,๒๐๘.๓๓	๖.๘๐
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	๒๗๐,๓๓๑.๕๖	๓๘.๑๘
W	พื้นที่น้ำ	๑๓,๗๔๔.๐๘	๑.๙๔
	พื้นที่ทั้งหมด	๗๐๗,๙๖๘.๕๒	๙๙.๙๖

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอแม่เมาะ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น ๑๓ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลบ้านดง	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลนาสัก	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลจางเหนือ	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลแม่เมาะ	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลสบป่าด	จำนวน ๖ บ่อ

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอแม่เม่า จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ชลประทานลำปาง พ.ศ.๒๕๖๓)

ตารางที่ ๒๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอแม่เม่า จังหวัดลำปาง

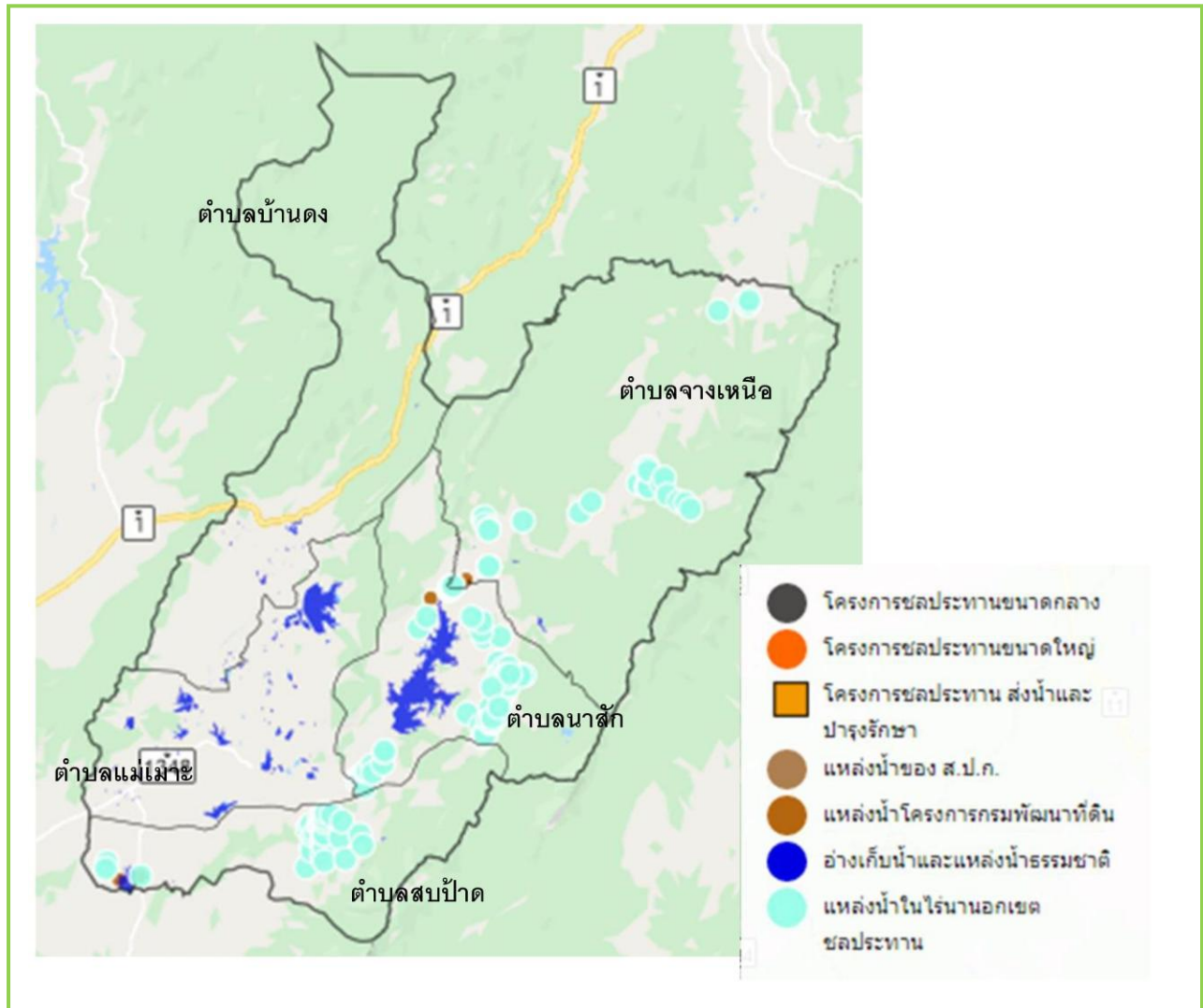
ลำดับ	รหัสบ่อ	สถานที่ตั้ง	ประเภท	ความลึก (เมตร)	ปริมาณน้ำ (เมตร ³ /ชม.)	ระดับน้ำปกติ (เมตร)	ระยะน้ำลด (เมตร)	น้ำต้นทุน (เมตร ³ /วัน.)
๑	TF๒๐	หมู่ : ๐๒ (บ้าน : ปางปวย) ต:นาสัก อ:แม่เม่า ลำปาง	บ่ออุบิภาค-บริภาค	๔๒	๖.๘๒	๙.๙	๗.๕	๕๔.๕๖
๒	PW๑๘๘๗๖	หมู่ : ๐๒ (บ้าน : ปางปวย) ต:นาสัก อ:แม่เม่า ลำปาง	บ่ออุบิภาค-บริภาค	๑๘.๑๖	๖	๔.๕	๑.๕	๔๘
๓	๖๓๐๑Ho๑๒	หมู่ : ๔ (บ้าน : นาสัก) ต:นาสัก อ:แม่เม่า ลำปาง	บ่ออุบิภาค-บริภาค	๘๐	๑๐	๑๒		๘๐
๔	๖๑๐๑Do๓๓	หมู่ : ๔ (บ้าน : จำปุย) ต:บ้านดง อ:แม่เม่า ลำปาง	บ่ออุบิภาค-บริภาค	๑๖๘	๑	๖		๘
๕	๖๑๐๑Do๐๙	หมู่ : ๕ (บ้าน : ปงชัย) ต:แม่เม่า อ:แม่เม่า ลำปาง	บ่อเกษตร	๔๐	๑๐	๓		๑๐๐

ลำดับ	รหัสบ่อ	สถานที่ตั้ง	ประเภท	ความลึก (เมตร)	ปริมาณน้ำ (เมตร ³ /ชม.)	ระดับน้ำ ปกติ (เมตร)	ระยะน้ำ ลด (เมตร)	น้ำต้นทุน (เมตร ³ / วัน.)
๖	๕๘๐๑๐๑๗	หมู่ : ๗ (บ้าน : ใหม่นาแกม) ต:แม่เมาะ อ:แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๔๐	๗	๑	๒๑	๕๖
๗	๕๙๐๑๐๔๗	หมู่ : ๘ (บ้าน : เมาะหลวง) ต:แม่เมาะ อ:แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๒๔	๕	๑๐	๑๐	๔๐
๘	MM๓๒๔	หมู่ : ๒ (บ้าน : สบเต็น) ต:สบป่าด อ: แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๖๐	๒.๗๓	๑๕.๓	๑๐.๕	๒๑.๘๔
๙	RTD๑๐๓	หมู่ : ๔ (บ้าน : สบเมาะ) ต:สบป่าด อ: แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๖๐	๖	๑.๕	๑๒	๔๘
๑๐	RTD๓๔	หมู่ : ๕ (บ้าน : ห้วยรากไม้) ต:สบป่าด อ:แม่เมาะ ลำปาง	บ่อเกษตร	๒๔	๔	๓.๙	๖.๖	๔๐
๑๑	PW๑๘๘๗๕	หมู่ : ๕ (บ้าน : ห้วยรากไม้) ต:สบป่าด อ:แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๑๘.๑๖	๑๐	๖.๕	๓.๕	๘๐
๑๒	LP๓๙	หมู่ : ๕ (บ้าน : ห้วยรากไม้) ต:สบป่าด อ:แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๐	๐	๐	๐	๐
๑๓	๕๔๐๑B๐๒๖	หมู่ : ๗ (บ้าน : แม่เกียง) ต:สบป่าด อ: แม่เมาะ ลำปาง	บ่ออุบโภาค- บริโภาค	๓๐	๓๐	๑	๑๒	๒๔๐
ค่าเฉลี่ย				๔๖.๔๙	๗.๕๘	๕.๗๔	๖.๕๑	๖๒.๘

ที่มา : ชลประทานลำปาง พ.ศ.๒๕๖๘

(<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/tshow.php?ddlGeo=๔๐&ddlProvince=๕๕๑&ddlAmphur=>)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอมะแมะมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากธรรมชาติแม่น้ำแม่จาง แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑๒ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๓๒ แห่ง

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอแม่เมือ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : Agri Map พ.ศ.๒๕๖๓)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

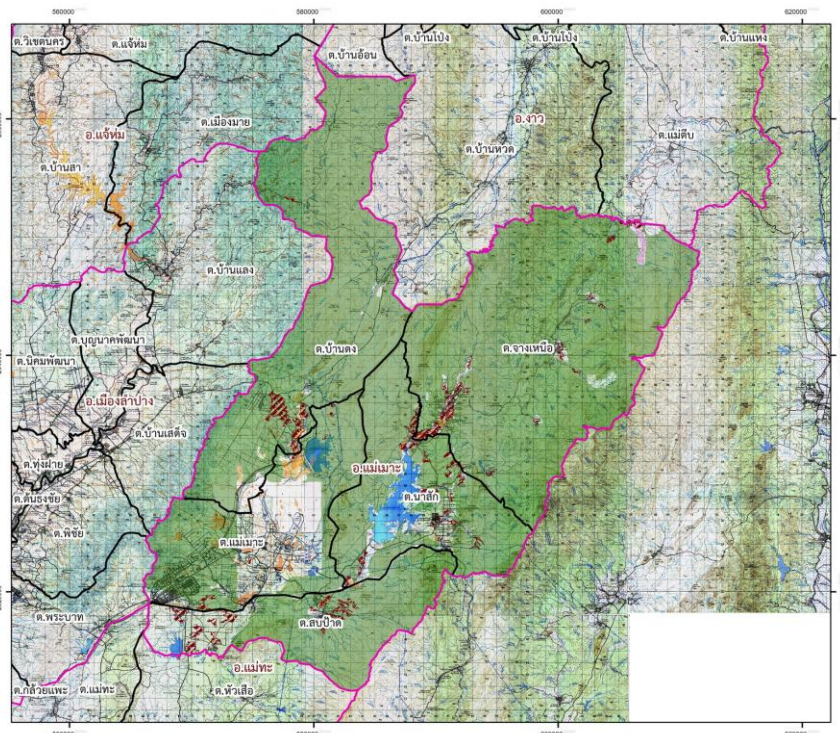
ชนิดสินค้า ข้าวนาปี

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแม่เมือมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๐๒,๑๘๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕,๔๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๓ พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๐๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๕,๖๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๖๐

แผนที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ตามบัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

พื้นที่เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

สัญลักษณ์	ระดับความเหมาะสม	เนื้อที่ (ไร่)
S1	ชั้นความเหมาะสมสูง	-
S2	ชั้นความเหมาะสมปานกลาง	5,449
S3	ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย	1,090
N	ไม่เหมาะสม	95,646

พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับความเหมาะสม

สัญลักษณ์	ระดับความเหมาะสม	เนื้อที่ (ไร่)
M1	ชั้นความเหมาะสมสูง	-
M2	ชั้นความเหมาะสมปานกลาง	1,948
M3	ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย	264
N	ไม่เหมาะสม	3,998
ไม่ทราบ	ไม่ทราบ	4,904
รวม		11,114

สัญลักษณ์

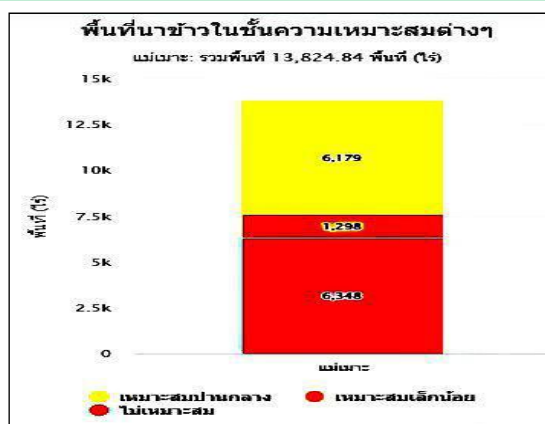
- ขอบเขตอำเภอ
- ขอบเขตตำบล
- พื้นที่ปลูกข้าวปัจจุบัน
- พื้นที่ป่าไม้

กรมการที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง 6
กรมที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอแม่เมาะ
(ที่มา : พัฒนาที่ดินลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๓)

พื้นที่นาข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ

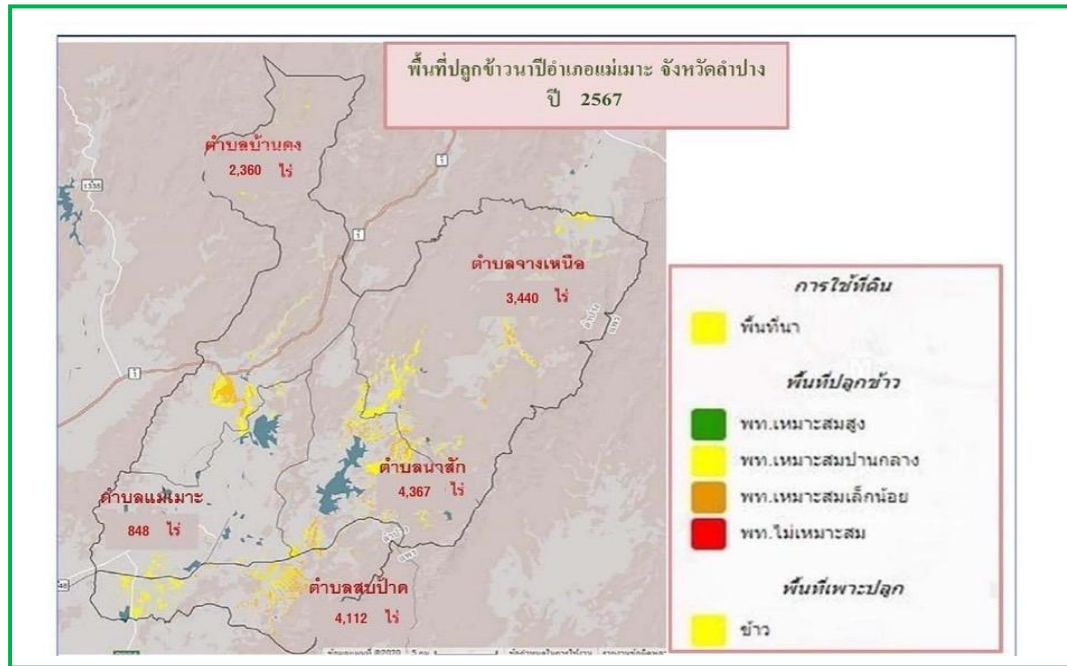
แม่เมาะ: รวมพื้นที่ 13,824.84 พื้นที่ (ไร่)

ขอบเขต	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
แม่เมาะ	ไม่เหมาะสม	6,347.67	45.91
	เหมาะสม	6,179.24	44.7
	เหมาะสม	1,297.93	9.39

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อำเภอแม่เมาะ
(ที่มา ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๖)

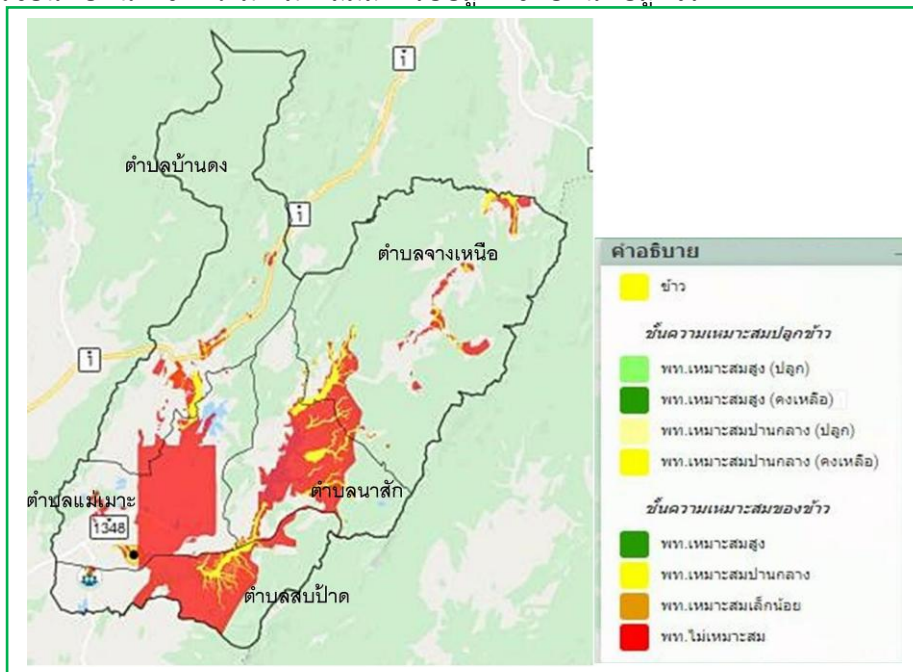
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๕,๑๓๐.๐๖ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนาสัก จำนวน ๔,๓๖๗.๑๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลสบป่าด จำนวน ๔,๑๑๒.๙๓ ไร่ ตำบลจางเหนือ จำนวน ๓,๔๔๐.๑๓ ไร่ ตำบลบ้านดง จำนวน ๒,๓๖๐.๙๙ ไร่ และตำบลแม่เมาะ จำนวน ๘๔๘.๙๒ ไร่ ตามลำดับ (กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗/๖๘)

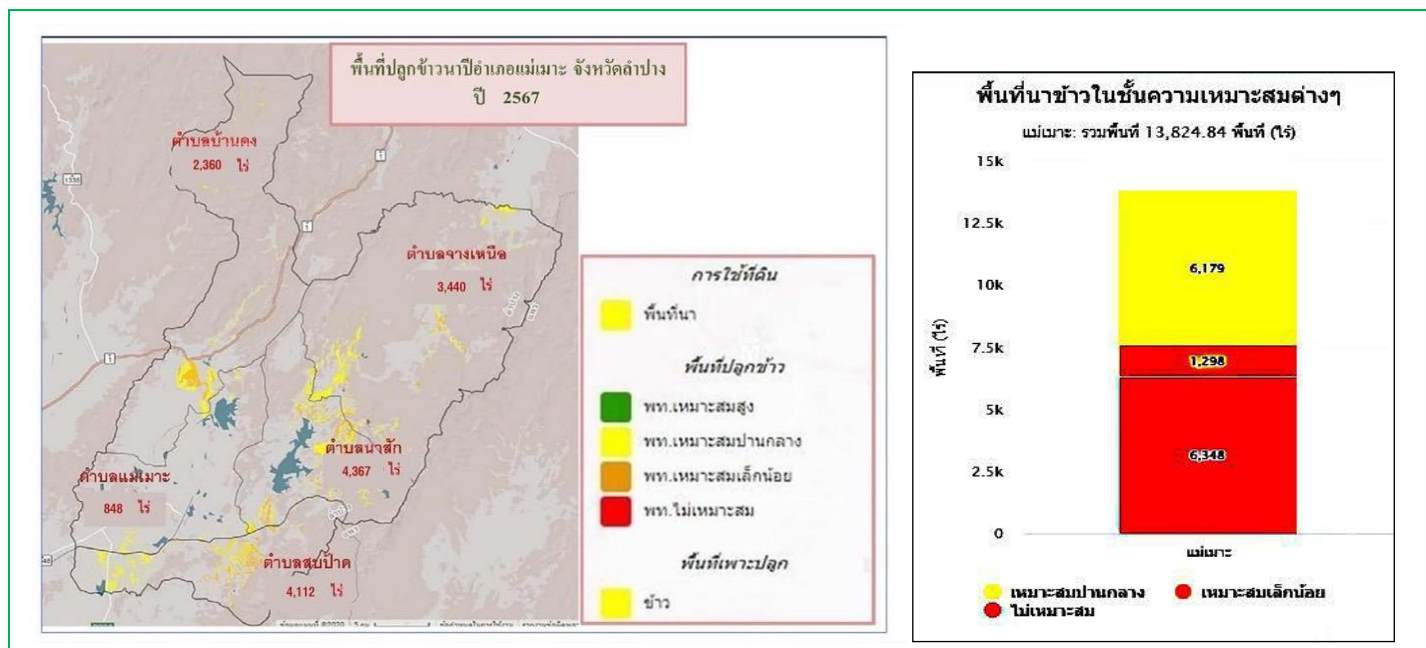
ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวหน้าปี (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่เมาะ ปี ๒๕๖๗ จังหวัดลำปาง (ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ ๒๗ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของ อำเภอแม่เมาะ

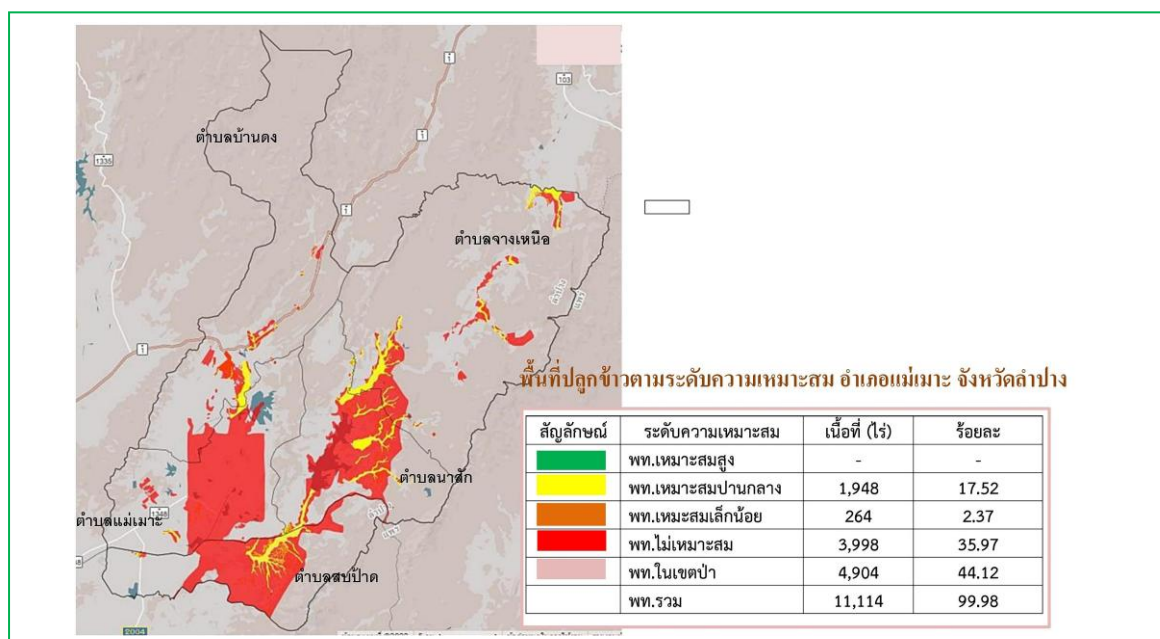
(ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๘ แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงในแต่ละระดับความเหมาะสมของข้าวนาปี อำเภอแม่เมาะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๑,๑๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๙๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓,๙๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๗ และพื้นที่ในเขตป่า ๔,๙๐๔ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๒

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวและร้อยละพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่เมาะ

(ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

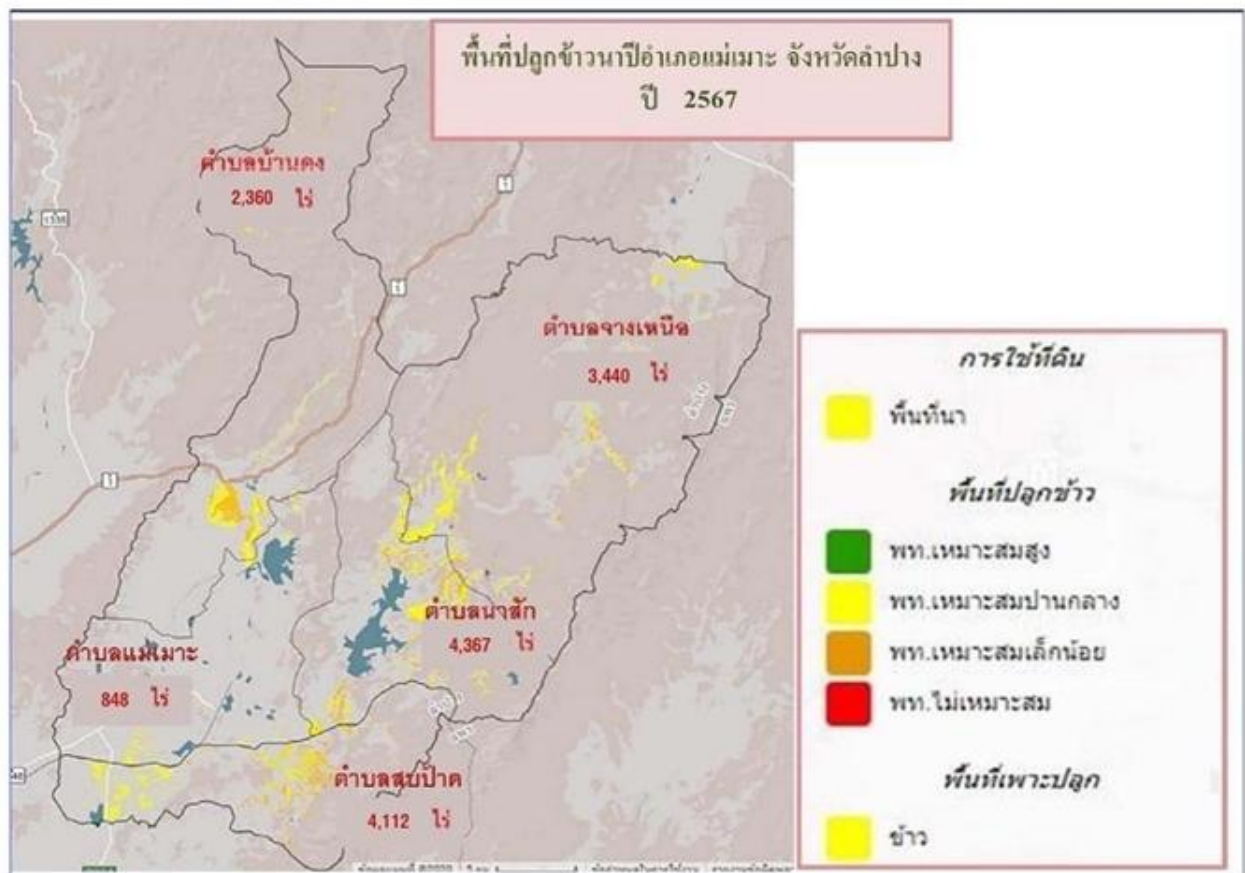
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๕,๑๓๐.๐๖ไร่ ๓,๑๔๒ ครัวเรือน โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนาสัก จำนวน ๔,๓๖๗.๑๐ไร่ ๙๒๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลสบป่าด จำนวน ๔,๑๑๒.๙๓ ไร่ ๗๘๙ ครัวเรือน ตำบลจางเหนือ จำนวน ๓,๔๔๐.๑๓ ไร่ ๘๘๓ ครัวเรือน ตำบลบ้านดง จำนวน ๒,๓๖๐.๙๙ ไร่ ๔๒๒ ครัวเรือน และตำบลแม่เมาะ จำนวน ๘๔๘.๙๒ ไร่ ๑๗๖ ครัวเรือน ตามลำดับ (กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗/๖๘)

ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวนาปี อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านดง	๔๒๒	๒,๓๖๐.๙๙	๒,๓๖๐.๙๙	๑,๑๘๐.๔๙	๕๐๐
นาสัก	๙๒๑	๔,๓๖๗.๑๐	๔,๓๖๗.๑๐	๒,๑๘๓.๕๕	๕๐๐
จางเหนือ	๘๘๓	๓,๔๔๐.๑๓	๓,๔๔๐.๑๓	๑,๗๒๐.๐๖	๕๐๐
แม่เมาะ	๑๗๖	๘๔๘.๙๒	๘๔๘.๙๒	๔๒๔.๔๖	๕๐๐
สบป่าด	๗๘๙	๔,๑๑๒.๙๓	๔,๑๑๒.๙๓	๒,๐๕๖.๔๖	๕๐๐
รวม	๓,๑๔๒	๑๕,๑๓๐.๐๖	๑๕,๑๓๐.๐๖	๗,๕๖๘.๐๓	๕๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรตัดยอดวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวนาปี อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก ข้าวเหนียว ได้แก่ สันป่าตอง และ กข๖ ข้าวเจ้าได้แก่พันธุ์ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ หอมมะลิ ๑๐๕ ซึ่งซื้อจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง

(๒) การเตรียมดิน

โดยการไถเพื่อทำการพลิกดินชั้นล่างขึ้นมาสัมผัสออกซิเจนรวมถึงเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืชด้วย โดยทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ สัปดาห์ จากนั้นให้ทำการไถแปรอีกครั้งเพื่อเอาเศษซากพืชออกจากแปลงนา เป็นการพลิกดินที่กลบขึ้นมาเพื่อทำลายวัชพืชที่เกิดขึ้นมาใหม่ และยังเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จากนั้นจะทำการคราดเพื่อเอาเศษ วัชพืชออกจากแปลง และเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอจนสามารถทกล้ำและปักดำได้

(๓) การปลูก

การทำนาค้า

การทำนาค้า เป็นการทำนาโดยวิธีการใช้ต้นกล้าปักดำลงไปแปลงนา โดยจะทำงานในช่วงที่มีฝนตกชุก หรือในท้องนาที่มีน้ำท่วมพอที่จะสามารถปักดำได้ สำหรับขั้นตอนในการทำนั้น มีหลายขั้นตอน โดยขั้นแรกจะต้องมีการเตรียมแปลงไว้สำหรับเพาะต้นกล้าเสียก่อน จากนั้นชาวนาจะนำเมล็ดพันธุ์ไปแช่น้ำไว้ประมาณ ๑-๒ คืน เมื่อรากงอกแล้วก็จะไปหว่านลงในแปลงที่เตรียมไว้สำหรับเพาะกล้า เมื่อต้นกล้ามีอายุ ๒๕-๓๐ วัน ชาวนาก็จะถอนต้นกล้าแล้วมัดรวมไว้เป็นกำๆ ขนาดพออุ้มได้หากปลายยาวก็จะตัดปลายใบข้าวเสียก่อน แล้วจึงนำไปปักดำที่แปลงนาที่ได้ทำการไถและคราดไว้แล้ว

วิธีการปักดำของชาวนา บางแห่งนิยมปลูกโดยการเดินหน้า แต่ส่วนมากจะปลูกโดยการเดินถอยหลังเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน จะช่วยให้มองเห็นแถวที่ดำไปแล้ว การดำนาชาวนาจะใช้มือข้างหนึ่งอุ้มกล้าไว้ชิดกับตัว มืออีกข้างหนึ่งหยิบเอาต้นกล้าออกจากมัดกล้าประมาณ ๓-๕ ต้น แล้วเอาหัวแม่มือและนิ้วชี้จับโคนต้นกล้า นิ้วกลางและนิ้วนางประคองต้นกล้า นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ดันต้นกล้าให้จมลงในดิน แล้วใช้นิ้วกลางและนิ้วนางปาดโคลนมากลบโคนต้นกล้า สำหรับระยะห่างในการดำหากพื้นที่อุดมสมบูรณ์ก็จะปลูกห่างกว่าพื้นที่ไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์เพราะต้นข้าวจะกอใหญ่เบียดกันแน่น ทำให้รวงข้าวรับแสงไม่ค่อยดี การทำนาค้าจะให้ผลผลิตข้าวมากกว่าชาวนาหว่าน

การทำนาหว่าน

การทำนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยเอาเมล็ดพันธุ์หว่านลงในพื้นที่ที่ได้มีการไถเตรียมแล้ว ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมากเพราะไม่ต้องใช้น้ำมากและยังเป็นการประหยัดเวลา สำหรับวิธีการปลูกจะคล้ายๆกับการทำนาแบบปักดำ แต่ขั้นตอนไม่ยุ่งยากเท่า การทำนาหว่านจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ การหว่านเมล็ดข้าวแล้วจึงไถกลบข้าว โดยขั้นแรกจะทำการไถก่อนจากนั้นก็หว่านเมล็ดข้าวแล้วทำการไถกลบข้าวและวัชพืชไปพร้อมกันเพื่อให้เป็นปุ๋ยสำหรับข้าว และอีกแบบหนึ่งสำหรับการปลูกข้าวโดยการหว่านแล้วจึงทำการคราดกลบ โดยจะทำการไถกลบวัชพืชให้ตายก่อนจึงทำการหว่านเมล็ดข้าวลงไปแปลงนาแล้วทำการคราดกลบเมล็ดข้าว

สำหรับการทำนาหว่านควรหว่านให้ข้าวกระจายกันออกไปไม่ควรให้ถี่หรือติดกันมากเพราะจะทำให้ต้นข้าวเกิดได้ไม่ดี และต้นมีขนาดเล็ก สำหรับเมล็ดข้าวที่ใช้ในการหว่านจะมีทั้งแบบการหว่านแห้งซึ่งเป็นการหว่านเมล็ดข้าวแห้งที่ไม่ได้แช่น้ำก่อนลงไปแปลงนาที่มีน้ำบ้างแห้งสลับกันไป และอีกแบบคือการหว่านได้น้ำ เป็นการหว่านเมล็ดข้าวที่ทำการแช่น้ำก่อนประมาณ ๒ วันเพื่อให้รากงอกก่อนแล้วนำไปหว่านลงในแปลงนาที่มีน้ำขังอยู่

การทำนาหยอด

การทำนาหยอด เป็นวิธีการปลูกข้าวโดยการ หยอดเมล็ดข้าวแห้งลงไปในดินที่เป็นหลุม ซึ่งการทำนาหยอดจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก เมื่อถึงช่วงต้นของฤดูการปลูกชาวนาจะทำการไถ กำจัดวัชพืชต่างๆเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก จากนั้นจะใช้ไม้เจาะหลุมให้กว้างพอที่ทำการหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวลงไปหลุมได้ หรือใช้วิธีการโรยเป็นแถว แล้วทำการกลบฝังเมล็ดข้าว รอนจนกระทั่งฝนตกลงมาต้นข้าวก็จะงอกและเจริญเติบโตจนสามารถเก็บเกี่ยวได้

การปลูกข้าวโดยวิธีนี้สามารถทนแล้งได้หากประสบภาวะฝนทิ้งช่วง เพราะรากของข้าวนาหยอดจะแข็งแรง และสามารถทนน้ำท่วมฉับพลันได้อีกด้วย การปลูกนิยมปลูกในที่ราบเชิงเขา หรือ ที่ราบบนภูเขาซึ่งเป็นดินที่ไม่สามารถกักน้ำไว้ได้ และที่ดินที่เหมาะสมเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน เพราะนอกจากจะทำให้รากในสภาพแล้งสามารถยังลึกลงดินได้ วิธีการเตรียมดินสะดวก สามารถกำจัดวัชพืชได้ง่าย

(๔) ระบบการให้น้ำ

อาศัยน้ำฝนเป็นหลักและใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติภายในอำเภอ ควบคุมระดับน้ำให้อยู่ประมาณ ๕ เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้ เพียงพอต่อความต้องการของต้นข้าว เพื่อคุมวัชพืชไม่ให้งอกมาแย่งปุ๋ย และยังสามารถละลายปุ๋ยที่เข้มข้นให้เจือจาง กระจายได้พอเหมาะไปทั่วแปลง แต่หากน้ำมีมากเกินไปจะทำให้ปุ๋ยเจือจางระเหยไปกับน้ำเมื่อถูกแสงแดด และเมื่อต้นข้าวออกรวงได้แล้วประมาณ ๒ สัปดาห์ จะต้องไขน้ำออกจากนา ให้หมด

เพื่อให้เมล็ดแก่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ทัน ขณะที่ดินนานั้นแห้ง ทำให้สะดวกแก่การเข้าไปเก็บเกี่ยว การขาดน้ำในระยะการเจริญเติบโตของข้าว นอกจากจะทำให้ต้นข้าวไม่เจริญเติบโตแล้ว ยังทำให้เกิดมีวัชพืชจำนวนมาก

(๕) การดูแลรักษา

(๖) การใส่ปุ๋ย (ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน)

การใส่ ปุ๋ยแบ่งออกเป็น ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่๑ ก่อนตกกล้า ปัก ดำ เรียกว่า ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณ ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐ สำหรับดินเหนียว หรือ ๑๖-๑๖-๘ สำหรับดินทราย ปริมาณ ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ก่อนออกรวง ซึ่งเรียกว่า ปุ๋ยแต่งหน้า ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว

ปัจจุบันนิยมใช้รถเกี่ยวเนื่องจากปัญหาแรงงานในพื้นที่

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

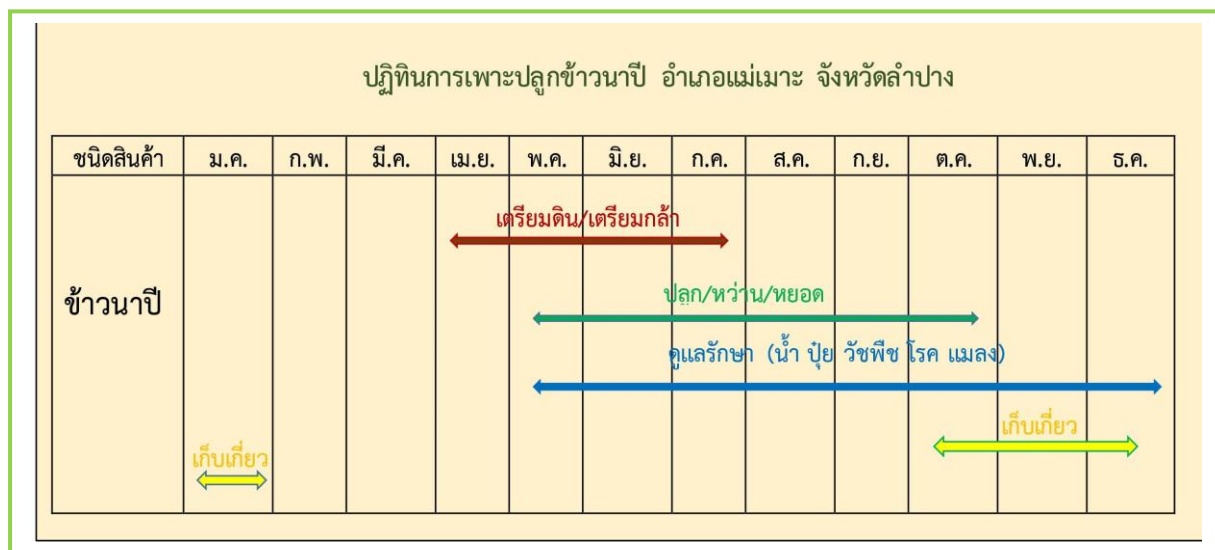
เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากทำนาเพื่อบริโภค ข้อเสียของการใช้รถเกี่ยวคือความชื้นสูง การเก็บรักษาข้าวเปลือกจำเป็นต้องตากข้าวเปลือกให้แห้งสนิทก่อนการเก็บรักษาไว้ในยุ้งฉาง เพื่อป้องกันการเน่าเสียและเชื้อราที่อาจจะเกิดจากความชื้น ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการตากและเก็บขึ้นยุ้งฉางนานกว่าการเก็บเกี่ยวแบบดั้งเดิมที่ใช้แรงงานเกี่ยวแล้วตากให้แห้งจึงทำการตีด้วยแรงงานคน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

การใช้ข้าวพันธุ์ดี การแช่เมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา และหมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ช่วยทำให้ข้าวแข็งแรง ลดปัญหาโรคแมลงลงได้มาก หากเกิดโรคแมลงระบาด เกษตรกรจะเข้ายาตามที่กรมวิชาการกำหนดอย่างเหมาะสมและถูกชนิดกับการระบาด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแม่เมะ มีการปลูกข้าวนาปี ดังนี้

ภาพที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

(ที่มา : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๕๘)

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอแม่เมะมีต้นทุนการผลิต พื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าวนาปี เป็นเงิน ๕,๓๖๖ บาท

ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
			ราคา/ไร่	หน่วย		
ค่าเช่า				บาท		
ค่าเมล็ดพันธุ์			๓๖๐	บาท		
ค่าไถเตรียมดิน			๑,๒๐๐	บาท		
ค่าแรงปลูก,หว่าน			๖๐๐	บาท		
ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช			๒๕๐	บาท		
ค่าสารป้องกันกำจัดแมลง				บาท		
ค่าสารป้องกันกำจัดโรคพืช			๑๕๐	บาท		
ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี			๓๐๐	บาท	ผลผลิตเฉลี่ย ๖๐๐ กก./ไร่	
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐			๓๓๓	บาท	ราคาปัจจุบันกก.ละ ๑๓ บาท	
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๔๖-๐			๕๔๖	บาท	เป็นเงิน ๗,๘๐๐ บาท	
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐			๙๖	บาท	หักต้นทุน ๖,๒๓๕ บาท	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๓๐๐	บาท	กำไร ๑,๕๖๕ บาท	
ค่าเก็บเกี่ยว			๑,๒๐๐	บาท		
ค่ากระสอบฟาง			๓๐๐	บาท		
ค่าขนส่ง			๓๐๐	บาท		
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			๓๐๐	บาท		
รวม			๖,๒๓๕	บาท		

(ที่มา : การจัดเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินของ ศตปช.จางเหนือ อำเภอแม่เมะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ปีการผลิตข้าวหน้าปี ๒๕๖๗/๖๖ อำเภอแม่เมาะผลิตข้าวได้รวม ๙,๔๕๓.๒๓ ตัน ลดลงจาก ปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ ซึ่งผลผลิตรวม ๙,๖๕๓.๖๗ ตัน ลดลง ๒๐๐.๔๔ (ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗) คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพราะราคาปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดแรงจูงใจในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น พื้นที่เกือบทั้งหมดปลูกข้าวเหนียว

(๑) วิธีการตลาด

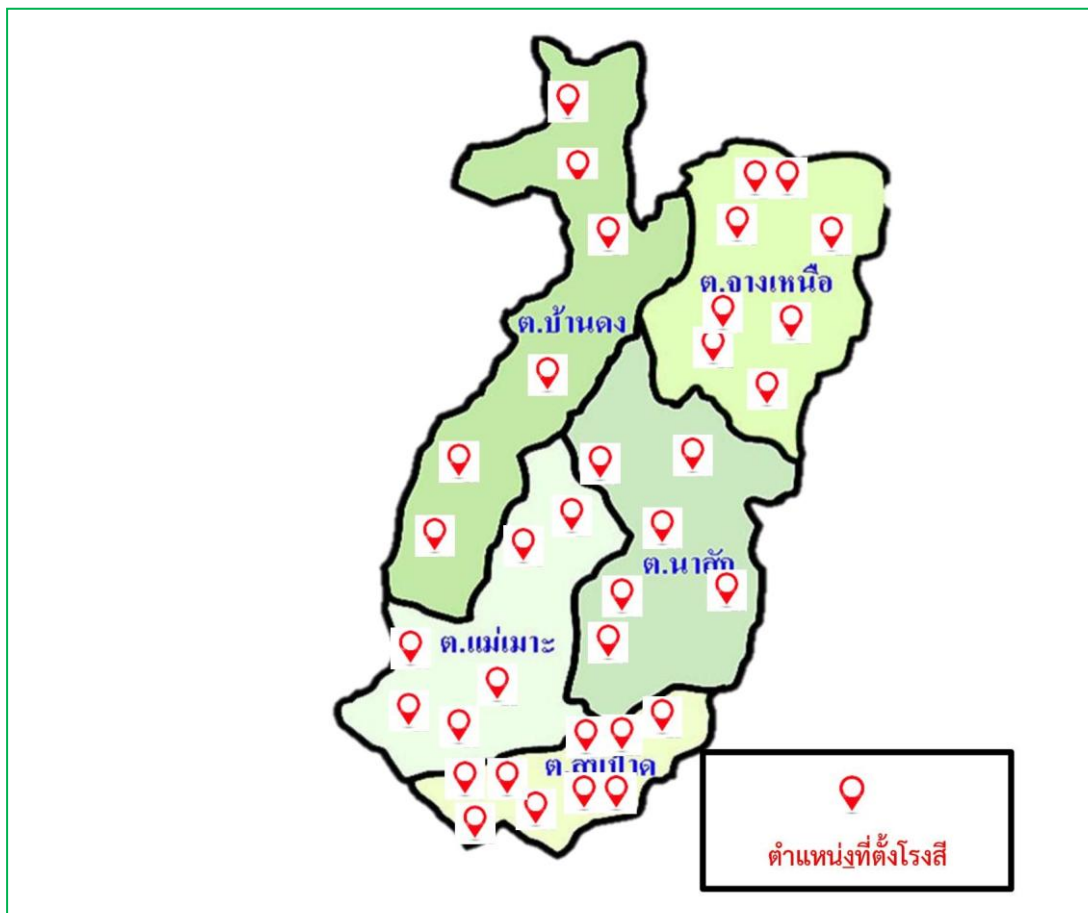
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอำเภอแม่เมาะร้อยละ ๕๕ ปลูกข้าวไว้บริโภคภายในครัวเรือน ร้อยละ ๕ เก็บไว้ทำพันธุ์ ร้อยละ ๓๐ ขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๑๐ ขายให้โรงสีโดยตรง

ภาพที่ ๓๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะจังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอแม่เมาะ มีโรงสีขนาดเล็ก รวม ๓๕ แห่ง กระจายอยู่ในทุกตำบล ตำบลสบป่าด ๙ แห่ง ตำบลจางเหนือ ๘ แห่ง ตำบลบ้านดง ๖ แห่ง ตำบลแม่เมาะ ๖ แห่งและตำบลนาสัก ๖ แห่ง โดยผลผลิตข้าวจะถูกขายให้พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อภายในหมู่บ้านและส่งต่อไปยังโรงสี

ภาพที่ ๓๓ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอแม่เมะ
(ที่มา : แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอแม่เมะ, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแม่เมะ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตข้าวคุณภาพ จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ข้าวจำนวน ๕ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. การปลูกข้าวอินทรีย์
๔. การปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดินและการไถกลบตอซัง
๕. การแปรรูปข้าว
๖. การตลาดข้าว

ตารางที่ ๓๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางรัศมิ์ ยิ่งสุขสันติสุข	๕	สบป่าด	แม่เมาะ	๒๕๖๐	การผลิตข้าว
๒	นางสาวพรรณวิไล จันทรวงศ์	๖	นาสัก	แม่เมาะ	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๓	นายธนพงษ์พันธ์ เกียงแก้ว	๘	บ้านดง	แม่เมาะ	๒๕๖๑	การผลิตข้าว

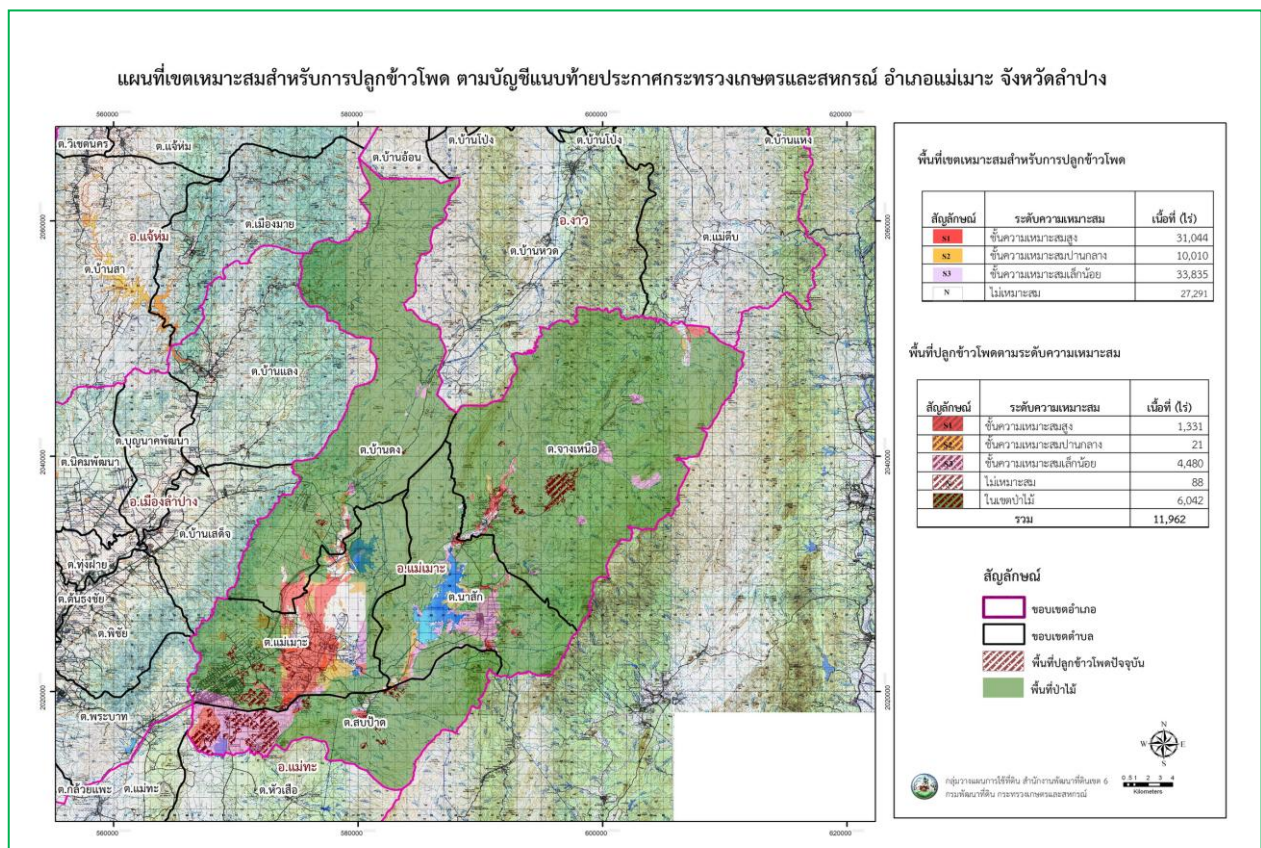
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูล SF กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๑)

ชนิดสินค้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

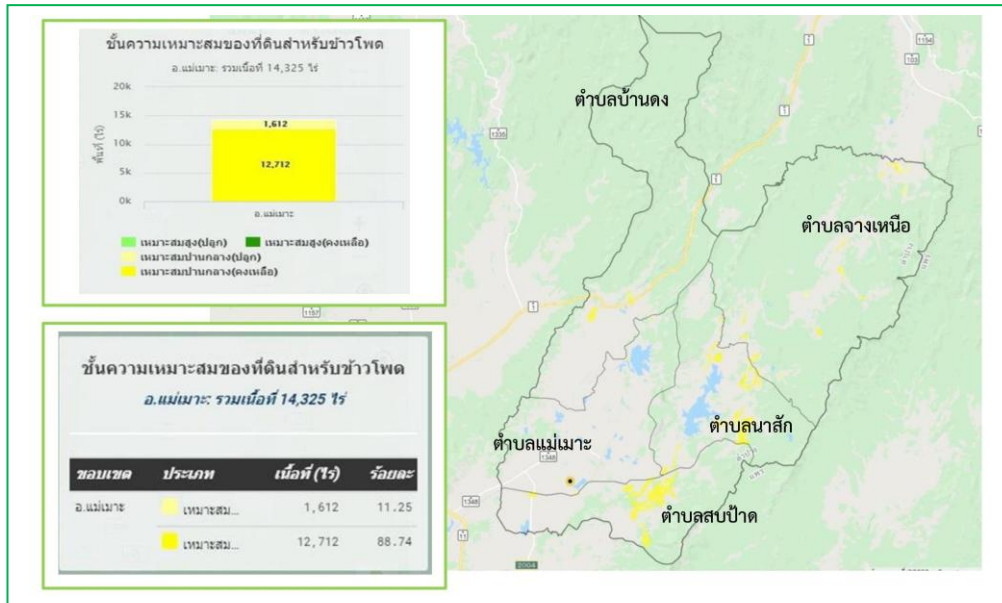
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแม่เมาะมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๐๒,๑๘๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๑,๐๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐,๐๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๓,๘๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๗,๒๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๐

ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดอำเภอแม่เมาะ

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๗)

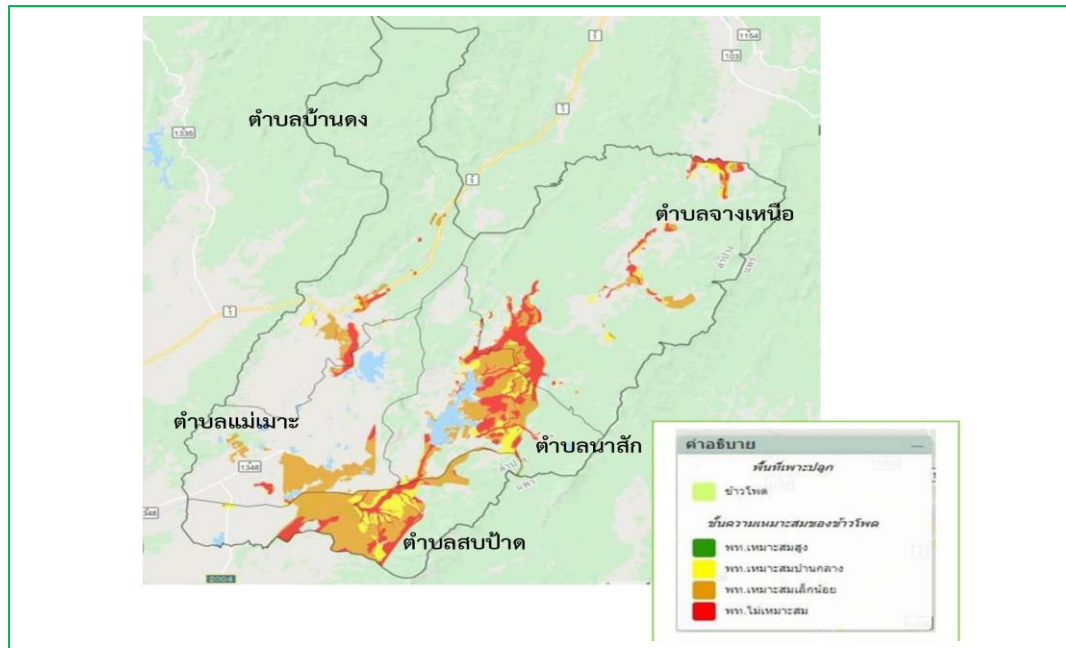
ภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแม่เมะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพด

อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒๖,๑๕๖.๐๗ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลจางเหนือ จำนวน ๑๔,๗๗๔.๕๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลสบป่าด จำนวน ๔,๘๙๗.๐๔ ไร่ ตำบลนาสักจำนวน ๓,๘๕๒.๔๘ ตำบลบ้านดง จำนวน ๑,๖๔๘.๑๔ ไร่ และตำบลแม่เมะ จำนวน ๙๘๓.๘๖ ไร่

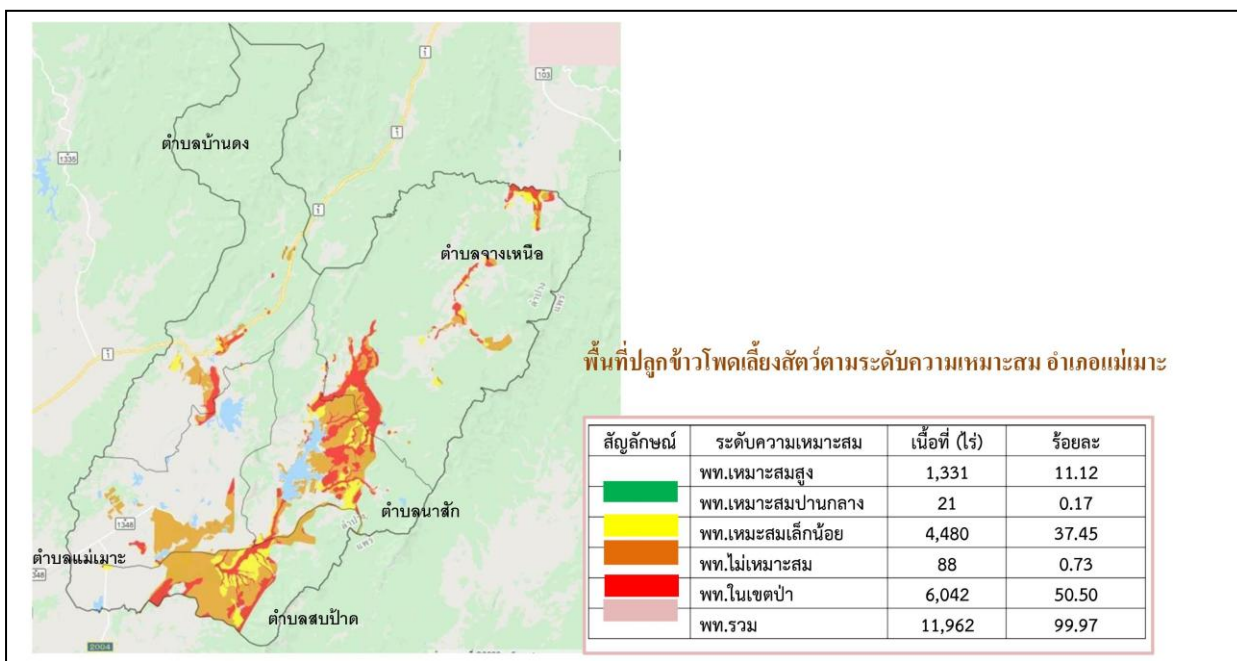
ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่เมะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๗ แผนที่แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแม่เมาะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๑,๙๖๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๓๓๑ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔,๔๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๕ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓ และพื้นที่ป่า ๖,๐๔๒ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๕๐

ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอแม่เมาะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

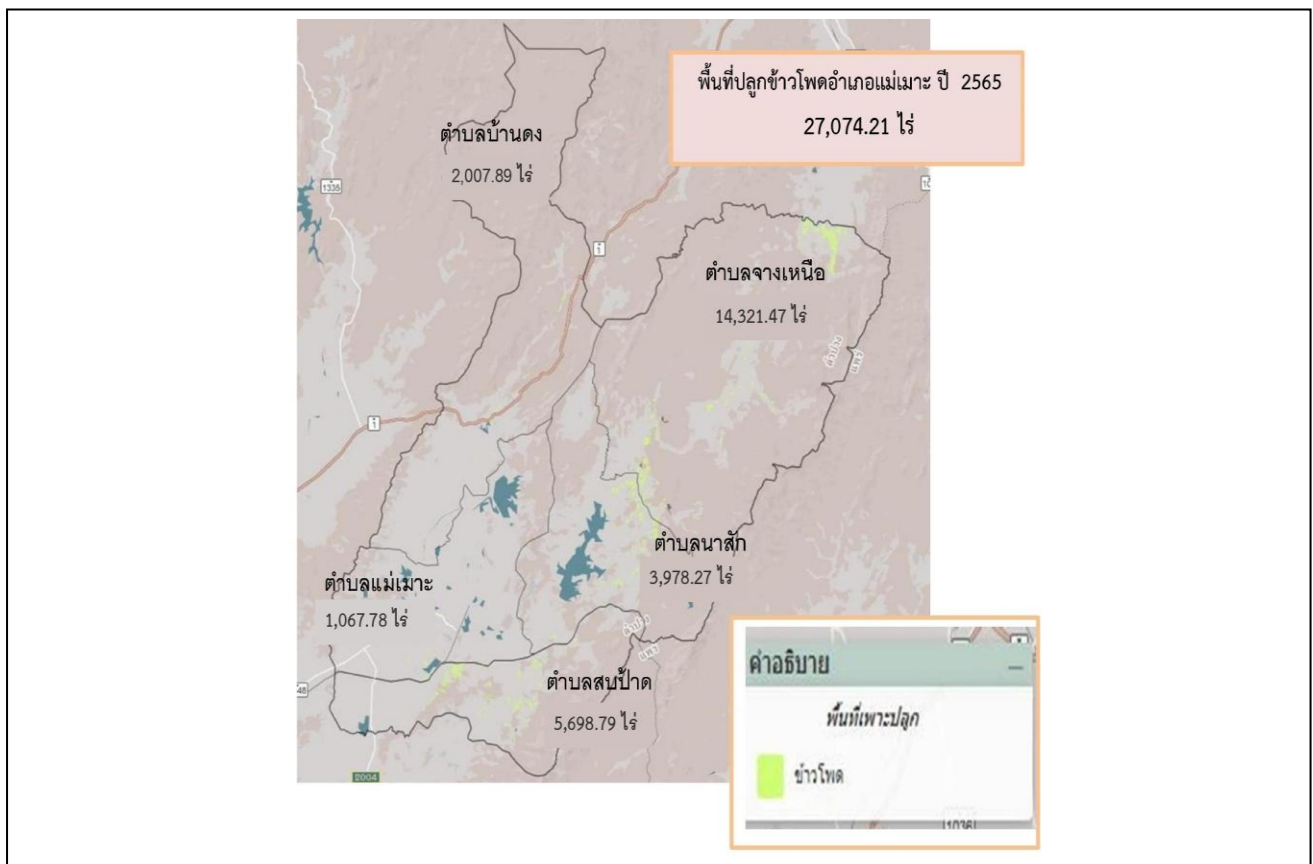
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒๖,๑๕๖.๐๗ ไร่ ๑,๙๐๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลจางเหนือ จำนวน ๑๔,๓๓๔.๕๕ ไร่ ๙๐๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลสบป่าด จำนวน ๕,๘๙๗.๐๔ ไร่ ๔๐๕ ครัวเรือน ตำบลนาสัก จำนวน ๓,๘๕๒.๔๙ ไร่ ๓๙๒ ครัวเรือน ตำบลบ้านดง จำนวน ๑,๖๔๘.๑๔ ไร่ ๑๑๘ ครัวเรือน และตำบลแม่เมาะ จำนวน ๙๘๓.๘๖ ไร่ ๙๘ ครัวเรือน

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านดง	๑๑๘	๑,๖๔๘.๑๔	๑,๖๔๘.๑๔	๑,๓๑๘.๕๑	๘๐๐
นาสัก	๓๙๒	๓,๘๕๒.๔๙	๓,๘๕๒.๔๙	๓,๐๘๑.๙๙	๘๐๐
จางเหนือ	๙๐๐	๑๔,๓๓๔.๕๕	๑๔,๓๓๔.๕๕	๑๑,๘๑๙.๖๔	๘๐๐
แม่เมาะ	๙๘	๙๘๓.๘๖	๙๘๓.๘๖	๗๘๗.๐๘	๘๐๐
สบป่าด	๔๐๕	๕,๘๙๗.๐๔	๕,๘๙๗.๐๔	๓,๙๑๗.๖๓	๘๐๐
รวม	๑,๙๐๐	๒๖,๑๕๖.๐๗	๒๖,๑๕๖.๐๗	๒๐,๙๒๔.๘๕	๘๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๗

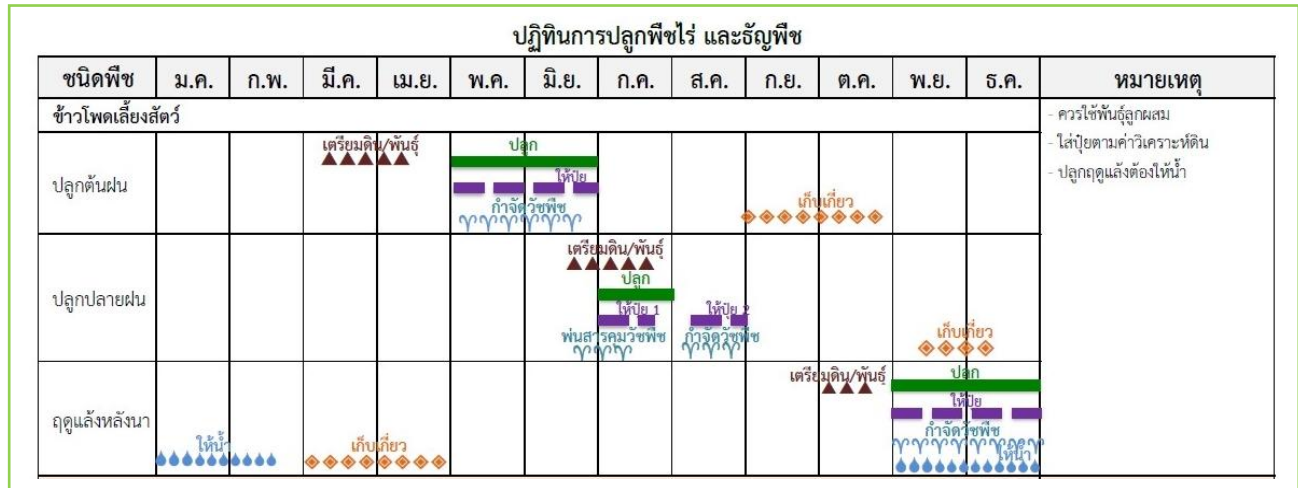

ภาพที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร,พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแม่เมาะ มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือนกรกฎาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ดังนี้

ภาพที่ ๔๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๕๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอแม่เมาะ มีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นเงิน ๓,๔๙๖ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
			รายจ่าย/ไร่	หน่วย(บาท)		
ค่าเช่า				บาท		
ค่าเมล็ดพันธุ์			๕๖๐	บาท	ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กก./ไร่	
ค่าไถเตรียมดิน			๙๐๐	บาท	ราคาปัจจุบันกก.ละ ๖ บาท	
ค่าแรงหยอด			๒๕๐	บาท	เป็นเงิน ๔,๘๘๐ บาท	
ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช			๘๐	บาท	หักต้นทุน ๓,๔๙๖ บาท	
ค่าสารป้องกันกำจัดแมลง			๑๐๐	บาท	กำไร ๑,๓๘๖ บาท	
ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี			๑๕๐	บาท		
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๑๘-๔๖-๐			๔๕	บาท		
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐			๖๔	บาท		
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐			๗๗	บาท		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๑๒๐	บาท		
ค่าเก็บเกี่ยว			๗๕๐	บาท		
ค่าขนส่ง			๑๐๐	บาท		
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			๓๐๐	บาท		
รวม			๓,๔๙๖	บาท		

(ที่มา : การจัดเก็บข้อมูลแปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อำเภอแม่เมาะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่มีปริมาณลดลงเนื่องจากประสบปัญหาหนอนข้าวโพด ระบาดหนักในพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตข้าวโพดฯ ต่อไร่ต่ำ ด้านราคารับซื้อผลผลิตข้าวโพดฯ ในพื้นที่ยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับปีการผลิตที่ผ่านมา ราคา ณ ความชื้น ๓๐% กิโลกรัมละ ๕.๕๐ บาท ความชื้น ๒๐% กิโลกรัมละ ๖.๑๐ บาท (รวมค่าสีไม่เมล็ด) ทั้งนี้ ราคารับซื้อขึ้นอยู่กับความชื้นที่เกษตรกรเก็บเกี่ยว

(๑) วิธีการตลาด

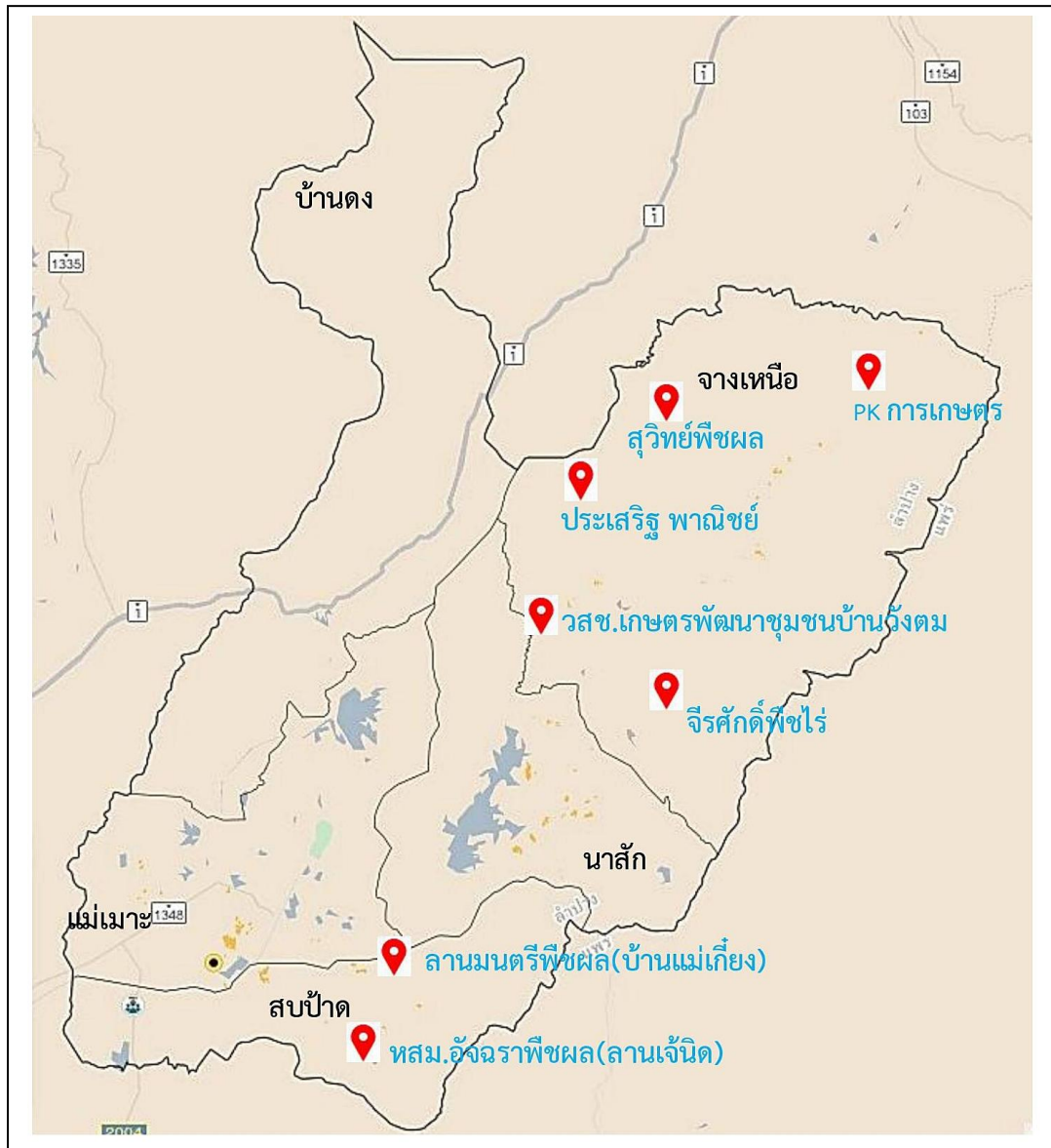
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง จะขายข้าวโพดให้กับแหล่งรับซื้อในอำเภอมะแมะเป็นส่วนมาก ซึ่งอำเภอมะแมะมีแหล่งรับซื้อ จำนวน ๗ แห่งใน สองตำบลที่มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวนมาก ได้แก่ ตำบลจางเหนือ ๕ จุด ตำบลสบป่าด ๒ จุด

ภาพที่ ๔๑ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของอำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมะแมะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง มีจุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๗ แห่ง โดยตั้งอยู่ตำบลสบป่าด หมู่ที่ ๗ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ หสม.อัจฉราพืชผลและ ลานมนตรีพืชผลและตำบลจางเหนือ ๕ แห่ง ได้แก่ จีระศักดิ์พืชไร่ หมู่ ๒ ประเสริฐพาณิชย์ หมู่ ๓ วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาชุมชนบ้านวังตมหมู่ ๕ PK การเกษตรหมู่ ๖ และสุวิทย์พืชผล หมู่ ๔

ภาพที่ ๔๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดและมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมะ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอแม่เมะ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านพืชไร่จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
การเตรียมดิน สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ไถดะ การไถด้วยผาน ๓ หรือผาน ๔ ไถให้ลึกประมาณ ๓๐ ซม.เพราะการไถลึก จะทำให้ดินเก็บน้ำได้มาก และตากดินไว้ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน เพื่อทำลายวัชพืชและศัตรูพืชในดินบางชนิด ไถแปร ไถด้วยผาน ๗ โดยไถขวางรอยเดิมของไถดะเพื่อย่อยดินก้อนใหญ่ให้แตก ทำให้ดินมีความร่วนซุยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เมล็ดพันธุ์งอกได้อย่างสม่ำเสมอ

การปลูก

-ใช้เครื่องปลูก เลือกรูงานหยอดให้เหมาะกับขนาดของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะระบุไว้ที่ถุง โดยทั่วไปจะใช้ระยะห่างระหว่างแถว ๗๕ ซม. ระยะระหว่างหลุมประมาณ ๒๐-๒๕ ซม. โดยปริมาณเมล็ดที่ใช้จะประมาณ ๓-๓.๕ กก./ไร่ และจะมีจำนวนต้นข้าวโพด/ไร่ ประมาณ ๘,๕๓๓-๑๐,๖๐๐ ต้นต่อไร่ ควรหยอดเมล็ดข้าวโพดให้ลึก ๒.๕-๓ นิ้ว

การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ แบ่งได้ ๒ ครั้ง เพื่อให้มีธาตุอาหารเพียงพอกับการสร้างผลผลิตได้เต็มที่ ดังนี้

-ปุ๋ยรองพื้น ควรใส่รองกันหลุม หรือโรยเป็นแถวแล้วกลบพร้อมปลูก ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ในปริมาณ ๒๐ กิโลกรัม/ไร่

-ปุ๋ยยูเรีย เมื่อข้าวโพดมีอายุ ๒๕-๓๐ วัน ควรมีการใส่ปุ๋ยอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ปุ๋ยยูเรีย ๔๖-๐-๐ ในปริมาณ ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ ควรใส่ปุ๋ยพร้อมกับการกำจัดวัชพืชเมื่อข้าวโพดอายุได้ ๒๐-๓๕ วัน หรือสูงแค่เข่า โดยใส่แบบโรยข้างแถวให้ห่างจากโคนต้นประมาณ ๑ คืบ แล้วใช้ดินกลบ

การกำจัดวัชพืช

ช่วงวิกฤตที่ข้าวโพดอ่อนแอต่อวัชพืชที่สุดคือระยะ ๑๓-๒๕ วัน หลังงอก ระยะนี้ถ้ามีวัชพืชรบกวนจะทำให้ผลผลิต ข้าวโพดเสียหายสูงสุด ดังนั้นการปลูกข้าวโพดให้ได้ผลผลิตสูง จึงต้องให้แปลงปลอดวัชพืช ตลอดช่วง ๑ เดือนแรกตั้งแต่ปลูก โดยเลือกวิธีการกำจัดวัชพืชที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ดังนี้

๑. การไถและพรวนดิน ก่อนปลูกข้าวโพด โดยไถและพรวนดินหลังวัชพืชงอก จะช่วยทำลายกล้าวัชพืชให้ตายได้ ส่วนกล้าและเหง้าวัชพืชที่ตายยาก ควรตากดินนาน ๑๐-๑๕ วัน เพื่อให้วัชพืชตาย ก่อนปลูกข้าวโพด

๒. การทำร่น เป็นการพรวนดิน ดายหญ้า หลังข้าวโพดงอกแล้วแต่ก่อนจะถึง ระยะวิกฤตโดยใช้เครื่องมือกลต่าง ๆ เช่น จอบ ไถ รถไถและรถแทรกเตอร์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การใช้ไถพรวนโคนมักมีวัชพืช ในแถวหลงเหลืออยู่จึงต้องใช้ขอบดายตามอีกครั้ง

๓. การใช้สารเคมี ใช้ทันทีหลังปลูกข้าวโพดหรือพ่นกำจัดวัชพืชหลังข้าวโพดและวัชพืชงอกแล้ว การใช้สารเคมีเป็นวิธีที่สะดวกและประหยัด แต่ต้องระมัดระวังเพราะอาจเป็นอันตรายต่อคน พืชอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อม ควรฉีดพ่นขณะที่ดินยังมีความชื้นอยู่ ความต้องการน้ำของข้าวโพด ข้าวโพดมีความต้องการใช้น้ำตลอดฤดูปลูก ประมาณ ๓๕๐-๖๐๐ มิลลิเมตร

การเก็บเกี่ยวข้าวโพด

ควรเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวโพดแก่จัดและเก็บในช่วงที่อากาศแห้ง ถ้ามีฝนตกควรงดการเก็บเกี่ยวเพราะฝักจะเน่าได้ง่ายไม่ควรเก็บเกี่ยวข้าวโพดก่อนกำหนด แต่ถ้าต้องการพื้นที่เพื่อปลูกพืชรุ่น ๒ ก็สามารถตัดยอดข้าวโพดออก ปล่อยให้ฝักข้าวโพดแห้งบนต้นได้ การตัดยอดและใบข้าวโพดออกเป็นการเปิดหน้าดินให้พืชรุ่น ๒ ได้รับแสงแดดโดยไม่ต้องรีบเก็บเกี่ยวก่อนกำหนด การตัดยอดข้าวโพดหลังจากข้าวโพดออกไหมแล้ว ๑ เดือน เป็นต้นไป ไม่ทำให้ผลผลิตลดลง

วิธีการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องมือ

การเก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องปลิดฝักข้าวโพด (corn snapper) เครื่องปลิดและรูดเปลือกหุ้มฝักข้าวโพด (corn picker-husker) และเครื่องเกี่ยวนวดข้าวโพด (corn picker-Sheller หรือ corn combine harvester) เครื่องชนิดนี้จะปลิดฝักข้าวโพดจากต้นแล้วสีกออกเป็นเมล็ด การใช้เครื่องเก็บเกี่ยวมีข้อดีในกรณีขาดแคลนแรงงาน ทำให้ค่าจ้างเก็บเกี่ยวสูง สามารถเก็บเกี่ยวได้อย่างรวดเร็ว และอาจทำให้ทันปลูกในฤดูฝน แต่มีข้อเสียตรงที่ต้องเก็บเกี่ยวในพื้นที่ราบและสม่ำเสมอ ต้นข้าวโพดหักล้มน้อย ยังมีอัตราการสูญเสียเนื่องจากฝักเก็บเกี่ยวไม่หมด และมีการแตกหักของฝักและเมล็ด ทำให้เชื้อราเข้าทำลายได้ง่าย นอกจากนี้ การเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่ปลูกในต้นฤดูฝนอาจจะทำให้รถเข้าไปเก็บเกี่ยวได้ลำบากเพราะดินเปียกโดยเฉพาะรถเก็บเกี่ยวที่มีขนาดใหญ่ รถเก็บเกี่ยวยังมีราคาค่อนข้างแพง และไม่คุ้มค่าที่เกษตรกรรายเล็กจะซื้อไว้ประจำฟาร์ม จึงมีการจ้างเหมารถเก็บเกี่ยวโดยคิดราคาต่อกิโลกรัม หรือจ้างเหมาเป็นไร่

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายจรัสศักดิ์ ต๊ะสิทธิ์	๒	จองเหนือ	แม่เมะ	๒๕๖๑	พืชไร่
๒	นางสาวโสภา อินทวงศ์	๕	สบป่าด	แม่เมะ	๒๕๖๑	พืชไร่
๓	นางทองสุข ชุ่มวงศ์	๕	สบป่าด	แม่เมะ	๒๕๖๑	พืชไร่

(ที่มา : ข้อมูล Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer, พ.ศ.๒๕๖๒)

ชนิดสินค้า มั่นสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอแม่เมะมีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๖๕,๖๙๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๖,๒๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๖๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๒,๙๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๔,๗๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔๑

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอำเภอแม่เมาะ ปี 2567
3,282.40 ไร่

บ้านตง
0 ไร่

จางเหนือ
1,258.25 ไร่

แม่เมาะ
556.94 ไร่

นาสัก
27.47 ไร่

สบป่าด
1,439.75 ไร่

คำอธิบาย

ส่วนแบ่งที่ดิน

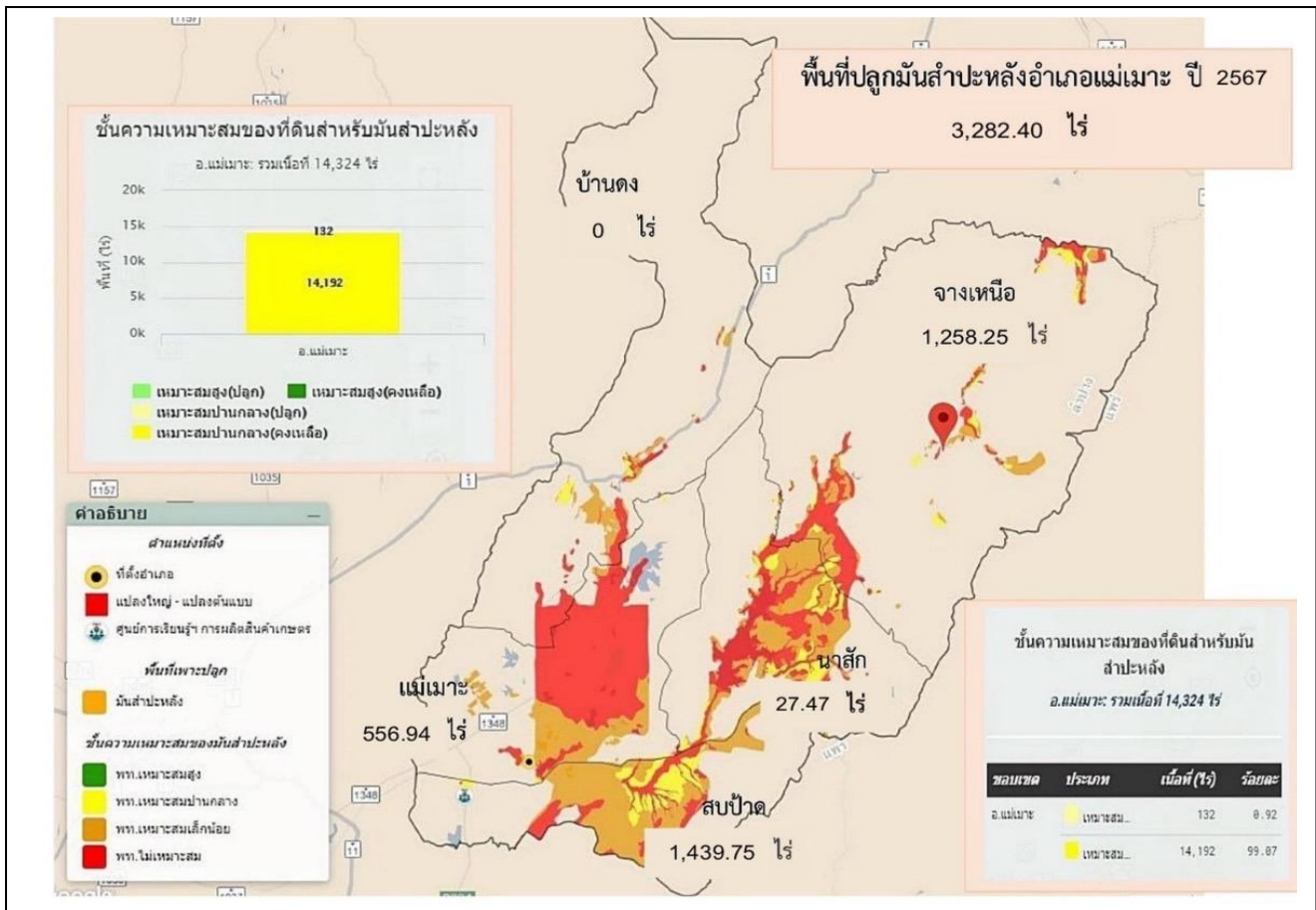
- ทำสิ่งสาธารณะ
- แปลงใหญ่ - แปลงกินแบบ
- ศูนย์การเรียนรู้ การเลี้ยงสัตว์แบบ

พื้นที่โครงการปลูก

- มันสำปะหลัง

ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอแม่เมาะ
(ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

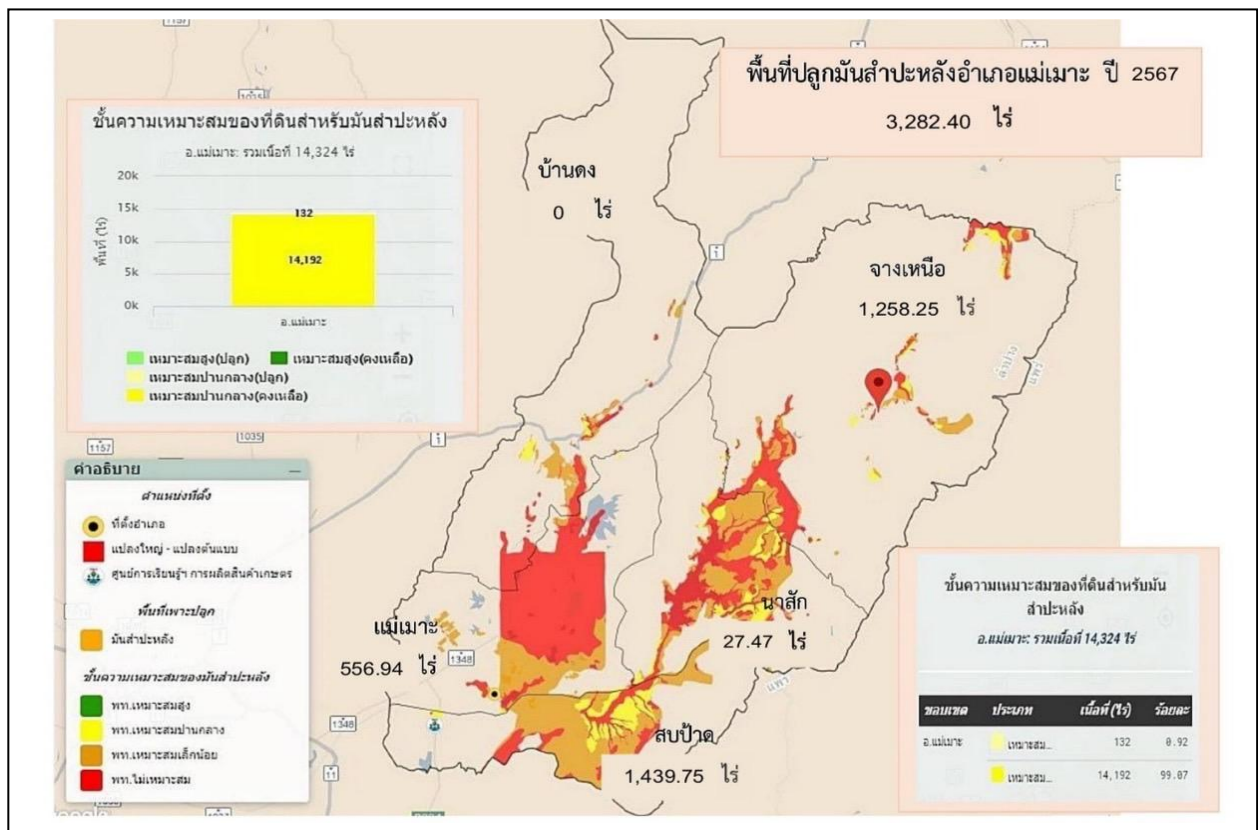

ภาพที่ ๔๕ แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงในแต่ละระดับความเหมาะสมของมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ

(ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๓)

(๔) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอแม่เมาะมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๘ ไร่ โดยไม่มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๖ มีพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสม เล็กน้อย (S๓) จำนวน ๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๔ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ป่า จำนวน ๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๘

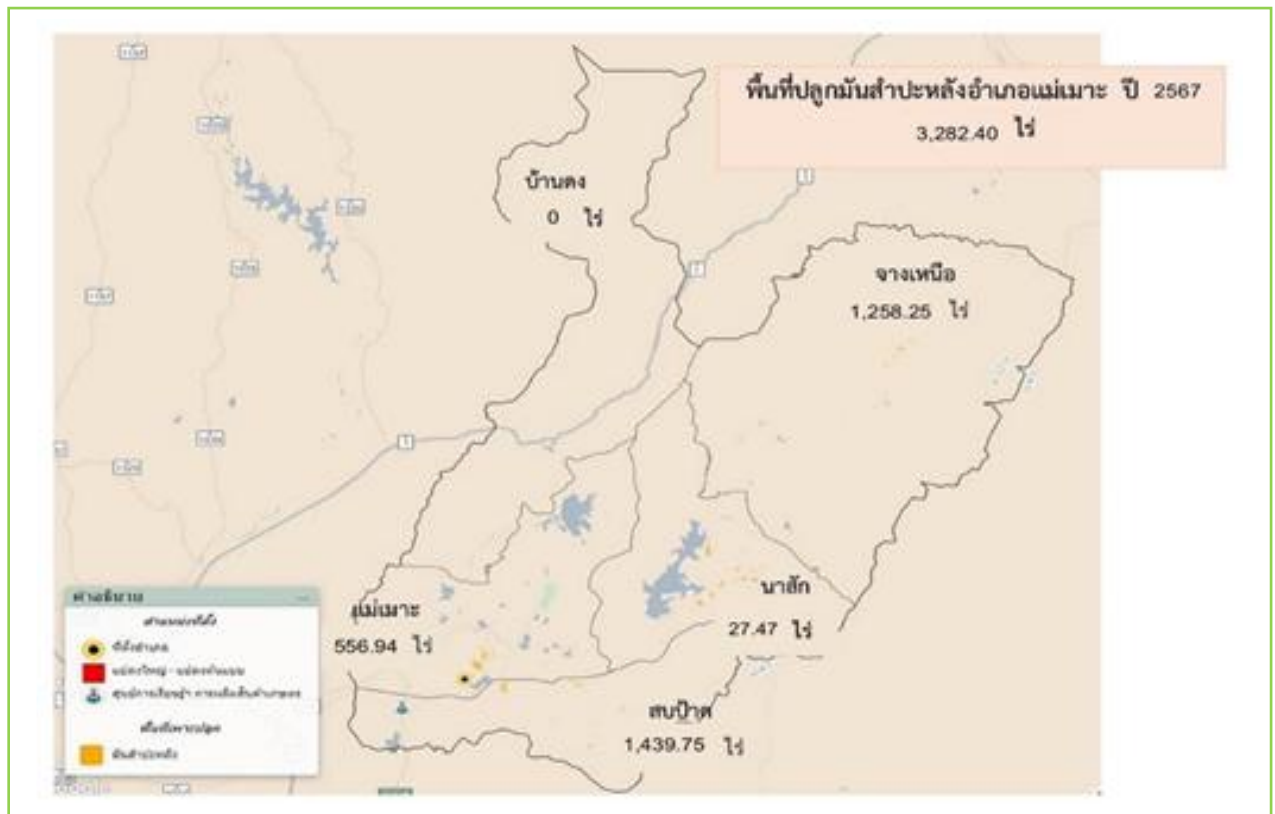
ภาพที่ ๔๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสมและร้อยละของพื้นที่ปลูก อำเภอแม่เมาะ (ที่มา : Agri Map ,พ.ศ.๒๕๖๖)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอแม่เมาะ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓,๒๘๒.๔๐ ไร่ ๓๑๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลสบป่าด จำนวน ๑,๔๓๙.๗๕ ไร่ ๑๓๒ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลจางเหนือ จำนวน ๑,๒๕๘.๒๕ ไร่ ๑๒๓ ครัวเรือน ตำบลแม่เมาะ จำนวน ๕๕๖.๙๔ ไร่ ๕๖ ครัวเรือน ตำบลนาสัก จำนวน ๒๗.๔๗ ไร่ ๔ ครัวเรือน และตำบลบ้านดง จำนวน ๐ ไร่ ๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านดง	๐	๐	๐	๐	๓.๕
นาสัก	๔	๒๗.๔๗	๒๗.๔๗	๙๖.๑๔๕	๓.๕
จางเหนือ	๑๒๓	๑,๒๕๘.๒๕	๑,๒๕๘.๒๕	๔,๔๐๓.๘๗	๓.๕
แม่เมาะ	๕๖	๕๕๖.๙๔	๕๕๖.๙๔	๑,๙๔๙.๒๙	๓.๕
สบป่าด	๑๓๒	๑,๔๓๙.๗๕	๑,๔๓๙.๗๕	๕,๐๓๙.๑๒๕	๓.๕
รวม	๓๑๓	๓,๒๘๒.๔๐	๓,๒๘๒.๔๐	๑๑,๔๘๘.๔๓	๓.๕

ภาพที่ ๔๗ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, Agri Map พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การเตรียมพื้นที่ ไถกลบวัชพืช เศษใบ และต้นมันสำปะหลังส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ทำพันธุ์ พื้นที่ดอนไม่จำเป็นต้องยกร่อง ส่วนพื้นที่ต่ำอาจมีน้ำขังได้บ้าง จึงควรรยกร่องปลูก สำหรับพื้นที่ลาดเอียงควรรยกร่องปลูกแนวลาดเอียง

การกำหนดระยะปลูก พื้นที่ราบใช้ระยะปลูกระหว่างแถว ๘๐ – ๑๐๐ cm ระหว่างต้น ๘๐ – ๑๐๐ cm จะได้จำนวน ๑,๖๐๐ – ๒,๕๐๐ ต้นต่อไร่พื้นที่ลาดเอียงใช้ระยะปลูกระหว่างร่อง ๘๐ cm ระหว่างต้น ๘๐ cm เพื่อช่วยลดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

การเตรียมท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์จากต้นที่มีอายุ ๘ – ๑๒ เพราะท่อนพันธุ์จากลำต้นจะเจริญเติบโต ท่อนพันธุ์ใหม่ สด ไม่บอบช้ำ และไม่มีโรคแมลงทำลาย ตัดท่อนพันธุ์ยาวประมาณ ๒๐ cm สำหรับปลูกในฤดูฝน หรือ ๒๕ cm สำหรับปลูกในช่วงปลายฝนและมีจำนวนตาอย่างน้อย ๕ – ๗ ตาต่อพันธุ์

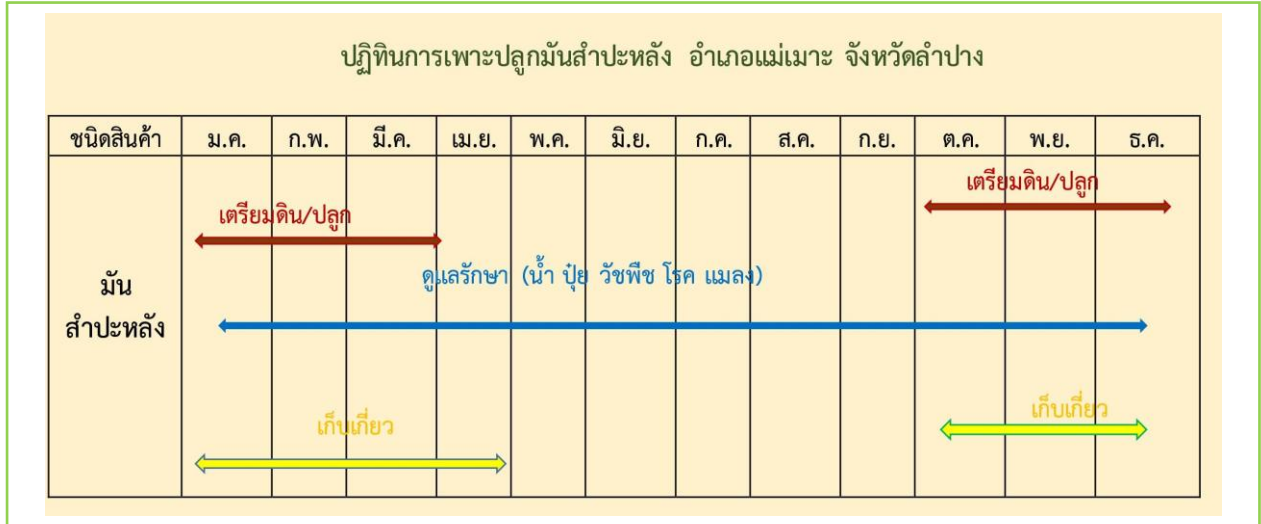
วิธีการปลูก ปลูกแบบปักท่อนพันธุ์หรือเอียง โดยในช่วงต้นฤดูฝนให้ปักลึก ๕ – ๑๐ cm และในช่วงปลายฤดูควรปักให้ลึก ๑๐ – ๑๕ cm ในพื้นที่ต่ำหรือพื้นที่ที่มีความลาดเอียง ควรปลูกมันสำปะหลังบนสันร่อง

ฤดูปลูก - ตุลาคม- เมษายน

การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ ๑๐-๑๒ เดือน โดยใช้รถขุดพลิกร่องและใช้แรงงานคนเก็บท่อนมัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอแม่เมาะ มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมีนาคม ปลูกสูงสุดในเดือนมกราคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม ถึง เดือนมีนาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมกราคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ดังนี้

ภาพที่ ๔๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๕๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอแม่เมาะ มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๓,๔๙๖ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ต่อไร่ ปี ๒๕๖๗ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ		
			รายจ่าย/ไร่	หน่วย(บาท)			
ค่าเช่า							
ค่าท่อนพันธุ์			๕๐๐	บาท	ผลผลิตเฉลี่ย	๓,๕๐๐	กก./ไร่
ค่าไถเตรียมดิน			๙๐๐	บาท	ราคาปัจจุบันกก.ละ	๒	บาท
ค่าแรง			๖๐๐	บาท	เป็นเงิน	๗,๐๐๐	บาท
ค่าสารป้องกันกำจัดวัชพืช			๘๐	บาท	หักต้นทุน	๔,๘๐๐	บาท
ค่าสารป้องกันกำจัดแมลง			๑๐๐	บาท	กำไร	๒,๒๐๐	บาท
ค่าแรงฉีดพ่นสารเคมี			๑๕๐	บาท			
ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘			๑,๒๐๐	บาท			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๑๒๐	บาท			
ค่าเก็บเกี่ยว			๗๕๐	บาท			
ค่าขนส่ง			๑๐๐	บาท			
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			๓๐๐	บาท			
รวม			๔,๘๐๐	บาท			

(ที่มา : การจัดเก็บข้อมูลมันสำปะหลังอำเภอแม่เมาะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

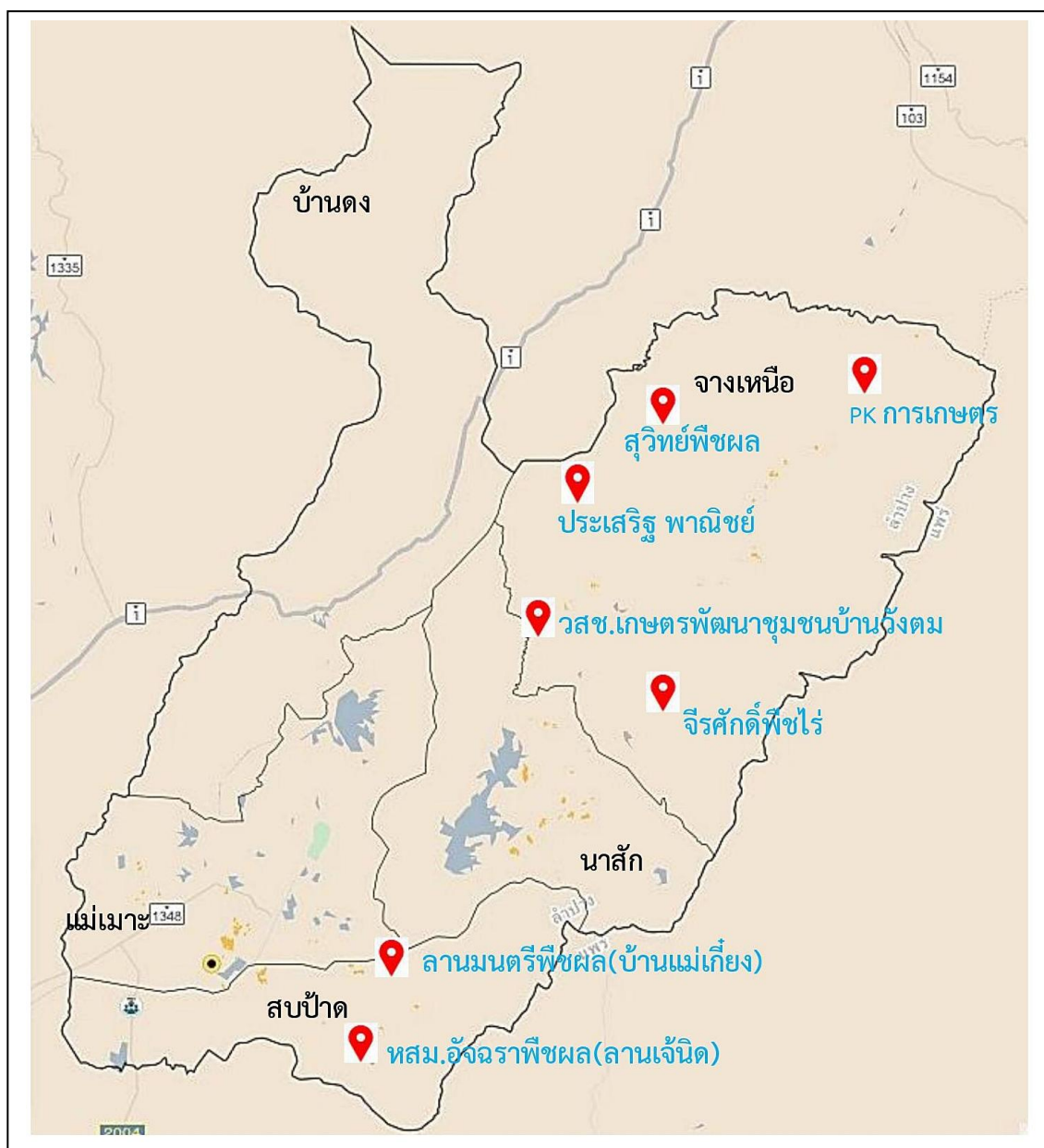
(๑) วิธีการตลาด เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ เกษตรกรจะเริ่มเก็บมัน ช่วงอายุเดือนที่ ๑๐ – ๑๔ ซึ่งจะมีปริมาณแป้งประมาณ ๑๕ – ๔๐% แต่โดยทั่วไป เกษตรกรนิยมเก็บเกี่ยวเมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ประมาณ ๑ ปี ซึ่งอายุการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังอาจแตกต่างกันได้เนื่องจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ความต้องการใช้เงินของเกษตรกร ราคาดมันสำปะหลัง ฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งโรงงานจะรับซื้อหัวมันสำปะหลังที่มี เปอร์เซ็นต์แป้งประมาณ ๓๐% (กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๓๗) โดยจะใช้แรงงานรถชุดและใช้แรงงานคนในการตัดหัวมัน ตลาดรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง มีจุดรับซื้อ จำนวน ๗ แห่ง โดยตั้งอยู่ตำบลสบป่าด หมู่ที่ ๗ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ หสม.อัจฉราพิชผลและ ลานมนตรีพิชผลและตำบลจางเหนือ ๕ แห่ง ได้แก่ จีระศักดิ์พืชไร่ หมู่ ๒ ประเสริฐพาณิชย์ หมู่ ๓ วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาชุมชนบ้านวังตมหมู่ ๕ PK การเกษตร หมู่ ๔ และสุวิทย์พิชผล หมู่ ๔

ภาพที่ ๔๙ แสดงวิถีการตลาดมันสำปะหลังของอำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมะแมะ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง จำนวน ๗ แห่ง โดยตั้งอยู่ตำบลสบป่าด หมู่ที่ ๗ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ หสม.อัจฉราพิชผลและ ลานมนตรีพิชผลและตำบลจางเหนือ ๕ แห่ง ได้แก่ จีระศักดิ์พืชไร่ หมู่ ๒ ประเสริฐพาณิชย์ หมู่ ๓ วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนาชุมชนบ้านวังตมหมู่ ๕ PK การเกษตร หมู่ ๕ และสุวิทย์พิชผล หมู่ ๔

ภาพที่ ๕๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดและมันสำปะหลัง อำเภอมะแมะ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอมะแมะ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. แหล่งน้ำในการทำเกษตร ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ราคา ผลผลิตต่ำ ๓. ภัยธรรมชาติ	๑. มีแหล่งน้ำแต่ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ ประโยชน์ได้ ๒. ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันทำให้ราคา ตกต่ำ ๓. การระบาดของโรคและแมลง	๑. ขอสนับสนุนการใช้น้ำโดยการรวมกลุ่มเป็นผู้ใช้น้ำ ๒. วางแผนการปลูกพืช ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุน ๓. เฝ้าระวังสถานการณ์การปลูกพืชและติดตาม ข่าวสารแจ้งเตือนภัย	ทุกตำบล	เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. แรงงานสูงอายุ ๒. กลุ่มไม่ เข้มแข็ง ๓. ขาดความรู้	๑. แรงงานในภาคการเกษตรส่วนมากเป็น ผู้สูงอายุเนื่องจากประชากรในวัยทำงานเข้าสู่ แรงงานภาคอุตสาหกรรม ๒. รวมกลุ่มเพื่อต่อรองและขอรับการ สนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ไม่ได้ปฏิบัติ จริง ๓. มีความรู้ไม่ตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติ	๑. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ๒. สนับสนุนกลุ่มที่มีความสามารถ และมีการปฏิบัติ จริง ๓. บูรณาการหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญเพื่อ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่ม	ทุกตำบล	เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. มาตรฐานสินค้า ๒. ขาดความรู้และเทคโนโลยี ๓. การบรรจุภัณฑ์	๑. สินค้าไม่ได้รับรองมาตรฐาน ๒. ผลิตตามวิถีเก่าที่เคยปฏิบัติ ๓. การขายสินค้าไม่บ่งบอกแหล่งผลิต สืบกลับ ไม่ได้	๑. พัฒนาสินค้าและขอรับรองมาตรฐานสินค้า ๒. อบรม ศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติ ๓. พัฒนารรจภัณฑ์เพื่อดึงดูดกำลังซื้อ สร้างความ มั่นใจให้ผู้บริโภค	ทุกตำบล	เร่งด่วน

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑.การคมนาคมสะดวก เข้าถึงทุกพื้นที่ ๒.การรวมกลุ่มเป็นองค์กรต่างๆ ที่หลายหลาก และมีการเชื่อมโยงเครือข่าย มี SF และYSF มีความรู้ มีทักษะเฉพาะด้าน ๓.มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน พร้อมให้การสนับสนุน ๔. มีตลาดรองรับ ๖.สินค้ามีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP	จุดอ่อน (W) ๑.น้ำไม่เพียงพอตลอดฤดูกาลผลิต ๒.ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ๓.ต้นทุนการผลิตสูง ๔.โรคแมลงศัตรูพืชระบาด ๕.สินค้าไม่พอบางช่วง ล้นตลาด บางช่วง ๖.แรงงานอยู่ในวัยสูงอายุ ๗. พื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์
โอกาส (O) ๑.มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนพร้อมสนับสนุน ๒.มีแหล่งรับซื้อภายในพื้นที่ ๓.มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑.วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด ขยายพื้นที่ปลูก เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต การตลาดในระดับตำบล อำเภอ	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑.ส่งเสริมการสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒.ปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ลดการใช้สารเคมี ๓.วางแผนการเพาะปลูกตามความต้องการของตลาด ๔. ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อทดแทนแรงงานผู้สูงอายุ
ภัยคุกคาม (T) ภัยธรรมชาติ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑.วางแผนการเพาะปลูกใช้เทคโนโลยีการทำการเพาะปลูก เช่น เกษตรแม่นยำ เพื่อหลีกเลี่ยงภัยธรรมชาติ	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑.ส่งเสริมการรวมกลุ่มเช่นกลุ่มแปลงใหญ่

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- ๑.๒ โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร
- ๑.๓ โครงการอบรมเกษตรกรผู้นำ เพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- ๒.๒ โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
- ๒.๓ โครงการผลิตพืชแบบปลอดภัยตามระบบการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม
- ๒.๔ โครงการเกษตรอินทรีย์ ชีวีปลอดภัย
- ๒.๕ โครงการปลูกพืชในน้ำน้อย
- ๒.๖ โครงการชุดบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร
- ๒.๗ โครงการชุดสระเพื่อการเกษตร

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ โครงการอบรมการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๓.๒ โครงการอบรมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ โครงการรณรงค์การปลูกพืชตามพื้นที่ที่เหมาะสม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑.แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย ๑. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ร้อยละ ๑๕
๒. ลดการระบาดของโรคราและแมลง

- กลยุทธ์ ที่ ๑ ส่งเสริมการปรับปรุงดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าว
๑. โครงการปลูกปุ๋ยพืชสดหลังฤดูเกี่ยวเกี่ยว
๒. โครงการปุ๋ยสั่งตัด

- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการป้องกันโรคและแมลง
โครงการ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)

๑.๑.๒ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมาย เพิ่มผลผลิตต่อไร่ร้อยละ ๑๕

- กลยุทธ์ ส่งเสริมการปรับปรุงดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าว
โครงการ ๑. โครงการปลูกปุ๋ยพืชสดหลังฤดูเกี่ยวเกี่ยว
๒. โครงการปุ๋ยสั่งตัด

๑.๑.๓ ไม้ผล

- เป้าหมาย พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน

- กลยุทธ์ ส่งเสริมระบบการปลูกพืชปลอดภัย

- โครงการ อบรมโครงการผลิตไม้ผลปลอดภัยภายใต้มาตรฐาน GAP

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ อาสาสมัครเกษตร

- เป้าหมาย พัฒนาศักยภาพบุคลากรการเกษตร

- กลยุทธ์ ส่งเสริมองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยีด้านการเกษตร

- โครงการ ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตร

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย วิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

- กลยุทธ์ ขับเคลื่อนขบวนการกลุ่มโดยสร้างผู้นำที่เข้มแข็ง

- โครงการ ฝึกอบรมขบวนการกลุ่มเพื่อความยั่งยืน

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

เป้าหมาย	ปรับปรุงบำรุงดินให้มีเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช
กลยุทธ์	วิเคราะห์คุณภาพดิน ปรับโครงสร้างดิน
โครงการ	๑. โครงการปลูกปุ๋ยพืชสดหลังฤดูเกี่ยวเกี่ยว ๒. โครงการปุ๋ยสังคด

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย	มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรอย่างพอเพียง
กลยุทธ์	เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำต้นทุนทางการเกษตร
โครงการ	โครงการขุดลอกแหล่งน้ำทางการเกษตร

๑.๓.๓ ป่าไม้

เป้าหมาย	ฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์
กลยุทธ์	ปลูกไม้ยืนต้นในเขตพื้นที่ป่า ป่าต้นน้ำ ป่าชุมชน
โครงการ	๑ ชุมชน ๑ ป่ารักษน้ำ

๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑.๔.๑ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

เป้าหมาย	เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร
กลยุทธ์	แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้วัตถุดิบหลักของชุมชน
โครงการ	๑ ชุมชน ๑ แปรรูป

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางที่ ๔๐ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนลงทุน,แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล ประกอบ	เป้าหมาย/ วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ				ปี ๒๕๗๐	ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙				
แผนการ ลงทุน	โครงการส่งเสริม ปลูกข้าวพันธุ์ดี (๒๐๐๐ ไร่)	- เกษตรกรมีข้าว พันธุ์ดีไว้ปลูกและ ทำพันธุ์ - มีพันธุ์ข้าวที่ ต้านทานโรคแมลง	- เป้าหมายพื้นที่ทำนา ๒,๐๐๐ ไร่ เกษตรกร ๑๘๐ ราย ปีละ ๕๐๐ ไร่ทุก หมู่บ้าน - ประชุมชี้แจงเพื่ออบรมให้ ความรู้/ตั้งกองทุน/ติดตาม ประเมินผล	- กองทุน หมู่บ้านทุกหมู่	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรมีข้าว พันธุ์ดีไว้ปลูก - ผลผลิต เพิ่มขึ้น	- มีเกษตรกรปลูก ข้าวพันธุ์ดีทุกหมู่ -สามารถลดการ ระบาดของศัตรูพืช - ผลผลิตเพิ่มขึ้น ๒๐ %	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
แผนการ ลงทุน	โครงการส่งเสริม ปลูกพืชฤดูแล้ง	- เกษตรกรมี เมล็ดพันธุ์ดีเก็บไว้ ขยาย - เกษตรกรมีงาน ทำช่วงฤดูแล้ง	- เป้าหมาย ๕ หมู่บ้าน เกษตรกร ๕๐ รายพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ - ประชุมชี้แจง/จัดหาเมล็ด พันธุ์ที่ดี/ตั้งกองทุน/ติดตาม ประเมินผล	- กลุ่มผู้ใช้น้ำ ม.๑, ๔, ๖, ๘, ๙	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	-	- เกษตรกรมี เมล็ดพันธุ์ดีไว้ ปลูก - เกษตรกรมี ผลผลิตไว้ บริโภค- จำหน่ายมี รายได้ช่วงฤดู แล้ง	- เกษตรกรมีรายได้ และมีงานทำในฤดู แล้ง - เกษตรกรมีเมล็ด พันธุ์ดีไว้ปลูกในฤดู ต่อไป	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/ วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
งบการ ลงทุน	โครงการ ป้องกัน กำจัด ศัตรูพืช	- โรคแมลง ระบาด	- พื้นที่ ๔,๐๐๐ ไร่ เกษตรกร ๙๐ ราย ๙ หมู่บ้าน - ประชุมชี้แจง/ จัดหาเมล็ดพันธุ์ที่ดี/ ตั้งกองทุน/ติดตาม ประเมินผล	- กองทุน หมู่บ้าน	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรที่ ได้รับความรู้ - จำนวน เกษตรกรที่นำ ความรู้ไปใช้ - การระบาดของ ศัตรูพืช ลดลง	- สามารถลด การระบาดของ ของศัตรูพืชลง ได้ ๘๐% - เกษตรกรใช้ สารชีวภัณฑ์ ทดแทน สารเคมีไม่ น้อยกว่า ๖๐%	- ศบกต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
งบการ ลงทุน	โครงการ เพิ่ม ศักยภาพ การเลี้ยงโค เนื้อ (ปีละ ๒ กลุ่ม)	- เกษตรกรขาด พ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ ที่ดี - ใช้ฟางข้าว และหญ้าเกิด ประโยชน์ - ส่งเสริมอาชีพ ที่มั่นคงแก่ เกษตรกร	- ตั้งกลุ่มเลี้ยงโคปีละ ๒ กลุ่มๆ ละ ๒๐ ราย - จัดประชุม/ตั้งกลุ่ม/ หาพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ที่ ดี/ตั้งกองทุน/ติดตาม ประเมินผล	- กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรที่ ได้รับความรู้ - จำนวน เกษตรกรที่นำ ความรู้ไป ปฏิบัติ - ผลการ ดำเนินงาน กลุ่ม	- มีอาชีพ มั่นคง - มีรายได้ เพิ่มขึ้นและมี โคพันธุ์ดีไว้ เลี้ยงตลอดปี	- ศบกต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนธุรกิจชุมชน,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
งบการลงทุน	โครงการวางท่อ น้ำ	- ขาดแหล่งน้ำ - ส่งน้ำเพื่อ การเกษตร	- เป้าหมาย ๒ หมู่ หมู่ ๑ และ หมู่ ๘ - วางท่อหลักส่งน้ำขนาด ๔ นิ้ว ยาว ๑,๐๐๐ เมตร/ หมู่บ้าน - ตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ/ตั้งกองทุน ผู้ใช้น้ำ - ติดตาม/ประเมินผล	- คณะกรรมการ หมู่บ้าน	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	-	- มีน้ำใช้ใน พื้นที่การเกษตร เพิ่มขึ้น ม.ละ ๓๐ %	- มีแหล่งน้ำเพื่อ การเกษตร ตลอดปี	- ศบกต. - อบต. นาสัก
งบการลงทุน	โครงการสร้าง ระบบน้ำเพื่อ การเกษตรพลังงาน แสงอาทิตย์	- ขาดแหล่งน้ำ - ใช้ส่งน้ำเพื่อ การเกษตร	- เป้าหมาย ๒ หมู่ หมู่ ๕ และ หมู่ ๘ - ใช้งานพลังงานน้ำด้วย พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการ ทดแทน - ตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ/ตั้งกองทุน ผู้ใช้น้ำ - ติดตาม/ประเมินผล	- คณะกรรมการ หมู่บ้าน	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	-	- พื้นที่ การเกษตร ๙๐ % มีน้ำใช้ตลอด ปี	- มีแหล่งน้ำทำ การเกษตร ตลอดปี - เกษตรกรมี งานทำและมี รายได้เพิ่มขึ้น	- ศบกต. - อบต. นาสัก

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรฯ) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธิดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
งบการลงทุน	โครงการส่งเสริม คุณภาพมาตรฐาน และพัฒนา รูปแบบบรรจุ ภัณฑ์	- พัฒนาคูณภาพ ของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	- สนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ทุก หมู่ - ประชุม/อบรมให้ความรู้ สนับสนุนวัสดุ/ระดมทุน/จัดตั้ง กองทุน - ติดตาม/ประเมินผล	- กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	-	- สินค้ามีการบรรจุ ภัณฑ์ที่สะอาด สวยงาม ปลอดภัย	- ผลิตภัณฑ์มีการ ปรับปรุงบรรจุ ภัณฑ์อย่าง ปลอดภัยและ สวยงาม	- ศบกต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
แผนถ่ายทอด เทคโนโลยี	โครงการฝึกอบรม การเพาะเห็ด (นางฟ้า,นางรม ,เห็ดฟาง)	- ให้ความรู้ เกษตรกร - มีงานทำมีอาหาร บริโภคในครัวเรือน ,ชุมชน - ใช้วัสดุในท้องถิ่น เป็นประโยชน์	- กลุ่มเพาะเห็ด ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ คน รวม ๕๐ คน ๒ หมู่บ้าน/ปี - จัดตั้งกลุ่มเพาะเห็ดอบรมให้ ความรู้/ทำการเพาะเห็ด/ ติดตาม/ประเมินผล	- กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	-	- เกษตรกรมี ความสามารถเพาะ เห็ดได้ - มีผลผลิตไว้ บริโภคในหมู่บ้าน ชุมชน	- เกษตรกรมีงานทำ และมีรายได้ตลอด ปี - ใช้วัสดุธรรมชาติ ในท้องถิ่นให้มี ประโยชน์	- ศบกต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรฯ) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	-เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ - ใช้วัสดุท้องถิ่นเป็นประโยชน์ - ลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน	- ดำเนินการปีละ ๒ กลุ่มๆ ละ ๒๐ คน รวม ๔๐ คน - จัดประชุมชี้แจง/ฝึกอบรม/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ดำเนินงาน/ติดตามประเมินผล	- กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ม.๑, - กลุ่มแปรรูปม.๖	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	-	- สมาชิกกลุ่มได้รับความรู้ - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปรับใช้	- มีความภูมิใจในกิจกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๙ - ดำเนินกิจกรรมตามแผนเศรษฐกิจพอเพียง	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการส่งเสริมยุวเกษตรกรในโรงเรียน	- ฝึกความรู้ทักษะให้สมาชิก - เป็นแหล่งเรียนรู้ - เป็นรายได้เสริมของสมาชิก	- กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนปีละ ๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๐ รายต่อปี - จัดประชุมชี้แจง/ฝึกอบรม/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ดำเนินงาน/ติดตามประเมินผล	- กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-	- จำนวนสมาชิกมีความรู้เพิ่มขึ้น - จำนวนสมาชิกที่นำความรู้ไปใช้	- สมาชิกกลุ่มได้ฝึกทักษะการเลี้ยงสัตว์ปลูกพืช - มีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการสนับสนุนศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี (ศบกด.)	เพื่อระดมความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาการเกษตร	-จัดประชุมคณะกรรมการฯ เดือนละ ๑ ครั้ง -ดูงานเพื่อหาประสบการณ์		๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	-	-มีแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาในตำบล	- มีแนวทางพัฒนา งานด้านการเกษตรของตำบล	-ศบกด. -อบต.นาสัก -กองทุนรอบโรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวแก่เกษตรกร	- ส่งเสริมการปลูกผักไว้บริโภคในครัวเรือนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - ลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน	- เกษตรกรในตำบลนาสักทุกหมู่ ๆ ละ ๕๐ ราย - จัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชสนับสนุน - จัดฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ - ติดตาม/ประเมินผล	- กลุ่มปลูกผัก	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	- เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปลูกผัก - เกษตรกรนำความรู้ไปใช้	- กลุ่มมีรายได้เพิ่มและมีงานทำ - มีผักปลอดสารพิษไว้บริโภคในหมู่บ้านครัวเรือน - เป็นตัวอย่างแก่กลุ่มอื่นๆ	- ศบคต. - อบต.นาสัก - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า
แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักโดยใช้สารเร่ง พด ๑.	- ใช้เศษพืชที่เหลือให้เกิดประโยชน์ - รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน	- เป้าหมาย ๙ หมู่บ้านเกษตรกร ปีละ ๑๘๐ ราย - จัดประชุม/ฝึกอบรม/ปฏิบัติ/ติดตามประเมินผล	- กองทุนหมู่บ้าน	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับความรู้ - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	- ใช้วัสดุในท้องถิ่นเกิดประโยชน์ - ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี	- ศบคต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรฯ) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
แผนปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการส่งเสริม การปลูกผักปลอด สารพิษ	- เพื่อรักษาสภาพ สิ่งแวดล้อม - ลดต้นทุน/ลด รายจ่าย - รักษาสุขภาพ	- กลุ่มปลูกผัก ๒ หมู่ หมู่บ้าน ปีละ ๕๐ ราย - จัดประชุม/ฝึกอบรม/ปฏิบัติ/ ติดตามประเมินผล	- กลุ่มปลูกผัก ม.๘, ๖	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรที่ ได้รับความรู้ - จำนวน เกษตรกรที่นำ ความรู้ไปใช้	- มีผักปลอดสารพิษไว้ บริโภคและจำหน่าย - มีงานทำมีรายได้ เพิ่มขึ้น	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
แผนปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการส่งเสริม การใช้สารชีวะ ภัณฑ์ทดแทน สารเคมี	- เพื่อรักษาสภาพ สิ่งแวดล้อม - ลดต้นทุน/ลด รายจ่าย - รักษาสุขภาพ	- เป้าหมาย ๙ หมู่บ้าน เกษตรกร ปีละ ๙๐ ราย - จัดประชุม/ฝึกอบรม/ปฏิบัติ/ ติดตามประเมินผล	- กรรมการ หมู่บ้าน	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรที่ ได้รับความรู้ - จำนวน เกษตรกรที่นำ ความรู้ไปใช้	- สามารถลดการใช้ สารเคมีลงร้อยละ ๖๐ % - ลดการระบาดของ ศัตรูพืช ๖๐ % - ลดต้นทุนการผลิตลง ๒๐ %	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรฯ) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ					ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐			
แผน ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการส่งเสริม การใช้ปุ๋ยน้ำ หมัก ชีวภาพ	- เพื่อรักษา สภาพสิ่งแวดล้อม - ลดต้นทุนการ ผลิต/ลดรายจ่าย - รักษาสุขภาพ	- เกษตรกร ๙ หมู่บ้าน ปี ละ ๕ ราย - จัดประชุม/ฝึกอบรม/ฝึก ปฏิบัติ/ติดตามประเมินผล	- กรรมการ หมู่บ้าน	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	-	- จำนวน เกษตรกรที่ได้รับ ความรู้ - จำนวน เกษตรกรที่นำ ความรู้ไปใช้	- ลดต้นทุนการ ผลิตลง ๒๐ % - ลดการใช้ สารเคมีลงได้ ๖๐ % - มีผักปลอดภัย จากสารพิษไว้ บริโภค	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
แผน ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการป้องกัน พื้นที่น้ำและ ปลูกป่าชุมชน	- เพื่อปลูกต้นไม้ เทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	- ทุกหมู่บ้าน ๙ หมู่บ้าน ปีละ ๑๐๐๐ ต้น	- กรรมการ หมู่บ้าน	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	-	- จำนวนต้นไม้ และพื้นที่ป่า เพิ่มขึ้นทุกหมู่	- รักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ต้นไม้ม - ปลูกจิตสำนึก ให้รักธรรมชาติ	- ศบกด. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนการลงทุน,แผนถ่ายทอด,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรฯ) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	เป้าหมาย/วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ชื่อกลุ่ม)	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ				ปี ๒๕๗๐	ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙				
แผน ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการ เสริมสร้าง ประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหา หมอกควันและ ไฟป่าระดับ	- เพื่อให้ความรู้ เกษตรกรเกี่ยวกับ การรักษาสภาพ ป่าและแก้ไข ปัญหาหมอกควัน	- อบรมให้ความรู้แก่ ตัวแทนหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ๙ หมู่ ๆ ละ ๕ คน / ปี - จัดหาอุปกรณ์ป้องกันไฟ ป่า - ติดตาม/ประเมินผล	- กรรมการ หมู่บ้าน	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	-	- ตัวแทน หมู่บ้านที่ได้รับ ความรู้ - ลดหมอก ควันและไฟป่า	- ลดการเผาใน พื้นที่การเกษตร และพื้นที่ป่าลงได้ ๘๐ % - เลือก อาสาสมัคร ป้องกันไฟป่าทุก หมู่บ้าน	- ศบคต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า
แผน ปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากร	โครงการส่งเสริม การมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรม ชาติและ สิ่งแวดล้อม	- ให้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ตระหนัก เข้าใจ ให้การอนุรักษ์ ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	- อบรมให้ความรู้ผู้นำ ๙ หมู่บ้านมีจิตสำนึกในการ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ - สร้างเครือข่ายอนุรักษ์ ธรรมชาติ - ส่งเสริมการปลูกป่า ชุมชน	- กรรมการ หมู่บ้าน	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	-	- ผู้นำมีความรู้ สร้างเครือข่าย ในการอนุรักษ์ ทรัพยากร ธรรมชาติทั้ง ๙ หมู่บ้าน	- ปลูกจิต- สำนึก การรักทรัพยากร- ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมี ความรักธรรมชาติ มากขึ้น	- ศบคต. - อบต. นาสัก - กองทุนรอบ โรงไฟฟ้า

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนถ่ายทอด,แผนชุมชน,แผนธุรกิจชุมชน,แผนปรับปรุงพื้นที่พหุทรัพยากร) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด	
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘		
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการยุวเกษตรกร	- เพื่อฝึกทักษะให้สมาชิก - แหล่งเรียนรู้ - เพื่อเป็นรายได้เสริมของสมาชิก	- ประชุมชี้แจง - ฝึกอบรม - จัดหาวัสดุอุปกรณ์ - ติดตามประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับความรู้ - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ
แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการส่งเสริมและพัฒนา YFS	- เพื่อฝึกทักษะให้สมาชิก - แหล่งเรียนรู้ - เพื่อเป็นรายได้เสริมของสมาชิก	- ประชุมชี้แจง - ฝึกอบรม - จัดหาวัสดุอุปกรณ์ - ติดตามประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับความรู้ - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ -เป็นจุดเรียนรู้ตัวอย่างในชุมชน
แผนการลงทุน	โครงการส่งเสริมปลูกข้าวพันธุ์ดี (๒,๐๐๐) ไร่	- เกษตรกรมีการเปลี่ยนพันธุ์ทุก ๓-๕ ปี - เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ทำพันธุ์ - มีพันธุ์ข้าวไว้แลกเปลี่ยน	- ประชุมชี้แจงโครงการฯ - ฝึกอบรมให้ความรู้ - จัดหาเมล็ดพันธุ์ - จัดตั้งกองทุน - ติดตาม/ประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	-	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรมีความรู้ - จำนวนเกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูก

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนถ่ายทอด,แผนชุมชน,แผนธุรกิจชุมชน,แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ				ตัวชี้วัด
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	
แผนการลงทุน	โครงการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (๑๐๐ ราย ๕๐๐ ไร่)	- เพิ่มผลผลิต - ลดต้นทุนการผลิต	- ประชุมชี้แจงโครงการฯ - ฝึกอบรมให้ความรู้ - จัดหาเมล็ดพันธุ์ - จัดตั้งกองทุน - ติดตาม/ประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรที่มีความรู้ - เพิ่มผลผลิต/ ลดต้นทุนการผลิต
งบการลงทุน	โครงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (๒,๐๐๐ ไร่)	- เกิดการระบาดของโรคและแมลง	- ประชุมชี้แจงโครงการฯ - ฝึกอบรมให้ความรู้ - จัดหาวัสดุอุปกรณ์ - จัดตั้งกองทุน - ติดตาม/ประเมินผล	ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ
แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักโดยใช้สารเร่ง (พ.ด.๑)	- ใช้เศษพืชที่เหลือให้เกิดประโยชน์ - รักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน	- ประชุมชี้แจง - ฝึกอบรม - ติดตาม/ประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ
แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี - จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ

สรุปแผนพัฒนาการเกษตร (แผนถ่ายทอด,แผนชุมชน,แผนธุรกิจชุมชน,แผนปรับปรุงพื้นที่ฟาร์ม) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แผน	โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท) แหล่งงบประมาณ				ตัวชี้วัด
					ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	
แผนปรับปรุงพื้นที่ฟาร์ม	โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (๑ โรง)	- ลดต้นทุนการผลิต - ปรับปรุงบำรุงดิน	- ประชุมชี้แจง - ฝึกอบรม - ติดตาม/ประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๗๙,๐๐๐	๗๙,๐๐๐	๗๙,๐๐๐	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี -จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ
แผนปรับปรุงพื้นที่ฟาร์ม	โครงการส่งเสริมการปลูกป่าในชุมชน (๙ หมู่บ้าน)	- อนุรักษ์แหล่งน้ำ - ฟื้นฟูสภาพป่า	- ประชุมชี้แจง - ฝึกอบรม - ติดตาม/ประเมินผล	- ศูนย์บริการฯ - อบต.จางเหนือ - กองทุนรอบโรงไฟฟ้า	-	๘๙๐,๐๐๐	๘๙๐,๐๐๐	๘๙๐,๐๐๐	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี -จำนวนเกษตรกรที่นำความรู้ไปปฏิบัติ

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยปัจจุบันเกษตรกรได้หันมาใช้สารเคมีกันอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ทำให้เชื้อโรคตื้อยา และทำให้เกิดผลเสียต่อตัวเกษตรกรเองด้วย เกิดสารเคมีตกค้างในพื้นที่ทำการเกษตรและเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นไปอีก เพื่อลดการสูญเสียจึงเกิดโครงการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) ขึ้น เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสม โดยเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับตนเอง พื้นที่ และต่อสถานการณ์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและความปลอดภัยทั้งต่อตัวเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)
๒. เพื่อให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี โดยใช้ชีวภัณฑ์ในการจัดการพืช (การผลิตเชื้อราบีวเวอร์เรีย และ ไตโคเดอร์มา)

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลบ้านดง จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

สถานที่ตั้งดำเนินงาน หมู่ ๑-๘ ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

๖. กิจกรรม

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเสนอแผนงานโครงการต่อ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการอื่น
๒. ดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการที่ได้รับ (บรรยาย/สาธิต/ฝึกปฏิบัติ)
๓. ติดตามผลการฝึกอบรม

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อทำโครงการ
๒. เสนอแผนงานโครงการสู่ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการ
๓. เตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ กำหนดวันถ่ายทอดความรู้
๔. นัดหมายวิทยากร บุคคลผู้รับการถ่ายทอด
๕. อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร

๘. งบประมาณ

ขอรับสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ อบต.บ้านดง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑. ค่าใช้จ่ายในการอบรม
๒. จัดซื้ออุปกรณ์ในการผลิตเชื้อราและวัตถุดิบต่างๆ พร้อมทั้งจัดเก็บผลผลิต

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการอบรม

๑. ค่าอาหารกลางวัน	๘๐ บาท/มื้อ จำนวน ๑ มื้อ	๘๐ ราย	๖,๔๐๐ บาท
๒. อาหารว่างและเครื่องดื่ม	๒๕ บาท/มื้อ จำนวน ๒ มื้อ	๘๐ ราย	๔,๐๐๐ บาท

งบประมาณจัดซื้อ-จ้าง วัสดุฝึกอบรม

๑. ข้าวสารเจ้า ชนิดแข็ง กิโลกรัมละ ๑๗ บาท	เป็นเงิน	๑,๗๐๐	บาท
๒. ฤงร้อน ๕ กิโลกรัม	เป็นเงิน	๒๐๐	บาท
๓. ยางรัดของ	เป็นเงิน	๑๕๐	บาท
๔. ป้ายฝึกอบรม/ป้ายโครงการ ขนาด ๑x ๓ เมตร	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท
๕. แก๊สสำหรับนั่งต้ม ๑ ถัง	เป็นเงิน	๔๕๐	บาท
๖. แอลกอฮอล์	เป็นเงิน	๒๒๕	บาท
๗. ขวดสเปรย์(พอกกี้) จำนวน ๓ ขวดๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน	๗๕	บาท
๘. หัวเชื้อไตรโคเดอร์ม่า จำนวน ๒๐ ขวดๆละ ๑๘๐ บาท	เป็นเงิน	๓,๖๐๐	บาท
๙. หัวเชื้อบิวเวอร์เรีย จำนวน ๒๐ ขวดๆละ ๑๕๐ บาท	เป็นเงิน	๒,๗๐๐	บาท
รวมเป็นเงิน		๒๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ และตัวชี้วัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๒. เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่าได้และนำไปใช้ในการป้องกันโรคพืช
๓. เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อราบิวเวอร์เรียได้ละนำไปกำจัดแมลงศัตรูพืช

ตัวชี้วัด

เกษตรกร ๘๐ รายที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำไปผลิตใช้ในไร่นาตัวเองได้
และขยายผลแก่เกษตรกรใกล้เคียง

ชื่อโครงการ ผลไม้ปลอดภัยภายใต้มาตรฐาน GAP

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการแข่งขันด้านการตลาดมีสูงขึ้น และผู้บริโภคให้ความใส่ใจกับสุขภาพมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของไม้ผลในตำบลบ้านดงให้เป็นที่ยอมรับและสารธแข่งขันในตลาดได้ ตลอดจนเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต การได้รับรองมาตรฐานสินค้าจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการแข่งขัน ดังนั้นการผลิตสินค้าปลอดภัยภายใต้มาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นมาตรฐานที่รับรองโดยกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะรับรองมาตรฐานได้ จึงจำเป็นต้องผ่านขบวนการอบรมมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP) เพื่อขอรับรองแหล่งผลิตต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในขบวนการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP
๒. เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลบ้านดง จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลบ้านดง

๖. กิจกรรม

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเสนอแผนงานโครงการต่อ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการอื่น
๒. ดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการที่ได้รับ (บรรยาย/สาธิต/ฝึกปฏิบัติ)
๓. ยื่นตรวจประเมินแปลง (สำหรับเกษตรกรที่มีความพร้อม)

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อทำโครงการ
๒. เสนอแผนงานโครงการสู่ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการ
๓. เตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ กำหนดวันถ่ายทอดความรู้
๔. นัดหมายวิทยากร บุคคลผู้รับการถ่ายทอด
๕. อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
๖. ยื่นขอรับรอง GAP

๘. งบประมาณ

ขอรับสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ อบต.บ้านดง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑. ค่าใช้จ่ายในการอบรม

๒. จัดซื้ออุปกรณ์ในการผลิตเชื้อราและวัตถุดิบต่างๆ พร้อมทั้งจัดเก็บผลผลิต

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการอบรม

๑. ค่าอาหารกลางวัน	๘๐ บาท/มื้อ จำนวน ๑ มื้อ	๘๐ ราย	๖,๔๐๐ บาท
๒. อาหารว่างและเครื่องดื่ม	๒๕ บาท/มื้อ จำนวน ๒ มื้อ	๘๐ ราย	๔,๐๐๐ บาท

งบประมาณจัดซื้อ-จัดจ้าง

๑.ป้ายฝึกอบรม/ป้ายโครงการ ขนาด ๑x ๓ เมตร	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท
๒.จัดจ้างถ่ายเอกสารประกอบการฝึกอบรม	เป็นเงิน	๒,๔๐๐	บาท
๓. สมุดจดบันทึกเล่มละ ๕ บาท จำนวน ๘๐ เล่ม	เป็นเงิน	๔๐๐	บาท
๔.ปากกา แท่งละ ๕ บาท จำนวน ๘๐ แท่ง	เป็นเงิน	๔๐๐	บาท
๕.ค่าตอบแทนวิทยากรชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๖ ชั่วโมง	เป็นเงิน	๓,๖๐๐	บาท
รวมเป็นเงิน		๑๗,๗๐๐	บาท

๙.ผลที่คาดว่าจะได้รับ และตัวชี้วัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในขบวนการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP
๒. เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรได้

ตัวชี้วัด

เกษตรกร ๘๐ รายต่อปี ที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถขอรับรองมาตรฐาน GAP ได้ ร้อยละ ๕๐

ชื่อโครงการ ๑ ชุมชน ๑ แปลรูป

๑.หลักการและเหตุผล

เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร แก้ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ สินค้าการเกษตรล้นตลาด และเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด ให้แก่เกษตรกร การนำผลผลิตที่เป็นวัตถุดิบในการเกษตรมาผ่านกระบวนการแปรรูปที่เหมาะสมต่อคุณลักษณะของผลผลิตนั้นๆ จะช่วยให้เกษตรกรมีทางออกในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ซ้ำยังเป็นการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร สร้างรายได้จากการแปรรูปผลผลิตจากภาคการเกษตรให้แก่ครัวเรือนเพิ่มขึ้น

๒.วัตถุประสงค์

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการนำวัตถุดิบจากการเกษตรมาแปรรูป
๔. เพื่อสร้างรายได้ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น

๓.เป้าหมาย

เกษตรกร ในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลบ้านดง จำนวน ๘๐ ราย

๔.ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕.พื้นที่ดำเนินงาน

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลบ้านดง

๖.กิจกรรม

๑.ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเสนอแผนงานโครงการต่อ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการอื่น

๒.ดำเนินการฝึกอบรม/สาธิต/ปฏิบัติ ตามโครงการที่ได้รับ (บรรยาย/สาธิต/ฝึกปฏิบัติ)

๗.วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อทำโครงการ
๒. เสนอแผนงานโครงการสู่ อบต./กองทุนหมู่บ้านรอบโรงไฟฟ้า/หน่วยงานราชการ
๓. เตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ กำหนดวันถ่ายทอดความรู้
๔. นัดหมายวิทยากร บุคคลผู้รับการถ่ายทอด
๕. อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร

๘.งบประมาณ

ขอรับสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ อบต.บ้านดง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.ค่าใช้จ่ายในการอบรม

๒.จัดซื้ออุปกรณ์ในการผลิตเชื้อราและวัตถุดิบต่างๆ พร้อมทั้งจัดเก็บผลผลิต

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการอบรม

๑. ค่าอาหารกลางวัน	๘๐ บาท/มื้อ จำนวน ๑ มื้อ	๔๐ ราย	๓,๒๐๐ บาท
๒. อาหารว่างและเครื่องดื่ม	๒๕ บาท/มื้อ จำนวน ๒ มื้อ	๔๐ ราย	๒,๐๐๐ บาท

งบประมาณจัดซื้อ-จัดจ้าง

๑.ป้ายฝึกอบรม/ป้ายโครงการ ขนาด ๑x ๓ เมตร	เป็นเงิน	๕๐๐	บาท
๒.วัสดุติดในการฝึกอบรม/สาธิต/ฝึกปฏิบัติ	เป็นเงิน	๑๓,๙๐๐	บาท
๓. สมุดและปากกา จำนวน ๔๐ คนๆละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน	๔๐๐	บาท
๕.ค่าตอบแทนวิทยากรชั่วโมงละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๖ ชั่วโมง	เป็นเงิน	๓,๖๐๐	บาท
รวมเป็นเงิน		๒๐,๐๐๐	บาท

๙.ผลที่คาดว่าจะได้รับ และตัวชี้วัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการนำวัสดุติดจากการเกษตรมาแปรรูป
๒. เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรได้จากการนำวัสดุติดทางการเกษตรมาแปรรูป

ตัวชี้วัด

ชุมชนมีการรวมกลุ่มในการนำวัสดุติดทางการเกษตรมาแปรรูป อย่างน้อย ๑ สินค้าต่อชุมชน

โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนาสัก
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก

๓. หลักการและเหตุผล

ตำบลนาสักอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ประมาณ ๙๘,๕๖๘ ไร่ ไร่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๗,๙๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีครัวเรือนทั้งหมด ๑,๑๙๔ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๑,๙๐๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๒ ของครัวเรือนทั้งหมด ประกอบอาชีพปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง หอม กระเทียม พืชตระกูลถั่ว และพืชผักเป็นต้น การปลูกพืชดังกล่าวที่ผ่านมามีประสบปัญหาศัตรูพืชระบาดอยู่เสมอ เช่น โรคไหม้ โรคยอดฝักดาของข้าว โรคใบด่างข้าวโพด โรคใบจุดของหอม กระเทียม และยังเกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืชเช่นแมลงบั่ว แมลงสิงห์ ในนาข้าว ไร ในหอม กระเทียม เป็นต้น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลนาสัก ได้พิจารณาเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาวิธีป้องกันกำจัดปัญหาดังกล่าวจึงได้เสนอโครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชขึ้นเพื่อบรรจุเข้าแผน ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรมีความรู้เกี่ยวกับศัตรูพืช
๒. เพื่อให้เกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรรู้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้การบริหารจัดการศัตรูพืชโดยชีวภาพเพื่อลดการใช้สารเคมี

๕. เป้าหมาย อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรกรผู้นำทุกหมู่บ้าน ๙ หมู่ละ ๑๐ คน รวม ๙๐ คน

๖. พื้นที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ ๑- ๙ ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ (ตุลาคม-กันยายน)

๘. แผนการดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ (ตุลาคม-กันยายน)

๙. วิธีการดำเนินงาน

๑. เตรียมการ
  - ประสานงาน เตรียมสถานที่ วิทยากร แจกผู้เข้าอบรม-เตรียมวัสดุอุปกรณ์
๒. ดำเนินการฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ
  - มอบวัสดุอุปกรณ์
๓. ติดตามประเมินผล

๑๐. งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท(ห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. อาสาสมัครเกษตร และเกษตรกรผู้นำมีความรู้เกี่ยวกับโรค-แมลงศัตรูพืชเพิ่มขึ้น
๒. อาสาสมัครเกษตร และเกษตรกรผู้นำ รู้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องปลอดภัย
๓. ส่งเสริมให้อาสาสมัครเกษตร และเกษตรกรผู้นำใช้หลักบริหารศัตรูพืชโดยชีวภาพ
๔. อาสาสมัครเกษตร และเกษตรกรผู้นำ นำความรู้ไปเผยแพร่แก่เกษตรกรทั่วไปเพื่อนำไปใช้ในไร่นาของตนเอง ได้อย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมกิจกรรมดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลแม่เมาะ

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลแม่เมาะ
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ
- เทศบาลตำบลแม่เมาะ

หลักการและเหตุผล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นกลไกและเป็นศูนย์กลางในการให้บริการและประสานการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร ในลักษณะการบูรณาการโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นที่รวมของชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมด้านการเกษตรต่าง ๆ ซึ่งเป็นศูนย์ข้อมูล และบริการข่าวสารด้านการเกษตรแต่ละสาขาอาชีพเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเวทีชุมชนในการวางแผนพัฒนาการเกษตรในตำบล

วัตถุประสงค์

1. เป็นศูนย์กลางของชุมชนด้านการเกษตร
2. เป็นผู้นำชุมชนจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร
3. เป็นศูนย์กลางด้านประชาสัมพันธ์การเกษตร
4. เป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิตการเกษตรทั้งด้านพืช ประมง สัตว์

เป้าหมาย

๑. คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมาจากตัวแทนชุมชน จำนวน ๓๐ คน
๒. กลุ่มอาชีพด้านการเกษตร ๗๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ

ม.๑ - ๑๒ ตำบลแม่เมาะ

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ตุลาคม - กันยายน)

วิธีดำเนินการ

๑. คณะกรรมการศูนย์บริการฯประจำตำบล จัดการประชุมทุกเดือน
๒. ดำเนินโครงการ/วางแผน พัฒนาด้านการเกษตร
๓. ประสานงานจัดหางบประมาณและบริการจัดการเงินทุนของศูนย์ฯ
๔. จัดทำข้อมูลด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร
๕. ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเทศบาลตำบลแม่เมาะ จำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. การเกษตรตำบลแม่เมาะ จะพัฒนาตามแนวทางของชุมชนต้องการ
๒. เป็นศูนย์ประสานงานด้านการเกษตร และให้บริการแก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
๓. อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมและแก้ไขปัญหาด้าน
๔. เป็นจุดศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลแม่เมาะ

โครงการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอสบป่าด

๒.๓ อบต.สบป่าด

๓. หลักการและเหตุผล

ตำบลสบป่าด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตำบลสบป่าดและศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด มีแผนงานที่จะพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรตำบลสบป่าดให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรอินทรีย์และพืชปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน จึงได้ริเริ่มการผลิตและการใช้เชื้อราชีวเวอร์เรีย และไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาดในนาข้าวและในพืชผลทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในตำบลสบป่าด โดยจัดการอบรมให้ความรู้และส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการผลิตเชื้อราเพื่อลดการใช้สารเคมีในพืชผลทางการเกษตร ลดอันตรายต่อสภาพแวดล้อมจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

๔.๑. เพื่อผลิตเชื้อรากำจัดและควบคุมศัตรูพืชผลทางการเกษตรในตำบลสบป่าด

๔.๒. สร้างงานอาชีพให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรในการผลิตเชื้อรากำจัดโรคแมลงได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๓. ลดการสูญเสียของผลผลิตทางการเกษตรในตำบลสบป่าด

๔.๔. ลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๕. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๕. เป้าหมาย

ผลิตเชื้อราชีวเวอร์เรียและเชื้อไตรโคเดอร์มา เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในชุมชนตำบลสบป่าดใช้อย่างพอเพียงและราคาถูก จำนวน ๕๐๐ ครั้วเรือนเกษตร

๖. พื้นที่ดำเนินการ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๘. กิจกรรมและแผนการดำเนินการ

๘.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘.๒ ติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ / อุปกรณ์

๘.๓ รับสมัครเกษตรกรที่มีความสนใจประสงค์เข้าร่วมโครงการ

๘.๔ ทำการฝึกอบรม โดยมีการบรรยายให้ความรู้เรื่องทฤษฎีการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช โดยวิทยากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการฝึกปฏิบัติโดยวิทยากรพี่เลี้ยงร่วมสาธิต รวมทั้งมีการจัดทำเอกสารประกอบการอบรม การผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชให้เกษตรกร

๙. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติแล้ว ดำเนินการติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ

๔.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการเพื่อการผลิตและบริโภคในครัวเรือน ในกิจกรรมการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๓ การฝึกอบรมการการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช เกษตรกรสามารถผลิตและใช้ได้อย่างถูกต้องและ มีประสิทธิภาพ สามารถขยายผลสู่การผลิตเพื่อเป็นอาชีพเสริมได้

๔.๔ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลได้เข้ารับการอบรมการผลิตเชื้อราป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช และสามารถเป็นวิทยากรพี่เลี้ยงร่วมในการฝึกปฏิบัติได้

๔.๕ พื้นที่ที่มีความพร้อมด้านวัสดุที่ได้จากการทำการเกษตร หรือวัสดุตามธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด รำ เป็นต้น

๘.. งบประมาณ ๓๔,๕๗๐ บาท งบประมาณการค่าใช้จ่าย ประกอบด้วย

กิจกรรม	รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวม
โครงการผลิตเชื้อรา	๑.ตู้แช่เย็น	๑	ตู้	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐
	๒.หม้อนึ่งลูกทุ่ง	๑	ใบ	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
	๓.เตาแก๊สพร้อมถังแก๊ส	๑	ชุด	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐
	๔.หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	๑	ใบ	๒,๒๕๐	๒,๒๕๐
	๕.หม้อหุงเบอร์๕๐	๑	ใบ	๑,๓๕๐	๑,๓๕๐
	๖.กะทะขนาด ๓๐ นิ้ว	๑	ใบ	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
	๗.ถุงใส่ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว	๑๐	กก.	๘๐	๘๐๐
	๘.ยางรัดวงเล็ก	๒	ถุง	๖๐	๑๒๐
	๙.ข้าวโพดบด	๑๐๐	กก.	๑๕	๑,๕๐๐
	๑๐.ข้าวเปลือก	๑๐๐	กก.	๑๔	๑,๔๐๐
	๑๑.ข้าวสารเจ้า	๕๐	กก.	๓๐	๑,๕๐๐
	๑๒.ชั้นเหล็กวางของ	๑	ชั้น	๗,๕๐๐	๗,๕๐๐
	๑๓.คอกขวิด				
	๑๔.สำลี	๕	กก.	๕๐	๒๕๐
	๑๕.ถังน้ำมีฝาปิด	๕	ใบ	๒๐๐	๑,๐๐๐
	๑๖.ช้อนตักเชื้อ	๑	อัน	๑๕๐	๑๕๐
	๑๗.เข็มเย็บเชื้อ	๑	อัน	๕๐	๑๕๐
	๑๘.แข่งพลาสติก	๒	ใบ	๑๕๐	๓๐๐
	๑๙.เชื้อราไตรโคเดอร์มา	๑๐	ขวด	๑๐๐	๑,๐๐๐
	๒๐.เชื้อราบิวเวอร์เรีย	๑๐	ถุง	๖๐	๖๐๐
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น					๓๔,๕๕๗๐

๙. หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด
๒. เทศบาลตำบลสบป่าด
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดการใช้สารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช
๒. ลดการใช้ปัจจัยการผลิต ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้เกษตรกร
๓. มีความรู้ในการใช้สารชีวภาพชีวภัณฑ์ป้องกันศัตรูพืช

โครงการ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้าเพื่อเสริมรายได้ให้ครัวเรือน

๑. ชื่อโครงการ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้าเพื่อเสริมรายได้ให้ครัวเรือน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด
- ๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมะ
- ๒.๓ เทศบาลตำบลสบป่าด

๓. หลักการและเหตุผล

การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในสภาวะเศรษฐกิจอย่างเช่นปัจจุบันนี้ ซึ่งช่วยให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืน

การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เป็นการให้ความรู้กับเกษตรกรในพื้นที่เพื่อให้ชุมชนสามารถผลิตอาหารเองได้ ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนเพื่อนำเงินไปใช้จ่ายในส่วนอื่นที่มีความจำเป็น เป็นการนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เกษตรกรได้รับการพัฒนา มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มเติม และยังสามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นรายได้เสริมได้ หากเกษตรกรมีความพร้อมเพียงพอ

การเพาะเห็ดฟางมีข้อดีหลายประการ คือ ให้อายุเก็บเกี่ยวเร็วภายใน ๗-๙ วัน สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพาะเห็ดได้หลากหลาย การเพาะเห็ดฟางในตะกร้ามีข้อดีว่าการเพาะเห็ดฟางกองเดียว คือสามารถเพาะซ้ำที่เดิมได้ เนื่องจากวัสดุเพาะไม่ได้สัมผัสกับพื้นดินโดยตรง

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑. ลดการเผาฟางหลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ๒. เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนครัวเรือน
- ๓. นำวัสดุคดในชุมชนมาทำให้เกิดประโยชน์
- ๔. เพื่อให้เป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ

๕. เป้าหมายโครงการ เกษตรกรตำบลสบป่าด ๘ หมู่บ้าน

๖. พื้นที่ดำเนินการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด

๗. ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๘. กิจกรรมและแผนการดำเนินการ

- ๘.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๘.๒ ติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ / อุปกรณ์
- ๘.๓ รับสมัครเกษตรกรที่มีความสนใจประสงค์เข้าร่วมโครงการ
- ๘.๔ ทำการฝึกอบรม โดยมีการบรรยายให้ความรู้เรื่องทฤษฎีการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า โดยวิทยากรจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร และการฝึกปฏิบัติโดยวิทยากรที่เล็งร่วมสาธิต รวมทั้งมีการจัดทำเอกสารประกอบการอบรม การเพาะเห็ดฟางในตะกร้าให้เกษตรกร

๙. วิธีการดำเนินงาน

- ๙.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติแล้ว ดำเนินการติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ

๔.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการเพื่อการผลิตและบริโภคในครัวเรือน ในกิจกรรมการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

๔.๓ การฝึกอบรมการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เกษตรกรสามารถผลิตและบริโภคในครัวเรือน และสามารถขยายผลสู่การผลิตเพื่อเป็นอาชีพเสริมได้

๔.๔ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลได้เข้ารับการอบรมการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เป็นวิทยากรที่เลี้ยงร่วมในการฝึกปฏิบัติได้

๔.๕ พื้นที่ที่มีความพร้อมด้านวัสดุที่ได้จากการทำการเกษตร หรือวัสดุตามธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ได้แก่ ฟางข้าว รำ ผักตบชวา เป็นต้น

๑๐. งบประมาณ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

ประมาณการค่าใช้จ่าย

๑. ค่าวัสดุที่ใช้ในการเพาะเห็ดฟางในตะกร้าจำนวน ๖๐ ชุด เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
(ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๕๐ ชุด , สำหรับสาธิต ๑๐ ชุด)

ราคาวัสดุที่ใช้เพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๑ ชุด	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
- ตะกร้าพลาสติก กว้าง ๑๘ นิ้ว สูง ๑ นิ้ว	เป็นเงิน ๕๐ บาท
- ฟางข้าว	เป็นเงิน ๕๐ บาท
- อาหารเสริม (แป้งข้าวเหนียว, รำละเอียด ๑ กก.)	เป็นเงิน ๓๐ บาท
- เชื้อเห็ดฟาง ๑ ถุง ราคาถุงละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๒๐ บาท

๒. ค่าอาหารกลางวันผู้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน ๕๐ คน คนละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท

๓. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวน ๕๐ คน คนละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ มื้อ
เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๔. ค่าวิทยากร เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๕. ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม จำนวน ๕๐ ชุด ชุดละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

๖. ค่าสมุด ปากกา และซองใส่เอกสาร จำนวน ๕๐ ชุด ชุดละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท

๗. ค่าจัดสถานที่ฝึกอบรม เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๘. ค่าป้ายผ้าขนาด ๑x ๔.๕ เมตร จำนวน ๒ ป้าย เป็นเงิน ๙๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดการเผาในพื้นที่หลังฤดูทำนา

๒. เพิ่มรายได้เสริมแก่ครัวเรือน ลดรายจ่ายในครัวเรือน

๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน สร้างความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๔. เกษตรกรได้ความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ เกิดการพัฒนาศักยภาพและนำไปสู่การประกอบอาชีพเสริม

โครงการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง

๑. ชื่อโครงการ โครงการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด
- ๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เมาะ
- ๒.๓ เทศบาลตำบลสบป่าด

๓. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัจจุบันการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกข้าว พืชไร่ พืชผัก มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกันเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกับพืชนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ ทำให้พืชมีความสมบูรณ์ป้องกันโรค แมลง ซึ่งทำให้ผลผลิตสูงขึ้น แต่ข้อเสียก็มีไม่น้อยเช่นกัน คือ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นมีสารพิษตกค้างอยู่ในพืช สภาพแวดล้อมเสียหาย ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลจึงให้หน่วยงานของรัฐแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี โดยแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพ สารไล่แมลง เพื่อการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๔. วัตถุประสงค์

- ๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้รู้จักวิธีการทำน้ำสกัดชีวภาพและสารไล่แมลงวิธีการใช้ประโยชน์
- ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี
- ๓. เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและจำหน่ายน้ำสกัดชีวภาพและสารไล่แมลง

๕. เป้าหมาย

- ๑. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลงหมู่บ้านละ ๑ กลุ่ม
- ๒. อบรมให้ความรู้ประโยชน์ และวิธีการทำและใช้ปุ๋ยชีวภาพและสารไล่แมลง
- ๓. สนับสนุนการทำปุ๋ยชีวภาพจากหอยเชอรี่เป็นอันดับแรกและใช้สมุนไพรผลิตสารไล่แมลง
- ๔. นำปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตได้ไปทดลองในแปลงสาธิตหมู่บ้านละ ๓ แปลง เปรียบเทียบกับแปลงสาธิตที่ไม่ใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง

๖. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกรผู้ทำนา หมู่ที่ ๑ – ๘ ตำบลสบป่าด

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๘. กิจกรรมและแผนการดำเนินการ

- ๘.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๘.๒ ติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ / อุปกรณ์
- ๘.๓ รับสมัครเกษตรกรที่มีความสนใจประสงค์เข้าร่วมโครงการ

๘.๔ ทำการฝึกอบรม โดยมีการบรรยายให้ความรู้เรื่องทฤษฎีการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง โดยวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการฝึกปฏิบัติโดยวิทยากรที่เล็งร่วมสาธิต รวมทั้งมีการจัดทำเอกสารประกอบการอบรม ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง

๙. วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณ เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติแล้ว ดำเนินการติดต่อประสานงาน จัดเตรียมโครงการ

๙.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นเกษตรกรที่มีความสนใจเรียนรู้การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการเพื่อการผลิตและบริโภคในครัวเรือน ในกิจกรรมการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง

๙.๓ การฝึกอบรมโครงการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง เกษตรกรสามารถผลิตและใช้ในแปลงพืชผลทางการเกษตร และสามารถขยายผลสู่การผลิตเพื่อเป็นอาชีพเสริมได้

๙.๔ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลได้เข้ารับการอบรมการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง เป็นวิทยากรที่เลี้ยงร่วมในการฝึกปฏิบัติได้

๙.๕ พื้นที่ที่มีความพร้อมด้านวัสดุที่ได้จากการทำการเกษตร หรือวัสดุตามธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ได้แก่ เศษปลา, ผัก, ผลไม้, สมุนไพร เป็นต้น

๗. แผนการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลง สาธิตวิธีการผลิต
๓. นำปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลงที่ผลิตได้ไปใช้ในแปลงทดลอง
๔. ศึกษาดูงานเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารไล่แมลงที่ประสบความสำเร็จ

๘. วิธีการดำเนินงาน

๑. เสนอรายละเอียดโครงการขอรับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบล
๒. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน

๙. การบริหารโครงการ

- เทศบาลตำบลสบป่าด
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบป่าด
- สำนักงานเกษตรอำเภอแม่เม่า

๑๐. งบประมาณ

- ถังพลาสติกบรรจุน้ำหมักขนาด ๑๒๐ ลิตรพร้อมฝาปิด ๗๐ ถัง ละ ๕๕๐ เป็นเงิน ๑๐,๕๐๐ บาท
- น้ำตาลโมลาสเข้มข้น ๑,๐๐๐ กก. ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุ เศษปลา, ผัก, ผลไม้, สมุนไพร เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๓๕,๕๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจทำและใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพ สารไล่แมลง ใช้ในไร่นาของตนเองได้
๒. ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพ สารไล่แมลง ทดแทนการใช้สารเคมี
๓. รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์
๔. เป็นผลดีแก่สุขภาพของผู้บริโภคที่บริโภคอาหารปลอดภัยและตัวเกษตรกร